BIJLAGE A. MAATSCHAPPELIJK LOGBOEK

OP WEG NAAR DE LIEMERS

VOOR DE REGULIERE SAMENVOEGING VAN DE GEMEENTEN DOESBURG, DUIVEN, WESTERVOORT EN ZEVENAAR PER 1 JANUARI 2029

INHOUDSOPGAVE

Verslagen participatiesessie college **4**

Verslagen participatiesessie college **6**
Gezamenlijk overleg vier Liemerse colleges 6

Verslagen participatiesessie gemeenteraden **10**
Participatiesessie gemeenteraden 24 juni 2026 10
Participatiesessie gemeenteraden 3 juli 2026 17

Verslagen participatieavonden inwoners **23**
Inwonersvond Tolkamer, Zevenaar 23
Inwonersavond Pannerden, Zevenaar 25
Inwonersavond Loo, Duiven 27
Inwonersavond Babberich, Zevenaar 29
Inwonersavond Aerdt, Zevenaar 31
Inwonersavond Duiven (kern) 33
Inwonersavond Doesburg (kern) 35
Inwonersavond Lobith, Zevenaar 37
Inwonersavond Lathum, Zevenaar 39
Inwonersavond Herwen, Zevenaar 41
Inwonersavond Westervoort, Zevenaar 43
Inwonersavond Giesbeek, Zevenaar 45
Inwonersavond Angerlo, Zevenaar 47
Inwonersavond Groessen, Duiven 49
Inwonersavond Zevenaar, Kern 51
Inwonersavond Spijk, Zevenaar 53
Inwonersavond Oud-Zevenaar 55

Verslagen thema-avonden **58**
Thema-avond Loo, Duiven:
Wonen, mobiliteit & bereikbaarheid en financiën & economie 58
Thema-avond Doesburg:
Lokale identiteit & verbonden gemeenschappen en toerisme & recreatie 59
Thema-avond Westervoort: zorg & voorzieningen en natuur,
klimaat & duurzaamheid 61
Thema-avond Zevenaar: bestuur & democratie en dienstverlening 63

Verslagen participatie markt **66**
Markten in Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. 66

Verslagen input website **66**
Meerkeuzevragen 67
Reacties op de stellingen 68
Aantal aanmeldingen voor updates 76

VOORWOORD

We bouwen samen aan een nieuwe gemeente De Liemers. Een gemeente die de kracht van ongeveer 95.000 inwoners bundelt én stevig geworteld blijft in haar steden, dorpen en wijken. Om richting te geven aan die nieuwe gemeente, hebben we breed opgehaald wat inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de vier gemeentebesturen belangrijk vinden voor de toekomst van De Liemers.

Aan de vorming van de nieuwe gemeente gaat een langere periode van gesprekken en besluitvorming vooraf. De bestuurlijke toekomst en samenwerking in De Liemers zijn in de vier gemeenten al langere tijd onderwerp van gesprek. Begin 2026 hebben de vier gemeenteraden hun principebesluiten over de herindeling genomen. De voorgenomen herindeling was vervolgens in alle vier de gemeenten onderdeel van de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 en daarmee van het lokale democratische debat. De nieuw gekozen gemeenteraden bouwen in deze bestuursperiode voort op deze ontwikkeling en geven mede richting aan de vorming van de nieuwe gemeente.

Ook de samenleving heeft een belangrijke stem in de ontwikkeling van die visie op De Liemers. De participatie vond zowel online als fysiek plaats. In alle 17 steden, dorpen en wijken van onze nieuwe gemeente zijn inwoners uitgenodigd om mee te denken. We organiseerden bijeenkomsten en gingen ook zelf naar inwoners toe om te horen waar zij trots op zijn, wat zij willen behouden en versterken en welke kansen en aandachtspunten zij zien voor de nieuwe gemeente. Daarnaast konden inwoners online hun ideeën en aandachtspunten meegeven. Ook spraken we met ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere betrokken partners. De vier gemeenteraden en colleges hebben vanuit hun eigen rol eveneens inbreng geleverd op de toekomst van De Liemers.

In dit maatschappelijk logboek zijn de verslagen van de verschillende participatiemomenten opgenomen. Samen geven zij een breed beeld van de ideeën, wensen en aandachtspunten die tijdens het proces naar voren zijn gebracht. Daarbij zijn zowel gedeelde rode draden als verschillende perspectieven uit de steden, dorpen en wijken zichtbaar.

Het geheel aan opgehaalde inbreng heeft als belangrijke bouwsteen gediend voor de visie op de nieuwe gemeente zoals opgenomen in het herindelingsontwerp. Er heeft daarbij geen afzonderlijke of expliciete weging van opmerkingen plaatsgevonden. De verschillende perspectieven zijn in samenhang bekeken en betrokken bij een integrale afweging, samen met de ambities en opgaven van de nieuwe gemeente.

De visie is daarmee geen optelsom of rangschikking van afzonderlijke wensen, maar een gezamenlijke koers die mede vanuit alle opgehaalde perspectieven tot stand is gekomen. Zo maakt dit maatschappelijk logboek zichtbaar wat tijdens het participatieproces is meegegeven en hoe deze brede inbreng de basis heeft gevormd voor de visie op de nieuwe gemeente De Liemers.

VERSLAGEN PARTICIPATIE-SESSIE COLLEGE

VERSLAGEN PARTICIPATIESESSIE COLLEGE

Op 16 juni hebben de colleges van de vier gemeenten hun beelden over de huidige situatie en de toekomstige situatie gedeeld. Dit hebben zij op dezelfde manier gedaan als de inwoners, middels het participatie werkblad waar elk thema naar voren kwam.

Gezamenlijk overleg colleges Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar
- Datum: 16 juni 2026
- Locatie: Gemeentehuis Westervoort
- Opkomst: voltallige colleges van de gemeenten Duiven, Doesburg, Westervoort en Zevenaar

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de collegesessie komt sterk naar voren dat een nieuwe gemeente zichtbaar, bereikbaar en herkenbaar moet blijven voor inwoners, kernen, ondernemers en maatschappelijke partners. Begrippen als nabijheid, gehoord worden, gelijkwaardigheid, maatwerk, continuïteit, gebiedsgericht werken en vaste gezichten komen meerdere keren terug.

Een terugkerende lijn is dat schaalvergroting alleen werkt als nabijheid actief wordt georganiseerd. Daarbij gaat het niet alleen om fysieke afstand, maar ook om het gevoel dat inwoners worden gezien en gehoord. Er wordt gewezen op het belang van een herkenbare ambtelijke organisatie, vaste aanspreekpunten, zichtbare bestuurders en werken vanuit de kern.

Ook wordt meerdere keren benadrukt dat de nieuwe gemeente moet voortbouwen op wat al goed werkt. Bestaande structuren, competenties en samenwerkingsvormen moeten niet vanzelfsprekend worden vervangen. Per dorp of kern moet worden gekeken wat aanwezig is, wat werkt en wat nodig is.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Kernen groeien, maar moeten volgens de deelnemers wel nabij blijven. Bereikbaarheid van bestuur en het verkleinen van afstand tussen inwoners en gemeente worden als belangrijke opgaven genoemd. Bestuurders moeten proberen zichtbaar en nabij te blijven en inwoners moeten een lijntje met het bestuur kunnen houden.

Tegelijkertijd wordt benadrukt dat nabijheid niet alleen via bestuurders loopt. Een herkenbare ambtelijke organisatie en een goed eerste aanspreekpunt zijn minstens zo belangrijk. Daarbij wordt opgemerkt dat inwoners gehoord moeten worden en dat de gemeente moet uitgaan van wat inwoners nodig hebben.

Dorps-, wijk- en stadsraden zijn een belangrijke schakel tussen inwoners en de gemeente. Zij vertegenwoordigen de belangen van hun gemeenschap, brengen signalen, ideeën en initiatieven onder de aandacht en leveren een waardevolle bijdrage aan de voorbereiding van beleid en besluitvorming. De formele besluitvorming blijft de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad en het college. Daarbij staan gelijkwaardigheid, aandacht voor de verschillen tussen de kernen en een zichtbaar gemeentebestuur centraal.

De vraag “Wat voor gemeente willen we zijn?” wordt expliciet gesteld. Daarbij worden begrippen genoemd als regie, faciliterende gemeente, uitvoeringskracht en betrouwbaarheid. Ook wordt benadrukt dat verschillen tussen kernen erkend moeten worden en dat maatwerk mogelijk moet zijn.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Voor wonen wordt benadrukt dat bouwen nodig is om leefbaarheid in de kernen op peil te houden. Daarbij wordt een directe relatie gelegd tussen woningen, inwoners en leefbaarheid. Bouwen wordt dus niet alleen gezien als ruimtelijke ontwikkeling, maar ook als voorwaarde om kernen vitaal te houden.

Daarnaast worden meer coöperatieve vormen van bouwen, alternatieve woonvormen, een mix van jong en oud en diversiteit in woonmilieus genoemd. Er wordt gepleit voor meer ruimte voor initiatieven en maatwerk. Verschillen tussen kernen moeten daarbij worden erkend.

Mobiliteit wordt vooral besproken vanuit bereikbaarheid. Goede OV-verbindingen en sterke verbindingen tussen kernen worden belangrijk gevonden. Daarbij worden belbussen genoemd als voorbeeld van vervoer op maat. Mobiliteit wordt gekoppeld aan sociale verbindingen, werkgelegenheid en onderwijs.

Daarnaast wordt benadrukt dat eerst inzicht nodig is in de huidige situatie. Het in kaart brengen van bereikbare en onbereikbare gebieden wordt als belangrijk punt genoemd. Dat moet helpen om gericht te werken aan bereikbaarheid en mobiliteit.

Bereikbaarheid komt ook terug in relatie tot de gemeente zelf. De gemeente moet zichtbaar en bereikbaar blijven, actief aanwezig zijn in de kernen en aansluiten bij bestaande voorzieningen en ontmoetingsplekken.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Lokale identiteit wordt sterk gekoppeld aan leefbaarheid, verenigingen en ontmoetingsplekken. Het vitaal houden van verenigingen wordt belangrijk gevonden. Dorpshuizen worden expliciet genoemd als ankerpunt van kernen.

Daarnaast wordt een directe relatie gelegd tussen woningbouw, inwoners en leefbaarheid. Bouwen wordt gezien als noodzaak om voldoende inwoners te behouden en daarmee voorzieningen en gemeenschappen vitaal te houden.

Ook wordt gewezen op het belang van maatwerk per kern. Verschillende kernen hebben verschillende kwaliteiten, structuren en behoeften. Het behoud van identiteit vraagt daarom om ruimte voor verschillen.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Zorg wordt vooral besproken vanuit nabijheid. Zorg en ondersteuning moeten aansluiten bij wat lokaal nodig is.

Voorzieningen worden vooral verbonden aan vitale kernen. Dorpshuizen en multifunctionele centra worden genoemd als belangrijke onderdelen van de lokale sociale infrastructuur. Ze zijn niet alleen praktisch van belang, maar dragen ook bij aan ontmoeting en leefbaarheid.

Ook wordt benadrukt dat gekeken moet worden naar wat in dorpen en kernen al aanwezig is. Welke competenties, structuren en netwerken zijn er al? En hoe verschillen die per dorp? De inzet is om aan te sluiten bij wat lokaal werkt, in plaats van overal dezelfde oplossing te organiseren.

Binnen dit thema is de input minder uitgebreid dan bij bestuur, dienstverlening en economie. De kern die wel duidelijk terugkomt is dat zorg en voorzieningen dichtbij, herkenbaar en passend bij de kern georganiseerd moeten blijven.

DIENSTVERLENING

Dienstverlening moet fysiek dichtbij blijven. Er wordt gesproken over spreekuren in de kernen, dienstverlening via een bus en andere manieren om dienstverlening naar inwoners toe te brengen. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat digitaal werken een middel is en geen doel op zich.

Persoonlijk contact blijft belangrijk. Er wordt gepleit voor één contactpersoon, herkenbare aanspreekpunten en vaste gezichten. Inwoners willen zich gehoord en gezien voelen. Ook wordt benoemd dat de gemeente niet alleen moet wachten tot inwoners naar haar toekomen, maar zelf actief aanwezig moet zijn in de kernen.

Digitalisering wordt gezien als middel en gemak, niet als doel op zichzelf. Digitale dienstverlening mag persoonlijk contact niet vervangen. Persoonlijk contact, één contactpersoon en vaste gezichten worden belangrijk gevonden.

Gebiedsgericht werken komt meerdere keren terug. Daarbij wordt gesproken over een gebiedsgerichte aanpak voor dienstverlening, werken vanuit de kern naar boven en aansluiten bij bestaande bewegingen en initiatieven. Ook wordt benadrukt dat bestaand goed functionerend contact, bestaande structuren en bestaande competenties behouden moeten blijven.

TOERISME EN RECREATIE

Toerisme wordt vooral besproken vanuit de positie en profilering van De Liemers. Daarbij wordt benadrukt dat toerisme voor Doesburg als Hanzestad van groot belang is. Ook de toerismebelasting wordt expliciet genoemd.

Een belangrijk punt is het benutten van kansen in het gebied. Daarbij wordt gesproken over het behouden en creëren van verbindingen, het promoten van dorpen en het zoeken naar verbindingen binnen de gemeente. Profilering vraagt om maatwerk: verschillende plekken hebben verschillende kwaliteiten.

De Hanzestad-identiteit van Doesburg moet worden gekoesterd. Tegelijkertijd wordt de toeristische profilering breder benaderd dan alleen Doesburg. De vraag is hoe de verschillende kwaliteiten in de Liemers elkaar kunnen versterken en hoe het beste uit verschillende werelden benut kan worden.

Daarbij wordt wel benadrukt dat keuzes nodig zijn. De ambitie wordt omschreven als het benutten van het beste uit verschillende kwaliteiten, zonder alles tegelijkertijd te willen doen. Er leeft een zorg dat een nieuwe gemeente mogelijk minder aandacht heeft voor toerisme en recreatie of voor de rol van toerismebelasting hier in.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Voor economie wordt gesproken over het versterken van het economische profiel van de Liemers. Daarbij wordt de Liemers genoemd als economische speler in de GMR. De nadruk ligt op het beter benutten van kansen in het gebied en het maken van keuzes over waar welke economische kansen het beste kunnen landen.

Ook wordt gesproken over het toeristisch profiel van de Liemers, met onder meer Doesburg als sterke Hanzestad, het Romeinen-verhaal en recreatieve kansen. Daarbij wordt genoemd dat de Liemers kansen kan benutten door de druk vanuit de Veluwe op te pakken.

Voor de economische ontwikkeling wordt nadrukkelijk gewezen op maakindustrie, high-tech en innovatie. Maakindustrie wordt daarbij gekoppeld aan werkgelegenheid, ook voor hoger opgeleiden. De lijn die hieruit naar voren komt, is dat economische ontwikkeling niet alleen moet gaan over groei, maar ook over kwaliteit, werkgelegenheid en een herkenbaar economisch profiel voor de Liemers.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Natuur, groen, groen gebied en historische kwaliteiten worden genoemd in relatie tot leefomgeving en gebiedsontwikkeling. Ook wordt de vraag gesteld of daar voldoende aandacht voor is. Verder komt naar voren dat ontwikkeling moet worden verbonden aan kwaliteit en gebiedsgerichte keuzes.

In de economische discussie klinkt dit ook door in de wens om niet te veel in te zetten op grootschalige logistieke ontwikkeling, maar eerder op innovatie, high-tech en maakindustrie. Dat is geen uitgewerkte duurzaamheidsopgave, maar zegt wel iets over de gewenste kwaliteit van ontwikkeling.

VERSLAGEN PARTICIPATIESESSIE GEMEENTERADEN

VERSLAGEN PARTICIPATIESESSIE GEMEENTERADEN

De participatie met de vier gemeenteraden vond plaats op twee momenten:
op 24 juni en op 3 juli 2026. Tijdens de eerste participatieavond zijn per thema de beelden, ervaringen en inzichten van raadsleden opgehaald, volgens dezelfde werkwijze als tijdens de inwonersavonden. Daarnaast is per thema stilgestaan bij de vragen:

- Wat gaat momenteel goed?
- Wat gaat momenteel minder goed?
- Waar liggen kansen voor de voor de toekomstige gemeente?

De opgehaalde beelden zijn tijdens de tweede bijeenkomst teruggekoppeld en getoetst. Raadsleden kregen daarbij de gelegenheid om aanvullingen te doen en aan te geven welke kansen zij het belangrijkst achten voor de toekomstige gemeente. De opbrengsten van beide bijeenkomsten zijn in dit logboek thematisch en puntsgewijs opgenomen.

PARTICIPATIESESSIE GEMEENTERADEN 24 JUNI 2026

Tijdens deze eerste gezamenlijke raadsbijeenkomst van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar ten behoeve van de participatie op de visie voor de nieuwe gemeente waren ongeveer 60 raadsleden aanwezig.

BESTUUR & DEMOCRATIE

Wat gaat nu goed?
- Korte lijnen tussen inwoner en politiek
- Gemeente aanspreekbaar voor inwoners (Doesburg en Duiven)
- Goede sfeer in de gemeenteraad
- Goede bestuurscultuur
- Hard op inhoud, zacht in omgang
- Persoonlijk contact waardevol en respectvol
- Werkwijze met BOB-systeem voor gemeenteraad Duiven
- Politiek goed bereikbaar in Duiven
- B&W betrokken bij lokale identiteit in Westervoort
- Trots op identiteit in Doesburg

Wat gaat nu minder goed?
- Verschil in politieke sfeer tussen de raden van de vier gemeenten
- Communicatie over de fusie richting inwoners, maar de opkomst valt tegen
- Relatief kleine speler, met minder invloed richting bijvoorbeeld de provincie
- Weinig capaciteit; alle gemeenten zijn kwetsbaar
- Gebrek aan uniformiteit
- Rol van opdrachtgever en opdrachtnemer loopt door elkaar
- BOB-vergaderingen worden soms samengevoegd vanwege de tijdsduur
- Moeilijk om inwoners goed te bereiken
- Ambtelijke organisaties staan onder druk

Wat zijn kansen voor de nieuwe gemeente?
- Open en transparante overheid
- Realistisch ambitieniveau
- Taken delegeren naar kernen (bijvoorbeeld buurtwethouder)
- Goede communicatie over ‘waarom’ en afwegingen over de fusie
- Voordelen én nadelen benoemen richting inwoners (B1-niveau)
- Geen onrealistische verwachtingen bij participatie
- Bestuurbaarheid waarborgen; mandaten niet te laag beleggen
- Zichtbaar zijn in de kernen, niet alleen tijdens verkiezingen
- Eén beleid voeren
- Ruimte voor differentiatie per kern
- Verbinding via dorps- en wijkcentra
- Eén ambtelijke organisatie realiseren
- Inwoners actiever betrekken, met meer zeggenschap in politieke besluitvorming en meer participatie
- Communicatie verbeteren
- Gebruikmaken van kernwethouders, met een aanspreekpunt voor kleinere dorpen
- Dorpsraden als tussenoplossing
- Nieuwe rol van raden (couleur locale vertegenwoordigen)
- Begeleiding voor raden in die rol
- Verschuiving van kern naar gemeenschap
- Grotere gemeente geeft meer slagkracht en meer specialisme
- Voorkomen dat ‘aan de rand’ ook ‘aan de buitenkant’ betekent
- Eén aanspreekpunt en één organisatie
- Meer sturen vanuit één visie, met grip en duidelijkheid
- Meer professionele ruimte
- Vertegenwoordiging van alle kernen in de raad
- Korte lijnen behouden
- Zorg voor BOB-systeem met parallelle vergaderingen voor Gemeenteraden
- Beter prioriteren als raad
- Best practices bespreken
- Raadsbezoeken aan kernen organiseren

WONEN, MOBILITEIT & BEREIKBAARHEID

Wat gaat nu goed?
- Woningbouw staat hoog op de agenda
- Er zijn plannen en bouwlocaties beschikbaar
- Het is belangrijk dat er wordt doorgebouwd, ook in de kernen
- Mensen kunnen in hun eigen omgeving blijven wonen
- De spoorzone wordt gezien als kansrijke locatie voor woningbouw
- De groene ruimte tussen de kernen blijft behouden
- De omgevingsvisie in Zevenaar en de participatie daaromheen verlopen goed
- Bouwen in Zevenaar gaat goed
- Bouwen in de kernen en voor doelgroepen gaat goed
- Mobiliteit heeft aandacht
- In Doesburg gaat de woningbouw goed
- Er wordt gewerkt aan het behalen van woningbouwdoelen

Wat gaat nu minder goed?
- Het is lastig om woningbouw van de grond te krijgen door procedures en regelgeving
- Plannen blijven vaak bij ideeën; realisatie gaat traag
- Mensen wonen niet altijd meer in de eigen kern, waardoor druk ontstaat op voorzieningen
- Sluipverkeer is een probleem in Westervoort
- De bereikbaarheid van de kernen staat onder druk
- Participatie rondom leefomgeving verloopt niet altijd goed
- Woningcorporaties hebben beperkte financiële mogelijkheden, waardoor sociale woningbouw stagneert
- Doesburg bevindt zich momenteel in een ‘slaapstand’ op het gebied van woningbouw
- Bereikbaarheid staat in de hele regio onder druk
- Er is sprake van parkeerdruk in Westervoort
- Het openbaar vervoer kan beter

Wat zijn kansen voor de nieuwe gemeente?
- Bouwen naar behoefte en met aandacht voor kwaliteit
- Niet iedere kern op dezelfde manier benaderen; maatwerk toepassen
- Aandacht houden voor zowel grote als kleine woningbouwprojecten
- Zorgen voor goede ontsluiting
- OV-verbindingen verbeteren
- Fietsverbindingen tussen de kernen verbeteren
- Eigen kracht combineren met provinciale ondersteuning op het gebied van mobiliteit
- Zowel kijken naar de huidige behoeften als naar ontwikkelingen op de langere termijn
- Een mobiliteitsplan opstellen
- Bij woningbouwlocaties passende parkeernormen hanteren
- Niet meer bouwen dan nodig is

- Rekening houden met toekomstige bevolkingsontwikkeling
- Inzetten op goed functionerend buurtvervoer
- Woningbouwlocaties sneller ontwikkelen
- Starters behouden voor de kernen
- Woningbouw versnellen
- Rekening houden met de invloed van landelijk beleid
- In een vroeg stadium participatie van belanghebbenden organiseren
- Een duidelijke visie ontwikkelen richting regio, provincie en Rijk
- De ambtelijke organisatie versterken met meer kennis en expertise
- Investeren in een grotere ambtelijke organisatie
- Meer regie nemen op woningbouw in samenwerking met regio, provincie en Rijk
- Mensen in staat stellen om in hun eigen kern te blijven wonen
- Bereikbaarheid met de auto behouden
- Meer invloed uitoefenen richting provincie, onder andere op het gebied van openbaar vervoer
- Een grotere gemeente goed onderhouden
- Bereikbaarheid verbeteren
- Verkeer meer integraal benaderen
- Werken met een standaardaanpak, met ruimte voor maatwerk
- Vergunningverlening vereenvoudigen
- Creatief omgaan met regelgeving, bijvoorbeeld rond woningsplitsing
- De bereikbaarheid binnen de gemeente verbeteren
- Meer expertise binnen de gemeente ontwikkelen
- Goede contacten onderhouden met ontwikkelende partijen
- Woningbouwplannen sneller van planfase naar uitvoering brengen
- Bouwen voor de juiste doelgroepen
- Hoogbouw toepassen op geschikte locaties
- Toekomstbestendig bouwen, met aandacht voor circulariteit en doorstroming

LOKALE IDENTITEIT & VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Wat gaat nu goed?
- Mensen maken de identiteit
- Vooral identificatie met de eigen woonplaats
- Identiteit groeit mee over generaties
- Identiteit is een kracht en verschilt van kern tot kern
- De verschillen tussen kernen maken mede waar mensen zich thuis voelen
- Waterwegen vormen een bron van onderlinge verschillen
- Verenigingen dragen bij aan de gemeenschap
- Identiteit zit in de mensen en de gemeenschap, niet in de raden
- Er leeft ook het beeld dat identiteit lokaal blijft bestaan omdat deze in de gemeenschap zit

Wat gaat nu minder goed?
- Er zijn grote verschillen in gevoel over de fusie
- Er zijn cultuurverschillen tussen kernen, met name binnen Zevenaar
- Er is angst dat de lokale identiteit verandert
- Er wordt verschillend gedacht over wat lokale identiteit is
- Er is zorg over verlies van identiteit door opschaling, harmonisatie en het verdwijnen van korte lijnen
- Het subsidiebeleid in Duiven wordt als te streng ervaren
- Er is aandacht gevraagd voor het subsidiebeleid voor lokale verenigingen in Westervoort
- Verenigingen hebben behoefte aan een ondersteunend subsidiebeleid

Wat zijn kansen voor de nieuwe gemeente?
- De voordelen van een grote gemeente combineren met de kracht van kleine gemeenschappen
- Inwoners meer inzicht geven in wat de gemeente doet, wie waar verantwoordelijk voor is en welke plannen er zijn
- Investeren in relatiebeheer, zodat iemand vanuit de gemeente actief naar de kernen toe gaat

- Lokale voorzieningen goed organiseren in de nieuwe situatie
- Ruimte houden voor lokaal karakter
- Kleine initiatieven in wijken mogelijk blijven maken
- Sterke lokale teams behouden op sociaal en zorggebied
- Geen volledig Liemersbreed beleid voeren als dat ten koste gaat van lokaal karakter
- Leren van ervaringen uit andere fusietrajecten
- Oplossingen bedenken om inwoners zich meer onderdeel van één gemeente te laten voelen
- Subsidiebeleid goed regelen en daar prioriteit aan geven
- Dorps- en wijkhuizen behouden
- Vrijwilligers stimuleren en ruimte geven
- Schaalvoordelen benutten, met blijvende aandacht voor de identiteit van kleine kernen
- Zeggenschap voor kernen behouden binnen de grotere gemeente
- De lijnen met de kernen kort houden
- Kwaliteit waarborgen door voldoende schaalgrootte
- Kritisch kijken naar de naam van de nieuwe gemeente
- Voorkomen dat een eenheidsworst ontstaat

ZORG & VOORZIENINGEN

Wat gaat nu goed?
- Zorg wordt aan huis geleverd
- Scholen zijn aanwezig in de kernen en wijken
- Lokale ondernemers worden ondersteund
- Kleinschalige zorgorganisaties zijn aanwezig in de kernen

Wat gaat nu minder goed?
- De bereikbaarheid van huisartsen is niet altijd goed geregeld
- Ambtenaren kunnen de hoeveelheid werk niet altijd aan
- Er zijn lange wachtlijsten voor de Wmo
- Er is sprake van verschillende zorgbehoeften
- Inclusie kan worden verbeterd
- De bereikbaarheid en toegankelijkheid voor minder validen kan worden verbeterd
- De menselijke maat ontbreekt soms
- Bij opschaling gaat snelheid verloren
- Er zijn vragen over de organisatie van huishoudelijke hulp

Wat zijn kansen voor de nieuwe gemeente?
- Jeugdzorg kan profiteren van een fusie
- Ook binnen de Wmo kunnen voordelen worden behaald op het gebied van kwaliteit, kennis, expertise en efficiency
- Meer preventief werken
- Leer- en werkmogelijkheden bieden voor schooluitvallers
- Zorg en voorzieningen beter organiseren in de nieuwe gemeente
- Eén loket organiseren voor zorg
- Jongeren begeleiden bij de overgang van school naar werk
- Meer voorzieningen voor jongeren realiseren
- Als gemeente meer regie nemen in de samenwerking op het gebied van zorg
- Voorkomen dat grootstedelijke problematiek de problematiek van dorpen overschaduwt
- Verbindingen leggen tussen zorg en bedrijven
- Kijken naar de mogelijkheden voor een mbo-voorziening
- Binding creëren met jongeren, zodat zij in de gemeente blijven
- Goed kijken welke voorzieningen voldoende zijn en waar ruimte is voor nieuwe locaties
- Zorg en voorzieningen in kleine kernen behouden
- Scholen in kleine kernen behouden waar mogelijk
- Specialistische kennis in huis halen
- Werken met gebiedsteams voor de Wmo
- De bereikbaarheid van scholen verbeteren
- Aandacht houden voor het behoud van bestaande voorzieningen
- Aandacht houden voor Wmo-voorzieningen, zoals scootmobielen
- De bereikbaarheid van voorzieningen verbeteren
- Verenigingen ondersteunen, omdat zij inwoners verbinden en versterken

DIENSTVERLENING

Wat gaat nu goed?
- Dienstverlening is redelijk op orde
- Gemeenschappelijke regelingen functioneren goed
- Gemeente is benaderbaar

Wat gaat nu minder goed?
- De democratische controle op de resultaten van gemeenschappelijke regelingen kan beter
- De fysieke toegankelijkheid van voorzieningen kan beter
- 1Stroom functioneert niet goed
- Weinig grip op 1Stroom; samenwerking vooral gericht op uitvoering
- Het gemeentehuis is niet altijd open op de momenten dat het open zou moeten zijn
- Weinig efficiëntie in taken en processen, bijvoorbeeld bij de omgevingsdienst en RSD

Wat zijn kansen voor de nieuwe gemeente?
- Benaderbaar blijven als gemeente
- De regeldruk verminderen
- Beleid tijdig harmoniseren
- Ambtenaren moeten weten wat er speelt in de gemeente
- Eerlijk zijn over de afstand tussen gemeente en inwoners die mogelijk groter wordt door een fusie
- Dorpshuizen inzetten voor dienstverlening
- Dienstverlening decentraal organiseren, bijvoorbeeld op het gebied van ICT
- Goede elementen uit de huidige gemeenten behouden en meenemen naar de nieuwe gemeente
- Overzicht creëren van welke gemeenschappelijke regelingen blijven bestaan en welke opgaan in de nieuwe gemeente
- Juiste inzet van AI
- De kwaliteit van de dienstverlening behouden en waar mogelijk verbeteren
- Ruimere openingstijden van het gemeentehuis realiseren, in ieder geval op één locatie
- Dienstverlening ook beschikbaar houden in kleinere kernen
- Gemeenteloketten behouden of realiseren in grote kernen en huidige gemeenten
- Inzetten op verdere digitalisering van de dienstverlening, maar balans behouden tussen digitale en fysieke dienstverlening
- Gemeentelijke dienstverlening combineren met andere voorzieningen, zoals bibliotheken

TOERISME & RECREATIE

Wat gaat nu goed?
- Doesburg heeft veel activiteiten en evenementen
- Doesburg trekt relatief veel toeristische bezoekers
- Het toeristisch karakter van Doesburg wordt gewaardeerd
- De fietsgebieden rondom Duiven worden positief beoordeeld
- Zevenaar en Westervoort trekken Duits toerisme aan
- Doesburg heeft een duidelijke oriëntatie op de Achterhoek

Wat gaat nu minder goed?
- Het recreatieve aanbod in Westervoort is beperkt
- Er is weinig aanbod voor jongeren
- Er is weinig aanbod voor ouderen
- Zevenaar heeft geen hotel meer
- Er staat veel druk op de toeristische sector
- Toerisme, recreatie en cultuur worden regelmatig op één hoop gegooid, terwijl dit verschillende thema's zijn
- Arnhem fungeert vaak als uitvalsbasis voor bezoekers

Wat zijn kansen voor de nieuwe gemeente?
- Kijken naar wat er al is en dit bestaande aanbod beter met elkaar verbinden
- Toeristische hotspots ontwikkelen
- De gemeente gezamenlijk promoten
- Bezoekers langer in de gemeente houden
- Leren van elkaars aanpak op het gebied van toerisme

- De uitstraling van het landschap en de natuur behouden
- Evenementen organiseren vanuit de Liemers als geheel
- Meer aanbod creëren voor jongeren
- Behouden wat goed gaat en dit verder versterken
- Aansluiten bij de kracht van het merk Achterhoek
- Blijven investeren in recreatie en toerisme
- Meer aandacht voor jongeren binnen recreatie en toerisme
- Een nachtbus realiseren zodat (jongere) inwoners zich makkelijker binnen de gemeente kunnen verplaatsen en op andere plekken kunnen recreëren

FINANCIËN & ECONOMIE

Wat gaat nu goed?
- Bedrijventerreinen zijn belangrijk voor de gemeente
- Werkgelegenheid wordt belangrijk gevonden
- Er is sprake van een mix van bedrijven
- Mensen met een beperking worden ondersteund om mee te doen
- De gemeente wordt door een fusie mogelijk aantrekkelijker als werkgever
- Het toeristische karakter van Doesburg wordt gewaardeerd
- De fietsgebieden rondom Duiven worden positief beoordeeld

Wat gaat nu minder goed?
- Er ontbreekt een duidelijke visie op bedrijventerreinen en wat daarmee bereikt moet worden
- Er is behoefte aan beleid voor de mix van bedrijven
- De jaarrekening bestaat voor een groot deel uit incidentele middelen
- De nieuwe gemeente start in een ravijnjaar
- De A15 heeft niet ieders voorkeur, maar wordt wel gezien als mogelijk belangrijk voor de economische ontwikkeling van het gebied

Wat zijn kansen voor de nieuwe gemeente?
- De kwaliteit van de gemeente vergroten door krachten te bundelen
- Meer projecten realiseren
- De nieuwe gemeente niet rijk rekenen
- Inkoop- en aanbestedingstrajecten verbeteren
- De ambitie hebben om de beste fusiegemeente te worden
- Inspelen op de aanwezige deskundigheden binnen de gemeente
- Werkgelegenheid versterken
- Schaalvoordelen benutten bij inkoop en organisatie
- Zorgen voor vervoer naar werkgelegenheidslocaties
- Meer innovatieve bedrijven aantrekken
- De verschillende identiteiten en uitstralingen van dorpen met elkaar verbinden
- Nieuwe werkgelegenheid creëren
- Financiële voordelen behalen na de fusie, ook na de frictiekosten
- Aandacht houden voor de lasten voor inwoners en bedrijven
- Werken aan een duidelijke economische visie voor de nieuwe gemeente
- Werkgelegenheid koppelen aan de grootte en aantrekkelijkheid van de gemeente
- Ruimte bieden aan bedrijven met vakmanschap
- Bestemmingsreserves inzetten voor de huidige gemeenten
- Voorzieningen op peil houden
- Bedrijventerreinen op peil houden
- Werkgelegenheid op peil houden
- Ontwikkelingen rond de A15 benutten voor economische kansen
- Mogelijkheden vergroten door samenwerking en schaalgrootte
- Zichtbaarheid en samenwerking versterken

NATUUR, KLIMAAT & DUURZAAMHEID

Wat gaat nu goed?
- Kwaliteitsgroen is op orde
- Er is veel groen aanwezig
- Behoud en bescherming van natuur gaan goed
- De fusie wordt gezien als kans voor meer natuur
- Biodiversiteit gezamenlijk oppakken wordt belangrijk gevonden
- Samenwerking op het gebied van droogte wordt belangrijk gevonden
- Duiven heeft al goede stappen gezet
- Inwoners kunnen genieten van de natuur en de omgeving
- Natuurgebieden rondom de kernen worden gewaardeerd

Wat gaat nu minder goed?
- Er zijn capaciteitsproblemen
- Energie is een groot vraagstuk
- In Zevenaar is relatief weinig groen aanwezig
- Het realiseren van een gasloze gemeente is een traject van lange adem
- Netcongestie vormt een aandachtspunt
- De huidige RES biedt volgens sommigen onvoldoende ruimte om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en innovaties

Wat zijn kansen voor de nieuwe gemeente?
- Groen behouden en versterken
- Wijken vergroenen om hittestress tegen te gaan
- De ruimte van de grotere gemeente beter benutten
- Meer over gemeente- en gebiedsgrenzen heen kijken
- Zoeken naar combinaties van oplossingen voor energieopgaven en netcongestie
- Rekening houden met het feit dat windenergie niet overal mogelijk is
- De gemeente leefbaar houden en niet alleen inzetten op verstedelijking
- Voorzichtig omgaan met het verbinden van natuurgebieden
- Rekening houden met risico's op bodemdaling en verzakking
- Uitgaan van de behoeften in verschillende gebieden
- Duurzaam bouwen stimuleren
- De rol van de gemeente bij isolatie, batterijen en andere verduurzamingsmaatregelen verder uitwerken
- Natuur en landschap niet opofferen voor zonne- en windparken
- Rekening houden met netcongestie bij bouwontwikkelingen
- Meer gezamenlijk optrekken op het gebied van natuur en duurzaamheid
- De samenwerking verder versterken
- Intensiever samenwerken met Rijk en provincie
- De lobbykracht richting provincie en andere overheden versterken
- Samen met boeren kijken naar toekomstbestendige landbouw
- Het landschap behouden
- Een duidelijke visie ontwikkelen op natuur, klimaat en duurzaamheid
- De regionale inrichting behouden
- Als gemeente een faciliterende rol innemen richting regio, provincie en Rijk
- Zorgvuldig afwegen waar windmolens en zonnevelden worden geplaatst en wat dit betekent voor de omgeving
- Meer ruimte bieden voor innovatie binnen de energietransitie

PARTICIPATIESESSIE GEMEENTERADEN 3 JULI 2026

Tijdens deze tweede gezamenlijke raadsbijeenkomst van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar ten behoeve van de participatie op de visie voor de nieuwe gemeente waren ongeveer 50 raadsleden aanwezig.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Wat wilt u toevoegen?
- Verwachtingen richting inwoners moeten realistisch zijn, met duidelijkheid over tijdspaden en waar inwoners aan toe zijn.
- In Zevenaar is wel degelijk veel groen aanwezig en er wordt actief gewerkt aan vergroening van de stad.
- Het gesprek over innovatieve ontwikkelingen kan beter worden gevoerd.
- De positie richting provincie, Rijk en Europa is belangrijk.
- Er is aandacht nodig voor de vraag hoe het landschappelijk karakter van de groene gebieden tussen de kernen behouden kan blijven, in relatie tot ontwikkelingen zoals windmolens.
- De gemeente gaat niet over het openbaar vervoer; dat is een verantwoordelijkheid van de provincie.
- Er is behoefte aan duidelijkheid over de relatie tussen de visie en de woonlasten van inwoners.
- Woningbouw in Doesburg bevindt zich niet in een slaapstand.

Wat zijn de belangrijkste kansen voor de nieuwe gemeente?
- Een duidelijke visie ontwikkelen op natuur, klimaat en duurzaamheid.
- Een ontwikkelkader voor buitengebieden opstellen, met duidelijke kaders aanvullend op de omgevingsvisie.
- Het gebied als één geheel benaderen en bewuste keuzes maken over natuur, landschap en ontwikkeling.
- Het landschappelijk karakter en de groene gebieden tussen de kernen behouden.
- Verbindingen tussen groen- en natuurgebieden versterken, bijvoorbeeld via groen-blauwe dooradering.
- Klimaatadaptatie versterken en hiervoor meer expertise en middelen beschikbaar maken.
- Meer aandacht geven aan vergroening en hittestress.
- Natuur en landschap behouden, ook bij verstedelijking en woningbouw.
- Samen met boeren werken aan toekomstbestendige landbouw.
- Duurzame en innovatieve energie stimuleren, onder meer door ondernemers aan te trekken.
- Meer ruimte bieden voor innovatieve energieontwikkelingen naast zon- en windenergie.
- Een sterkere positie innemen op het gebied van energie door kennis, expertise en bestuurlijke ervaring te bundelen.
- Intensiever samenwerken met waterschappen en één gezamenlijke stem ontwikkelen rond wateropgaven.
- De lobbykracht richting provincie, Rijk en Europa versterken.
- Duurzaamheid verbinden aan woningbouw en leefbaarheid.
- Duurzaamheid niet ten koste laten gaan van de woonbehoefte van inwoners.
- Bij woningbouw nadrukkelijk kijken naar bereikbaarheid, voorzieningen en ontsluiting.
- Per kern bekijken welke woningbouw past bij de lokale situatie.
- De bereikbaarheid van Doesburg verbeteren.

DIENSTVERLENING

Wat wilt u nog toevoegen?

- Ruimere openingstijden van het gemeentehuis.
- Grip op 1Stroom wordt anders ervaren; volgens enkele deelnemers functioneert 1Stroom juist goed.
- Inclusie en verdere digitalisering kunnen met elkaar op gespannen voet staan.
- Met digitale communicatie bereik je niet alle inwoners.

Wat zijn de belangrijkste kansen voor de nieuwe gemeente?

- Dienstverlening dichtbij organiseren, onder andere via dorpshuizen, ontmoetingsplekken of lokale steunpunten van de gemeente.
- Benaderbaar blijven als gemeente en wijk- en dorpsgericht werken.
- Ruimere openingstijden realiseren, met aandacht voor een goede balans tussen centrale dienstverlening en lokale aanwezigheid.
- Digitaliseren waar mogelijk, maar altijd in balans met fysieke dienstverlening en maatwerk.
- Regels versimpelen en harmoniseren om regeldruk te verminderen, bijvoorbeeld rond vergunningen en procedures.
- Ambtenaren goed laten aansluiten op wat er speelt in de samenleving en in de verschillende kernen.
- Best practices uit de huidige gemeenten inventariseren en behouden in de nieuwe organisatie.
- Werkplekken en dienstverlening fysiek aanwezig houden op meerdere locaties binnen de nieuwe gemeente.
- Rekening houden met inwoners die moeilijk naar gemeentelijke voorzieningen kunnen komen, bijvoorbeeld door oplossingen rond vervoer en nabijheid.
- Vooruitlopen op de veranderingen die een fusie met zich meebrengt en hier tijdig op voorsorteren.

BESTUUR & DEMOCRATIE

Wat wilt u nog toevoegen?

- Nadruk op persoonlijk contact in plaats van computergestuurde communicatie richting inwoners.
- Beleid moet ruimte laten voor maatwerk.
- Minder bestuurslagen.
- Maak gebruik van de kracht van inwoners en voorkom onnodige formalisering.
- Er is behoefte aan meer participatie, maar de vraag is hoe dat goed wordt georganiseerd.
- Dorpsraden kunnen als adviesorgaan een rol spelen.
- Het BOB-systeem is zorgvuldig, maar kan ook vertragend werken.
- Een goede bestuurscultuur met vertrouwen in elkaar is belangrijk.
- Technische vragen en het samenspel met de ambtelijke organisatie verdienen aandacht.
- Er zitten tegenstrijdigheden in de eerdere opbrengsten; maak daarin heldere keuzes.

Wat zijn de belangrijkste kansen voor de nieuwe gemeente?

- Participatie van inwoners beter organiseren, onder meer via inspraak, beeldvorming, streaming en andere vormen van betrokkenheid.
- Dorpsraden, wijkraden, kernwethouders en andere vormen van lokale vertegenwoordiging inzetten om nabijheid te behouden.
- Werken met één herkenbaar aanspreekpunt voor inwoners.
- Bestuur, wethouders en ambtenaren zichtbaar en toegankelijk maken in de kernen, bijvoorbeeld via spreekuren.
- Belangen van kleine kernen borgen en oog houden voor alle kernen.
- Meer bestuurskracht ontwikkelen, onder andere door meer slagkracht en specialisme.
- Participatie goed inregelen en inwoners actiever betrekken bij besluitvorming.
- Dorpsraden inzetten als adviesorgaan.
- Steunpunten in verschillende kernen organiseren.

- Maatwerk van onderaf mogelijk maken.
- Actief werken aan het samenspel tussen raad, college en ambtelijke organisatie.
- De raadscyclus beter afstemmen op de maatschappelijke opgaven.
- Investeren in communicatie, participatie, ondersteuning, opleiding en ontwikkeling vanuit de griffie.
- Gebruik maken van bestaande voorzieningen.
- Werken vanuit een langetermijnperspectief met een duidelijke stip op de horizon.
- Afstand tot gemeenschappelijke regelingen verminderen en meer grip organiseren.
- Elke wethouder een duidelijke verbinding laten houden met één of meerdere kernen.
- Denken vanuit een gemeente van 100.000 inwoners in plaats van uitsluitend vanuit afzonderlijke kernen.

WONEN, MOBILITEIT & BEREIKBAARHEID

Wat wilt u nog toevoegen?

- Fietsverbindingen passen niet binnen dit thema zoals deze eerder zijn opgenomen.
- Jongeren kunnen in Duiven en Westervoort moeilijk aan een woning komen en vertrekken daardoor vaker uit de gemeente.
- Vergrijzing vraagt aandacht.
- Doesburg is met het openbaar vervoer slecht bereikbaar vanuit Zevenaar; de reistijd bedraagt momenteel circa 1,5 uur.
- De nieuwe busverbinding in Duiven wordt als positief voorbeeld genoemd.
- Behoud van groene ruimtes tussen de kernen.
- Invloed richting de provincie is belangrijk, onder andere op het gebied van openbaar vervoer.

Wat zijn de belangrijkste kansen voor de nieuwe gemeente?

- Inzetten op betere verbindingen binnen de gemeente, onder andere via infrastructuur, buurtbussen en deelmobiliteit.
- OV-verbindingen en busverbindingen tussen de kernen verbeteren.
- De lobbykracht richting provincie versterken en meer invloed uitoefenen op mobiliteitsvraagstukken.
- Woningbouw versnellen en bouwen naar behoefte, met aandacht voor kwaliteit.
- Zowel kleine als grote woningbouwprojecten mogelijk maken.
- Doorstroming op de woningmarkt bevorderen.
- Nieuwe en innovatieve woonvormen ontwikkelen, zoals levensloopbestendige woningen en fabriekswoningen.
- Een duidelijke visie ontwikkelen op hoogbouw en geschikte locaties daarvoor, met behoud van het dorpse karakter.
- Rekening houden met de huidige woningbehoefte én met ontwikkelingen op de lange termijn.
- Sociale huurwoningen nadrukkelijk koppelen aan de behoeften van de eigen kern of oorspronkelijke gemeente.
- Regelgeving vereenvoudigen om woningbouw makkelijker mogelijk te maken.
- Duurzame materialen toepassen bij woningbouw.
- Een duidelijke visie ontwikkelen richting regio, provincie en Rijk.
- Meer kennis en expertise binnen de organisatie ontwikkelen.
- Werken met een standaardaanpak waar mogelijk, met ruimte voor maatwerk waar nodig.
- De ontsluiting van Westervoort verbeteren.
- De bereikbaarheid van Doesburg verbeteren.
- De spoorzone als geheel ontwikkelen en benutten als verbindende structuur binnen de nieuwe gemeente.
- De landelijke uitstraling behouden.
- Stadsparken ontwikkelen.
- Een groene buffer tussen dorpen en kernen behouden.

LOKALE IDENTITEIT & VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Wat wilt u nog toevoegen?

- Cultuurverschillen zijn positief en verdienen aandacht; cultuur mag actief worden gepromoot.
- Waterwegen als onderdeel van identiteit worden verschillend beleefd en vragen om nadere duiding.
- Het is belangrijk dat raadsleden zichtbaar blijven in kernen, dorpen en bij lokale tradities.
- Lokale activiteiten moeten ook in de eerste jaren na een fusie door kunnen gaan, zonder extra drempels.
- Niet alleen de kernen, maar ook de steden Duiven, Zevenaar en Doesburg verdienen aandacht.
- De kleinschaligheid van Doesburg vraagt om een concrete borging.
- Er moet aandacht zijn voor de vraag hoe de gemeenteraad zichtbaar en herkenbaar blijft in alle kernen.
- Ervaringen met subsidiebeleid verschillen soms door onbekendheid met veranderingen; deze ervaringen bieden lessen voor de toekomst.

Wat zijn de belangrijkste kansen voor de nieuwe gemeente?

- Lokale identiteit van dorpen, kernen en steden behouden.
- Erkennen dat mensen, verenigingen en gemeenschappen de identiteit dragen.
- Verenigingen beter faciliteren en ondersteunen.
- Subsidiebeleid vereenvoudigen, harmoniseren en goed organiseren.
- Vrijwilligers ondersteunen en belemmeringen voor initiatieven verminderen.
- Regeldruk voor verenigingen en lokale initiatieven verminderen.
- Ontmoetingsplekken behouden en versterken.
- Lokale voorzieningen goed organiseren, eventueel met een lokaal loket.
- Werken aan één nieuwe gemeentelijke identiteit, zonder bestaande identiteiten weg te drukken.
- Diversiteit tussen inwoners, kernen en gemeenschappen behouden.
- Kansen benutten voor samenwerking en versterking tussen verenigingen.
- Dorpsraden, kernwethouders en ambtelijke aanspreekpunten inzetten om de verbinding met kernen te behouden.
- Dorpshuizen behouden als belangrijke ontmoetings- en verbindingsplekken.
- Inwoners helpen om initiatieven mogelijk te maken en te faciliteren.
- Verhaalvorming rond de fusie begrijpelijk en herkenbaar maken.
- Oog houden voor de rol van cultuurverschillen als kracht van de nieuwe gemeente.
- Verenigingen blijven zien als belangrijke basis voor sociale samenhang.
- Aandacht houden voor zowel kernen als steden binnen de nieuwe gemeente.

ZORG & VOORZIENINGEN

Wat wilt u nog toevoegen?

- MBO- en HBO-voorzieningen in de Liemers.
- Een circulair ambachtscentrum, bijvoorbeeld als dependance van HAN/HNL.
- Investeren in innovatie.
- Zorg integraal organiseren via één loket (niet per se fysiek).
- Een grote gemeente biedt kansen voor meer expertise.
- Totale investeringen stimuleren.
- Inwoners moeten de zorg krijgen die zij nodig hebben.
- Aandacht voor de vraag of Wmo-capaciteitsproblemen kunnen worden opgelost.
- Voorkomen dat grootstedelijke problematiek de aandacht voor kleine kernen verdringt.

Wat zijn de belangrijkste kansen voor de nieuwe gemeente?

- Zorg dichtbij organiseren, met een goede spreiding van voorzieningen over de kernen.
- Voorzieningen behouden in de kernen en waarborgen dat deze toegankelijk blijven.
- Niet alles overal organiseren, maar wel zorgen voor een evenwichtige verdeling van voorzieningen.
- Ontmoetingsplekken benutten voor zorg en voorzieningen.
- Scholen in kernen en wijken behouden.
- Jongerenvoorzieningen versterken en beter laten aansluiten op de behoeften van jongeren.
- Binding creëren met jongeren, zodat zij in de gemeente blijven.
- Meer preventief en laagdrempelig werken.
- Eén beleid voeren, bijvoorbeeld voor wonen en zorg.
- Meer specialisme en specialistische kennis in huis halen.
- Meer expertise ontwikkelen door schaalgrootte en samenwerking.
- Zorg waar mogelijk zelf organiseren in plaats van via gemeenschappelijke regelingen.
- Schaalvoordelen benutten, bijvoorbeeld via gezamenlijke inkoop.
- Wijkraden een rol geven bij zorg en voorzieningen.
- Sociale cohesie in kleine kernen behouden.
- Ondersteuning bieden aan inwoners die niet alles zelf kunnen organiseren.
- Onderwijs- en opleidingsvoorzieningen versterken, zoals mbo-, hbo- en beroepsopleidingen.
- Verkennen van voorzieningen zoals een campusfunctie of kleinschalige spoedzorg in Zevenaar.
- Rekening houden met verschillende doelgroepen bij woningbouw, zodat voorzieningen bereikbaar en passend blijven.

TOERISME EN RECREATIE

Wat wilt u nog toevoegen?

- De Liemers moet als eigen gebied worden gepositioneerd en niet aansluiten bij het merk Achterhoek.
- De kracht van de Liemers ligt in de eigen identiteit en profilering.
- Maak expliciete keuzes over de bescherming en verdere ontwikkeling van het toeristisch profiel van Doesburg.
- Zorg ervoor dat evenementen in Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar elkaar blijven aanvullen.
- Maak duidelijk wie bestuurlijk verantwoordelijk wordt voor toerisme en recreatie binnen de nieuwe gemeente.

Wat zijn de belangrijkste kansen voor de nieuwe gemeente?

- Het merk “De Liemers” versterken en verder ontwikkelen.
- Een integrale visie op toerisme, recreatie en gebiedsontwikkeling opstellen.
- Een langetermijnvisie ontwikkelen voor de Liemers (2040/2050) en deze vastleggen.
- De positie van de Liemers als toeristisch gebied versterken, eventueel door te leren van andere regio’s zonder daarbij aan te sluiten bij het merk Achterhoek.
- Water, waterplassen, de Nederrijn en de IJssel benutten als toeristische kwaliteiten.
- Het bestaande toeristische en recreatieve aanbod beter met elkaar verbinden.
- Behouden wat goed gaat en bestaande kwaliteiten verder versterken.
- Het toeristisch profiel van Doesburg behouden en benutten binnen de nieuwe gemeente.
- Verblijfsrecreatie verder stimuleren.
- Nieuwe toeristische trekkers ontwikkelen, zoals een natuurpark, outletfunctie of versterking van het winkelprofiel.
- Meer aandacht geven aan jongeren binnen recreatie en toerisme.

- De mogelijkheden van de Euroregio beter benutten, ondersteund door voldoende ambtelijke capaciteit.
- Snelfietsroutes richting Doesburg verder ontwikkelen.
- Evenementen en bestaande activiteiten binnen de verschillende kernen versterken en beter verbinden.
- De Braderie van Zevenaar en andere bestaande evenementen benutten als onderdeel van de profilering van de nieuwe gemeente.

FINANCIËN & ECONOMIE

Wat wilt u nog toevoegen?

- Maak afspraken over het gebruik van bestemmingsreserves en bepaal welke ondergrens daarbij geldt.
- Breng de gemeenschappelijke regelingen in beeld en onderzoek of het aantal kan worden verminderd.
- Maak de voordelen van de nieuwe gemeente aantoonbaar.
- Neem economie als zelfstandig thema op in de visie.
- Maak onderscheid tussen financiën en economie; financiën gaat niet alleen over fusiekosten, maar ook over het beheersen van inwonerslasten.
- Zorg voor een financieel gezonde startpositie en maak inzichtelijk hoe weerstandsvermogen en risico's zich tot elkaar verhouden.
- Voer vooraf een toets uit op mogelijke achterstanden of financiële risico's binnen de afzonderlijke gemeenten en maak daar duidelijke afspraken over.
- Zorg dat financiële voordelen van de fusie ook deels terugkomen bij inwoners.
- Communiceer duidelijk naar lokale ondernemers wat de fusie voor hen betekent.
- Houd rekening met het ravijnjaar en andere toekomstige financiële knelpunten.
- De ondersteuning van mensen met een uitkering wordt als positief punt gezien en verdient behoud.

Wat zijn de belangrijkste kansen voor de nieuwe gemeente?

- Een duidelijke economische visie ontwikkelen voor de nieuwe gemeente.
- Inzetten op high-tech, maakindustrie en innovatie.
- De verbinding leggen tussen economische ontwikkeling en mbo-, hbo- en andere onderwijsvoorzieningen.
- Bedrijventerreinen en werkgelegenheid verder ontwikkelen en daarbij aandacht houden voor alle niveaus van werkgelegenheid.
- Kleine bedrijventerreinen behouden vanwege hun belang voor lokale gemeenschappen.
- Een gezamenlijke visie ontwikkelen op bedrijventerreinen en economische concentraties binnen de gemeente.
- Meer mogelijkheden benutten om rijks- en provinciale subsidies binnen te halen.
- Specialistische ambtelijke kennis ontwikkelen voor subsidies, lobby en economische ontwikkeling.
- De gemeente aantrekkelijker maken als werkgever.
- Werkgelegenheid verder versterken en economische ontwikkelingen actief stimuleren.
- De kwaliteit van de gemeente vergroten door krachten te bundelen.
- Economische kansen benutten door samenwerking en schaalgrootte.
- Bereikbaarheid van werklocaties verbeteren.
- Netcongestie aanpakken als randvoorwaarde voor economische ontwikkeling.
- Subsidieregelingen harmoniseren.
- Meer zichtbaarheid en een sterkere positie creëren als gemeente van circa 100.000 inwoners.
- Ambitie tonen om een sterke en succesvolle fusiegemeente te worden.
- Een goede verbinding realiseren tussen station Zevenaar-Oost en Doesburg.
- Risicobeheersing en financiële robuustheid structureel onderdeel maken van de nieuwe gemeente.

VERSLAGEN PARTICIPATIEAVONDEN INWONERS

In alle 17 kernen van de vier gemeenten hebben inwoners kunnen participeren. Tijdens de bijeenkomsten gingen wij met inwoners in gesprek over de toekomst van de nieuwe gemeente. Na een korte gezamenlijke opening konden inwoners langs themaborden lopen, reageren op vragen en hun ideeën delen. Daarna gingen we aan verschillende tafels met elkaar in gesprek over wat goed gaat, wat beter kan en welke kansen inwoners zien voor de toekomst.

Inwonersavond Tolkamer, Zevenaar

- Datum: 8 juni 2026
- Locatie: Lobede, Tolkamer te Zevenaar
- Opkomst: circa 8 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de avond in Tolkamer komt naar voren dat inwoners waarde hechten aan nabijheid, bereikbaarheid en aandacht voor de eigen kern. Meerdere keren wordt benoemd dat de afstand tussen inwoners en gemeente groter is geworden en dat aandacht voor de kernen onder druk staat. Inwoners zoeken naar manieren om die verbinding te behouden, bijvoorbeeld via vaste contactpersonen, aanwezigheid van bestuurders in de kernen en persoonlijk contact.

Tegelijkertijd wordt gesproken over de kwaliteit van het woon- en leefklimaat. Verkeer, voorzieningen, verenigingen, recreatie en economie worden vaak in samenhang genoemd. Inwoners kijken niet alleen naar wat behouden moet blijven, maar ook naar hoe ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de leefbaarheid van Tolkamer.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Inwoners geven aan dat de aandacht voor de kernen in de afgelopen jaren is afgenomen. Er wordt gesproken over grotere afstand tot de gemeente, verwaterende contacten en minder persoonlijk contact. De wens is dat bestuurders zichtbaarder worden in de kernen en beter aansluiten bij wat er lokaal speelt.

Meerdere concrete oplossingen worden genoemd, zoals een vaste contactpersoon per kern, meer bestuurlijke aandacht voor de dorpen en het organiseren van raadsvergaderingen in verschillende kernen. Ook wordt benadrukt dat bestuurders signalen, behoeften en sentimenten uit de samenleving actief moeten ophalen. Inwoners willen niet alleen geïnformeerd worden, maar ook daadwerkelijk betrokken blijven bij ontwikkelingen en besluiten.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Bereikbaarheid en verkeer zijn belangrijke aandachtspunten. Inwoners geven aan dat verkeersstromen toenemen, terwijl de infrastructuur onvoldoende meegroeit. Doorgaand verkeer vanuit Duitsland wordt expliciet genoemd als ontwikkeling die de leefbaarheid onder druk zet.

Bereikbaarheid wordt ook gezien als een voorwaarde voor een leefbare kern. De buurtbus wordt gewaardeerd en inwoners vragen aandacht voor openbaar vervoer en verbindingen binnen de regio. Op het gebied van woningbouw is voor inwoners van belang dat ontwikkelingen goed af worden gestemd met de leefomgeving.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Inwoners hechten waarde aan het dorpse karakter van Tolkamer. Dorpsgevoel, verbondenheid en korte lijnen worden genoemd als belangrijke kwaliteiten. Ook het behoud van voorzieningen dichtbij huis wordt gekoppeld aan de sociale samenhang in de kern.

Verenigingen worden gezien als belangrijke dragers van de gemeenschap. Inwoners benadrukken dat voorzieningen en verenigingen bijdragen aan ontmoeting en betrokkenheid. Tegelijkertijd wordt gevraagd om de verbinding tussen inwoners en bestuur te versterken, zodat de eigenheid van de kern zichtbaar en herkenbaar blijft.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen dichtbij huis worden meerdere keren genoemd. Inwoners vinden het belangrijk dat basisvoorzieningen bereikbaar blijven en aansluiten bij de behoeften van de kern. De aanwezigheid van voorzieningen wordt direct gekoppeld aan leefbaarheid en verbondenheid.

Daarnaast wordt benadrukt dat voorzieningen niet los gezien kunnen worden van bereikbaarheid. Goede verbindingen en toegankelijkheid zijn volgens inwoners belangrijke voorwaarden om voorzieningen voor iedereen bereikbaar te houden.

DIENSTVERLENING

Dienstverlening wordt sterk gekoppeld aan persoonlijk contact. Inwoners geven aan dat kleinschaligheid leidt tot een meer persoonlijke benadering en dat korte lijnen helpen om adequaat te reageren op vragen van inwoners.

Voor de toekomst wordt gevraagd om meer aandacht, betere en snellere reacties en een gemeente die actief meedenkt met inwoners. Ook wanneer niet direct een oplossing beschikbaar is, vinden inwoners het belangrijk dat de gemeente duidelijk communiceert over het proces en de mogelijkheden. De menselijke maat en bereikbaarheid van de organisatie staan centraal.

TOERISME EN RECREATIE

Toerisme en recreatie worden gezien als belangrijke kwaliteiten van Tolkamer en de directe omgeving. De jachthaven en het toeristisch informatiecentrum worden expliciet genoemd als voorzieningen die goed functioneren. Ook toerisme rondom Lobith en Tolkamer wordt als een economische en recreatieve kracht gezien.

Inwoners zien kansen om recreatie en toerisme verder te ontwikkelen. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar bezoekers, maar ook naar de bijdrage die recreatie levert aan voorzieningen, leefbaarheid en economische activiteit in de kern.

FINANCIËN EN ECONOMIE

De economische kracht van het gebied wordt vooral gekoppeld aan ondernemers, toerisme en bestaande voorzieningen. Inwoners noemen de aanwezigheid van bedrijven en ondernemers als een positief punt. Ook wordt aangegeven dat een grotere gemeente mogelijk betere mogelijkheden biedt om economische ontwikkelingen te faciliteren.

Daarnaast wordt de wens uitgesproken dat ondernemers met ideeën gemakkelijker ondersteuning kunnen krijgen vanuit de gemeente. Economische ontwikkeling wordt daarbij niet los gezien van leefbaarheid; voorzieningen, toerisme en ondernemerschap worden gezien als onderdelen van hetzelfde geheel.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Er werd in Tolkamer weinig gesproken over natuur, klimaat of duurzaamheid. Waar het onderwerp indirect raakt aan de opbrengsten, gebeurt dit vooral via leefbaarheid, recreatie en de kwaliteit van de omgeving. Verdere specifieke opmerkingen over natuur-, klimaat- of duurzaamheidsvraagstukken zijn tijdens deze avond niet opgehaald.

Inwonersavond Pannerden, Zevenaar
- Datum: 8 juni 2026
- Locatie: Café Zaal de Dijk, Pannerden, Zevenaar
- Opkomst: circa 4 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de avond in Pannerden komt een sterk beeld naar voren van een hechte gemeenschap met een uitgesproken dorpskarakter. Inwoners zijn trots op hun dorp, de gemeenschapszin en het verenigingsleven. Tegelijkertijd wordt veel gesproken over de vraag hoe die kwaliteiten behouden kunnen blijven in een grotere gemeente.

Op verschillende thema's komt dezelfde onderliggende zorg terug: ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van de identiteit, leefbaarheid en betrokkenheid van inwoners. Daarbij wordt vaak gezocht naar een balans tussen vernieuwing en behoud. Inwoners staan open voor ontwikkeling, maar verwachten dat deze aansluit bij wat het dorp nodig heeft.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Bestuur en democratie komen niet uitgebreid aan bod in Pannerden. Wel wordt op meerdere plekken benoemd dat inwoners betrokken willen blijven bij ontwikkelingen in hun kern. Ook wordt het belang genoemd van een sterke positie van de kernen binnen de gemeente. Daarnaast klinkt impliciet door dat inwoners behoefte hebben aan een gemeente die ruimte biedt voor lokale initiatieven en die aansluit bij wat er in de kern leeft. De nadruk ligt minder op bestuurlijke structuren en meer op betrokkenheid en zeggenschap dichtbij huis.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Wonen is een belangrijk onderwerp tijdens de avond. Inwoners geven aan dat de huidige woningvoorraad onvoldoende toekomstgericht is en niet goed aansluit op de behoeften van verschillende doelgroepen. Er wordt expliciet gesproken over een gebrek aan woonvormen voor jongeren en over de behoefte aan meer variatie, zoals appartementen of andere woonvormen.

Daarnaast wordt doorstroming meerdere keren genoemd. Vooral voor ouderen zou er meer passend aanbod moeten komen, zodat inwoners in het dorp kunnen blijven wonen wanneer hun situatie verandert. Daarbij wordt ook gewezen op het belang van centrale voorzieningen voor ouderen.

Bereikbaarheid speelt mee in dit thema. Inwoners geven aan dat voorzieningen niet altijd eenvoudig bereikbaar zijn en dat veel mensen afhankelijk zijn van de auto. Wonen, voorzieningen en bereikbaarheid worden daardoor als samenhangende opgaven gezien.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Lokale identiteit is een van de sterkste thema's van de avond. Inwoners beschrijven Pannerden als een echt dorp met een sterke gemeenschapszin. Het verenigingsleven, vrijwilligerswerk en de betrokkenheid van inwoners worden gezien als belangrijke pijlers onder het dorp.

Ook trots op het dorp en het behoud van lokale cultuur en tradities komen terug in de opbrengsten. Inwoners vinden het belangrijk dat ontwikkelingen niet ten koste gaan van de eigen identiteit van Pannerden. Samenhang wordt daarbij gezien als iets dat niet vanzelfsprekend blijft bestaan, maar blijvend aandacht vraagt.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden sterk gekoppeld aan leefbaarheid. Inwoners noemen onder andere de huisarts, zorgvoorzieningen, ontmoetingsplekken en voorzieningen voor ouderen als belangrijke onderdelen van een leefbare kern.

Er is behoefte aan voorzieningen die dichtbij inwoners georganiseerd blijven. Ook wordt gedacht aan centrale voorzieningen voor ouderen en aan ontmoetingsplekken waar inwoners elkaar kunnen treffen. Het behoud van voorzieningen wordt niet alleen gezien als een praktische kwestie, maar ook als voorwaarde voor sociale samenhang.

Daarnaast wordt gesproken over het vereenvoudigen van subsidieaanvragen en het ondersteunen van lokale initiatieven. De gemeente wordt daarbij vooral gezien als faciliterende partner.

DIENSTVERLENING

Inwoners willen dat de gemeente toegankelijk is en meedenkt met lokale plannen. Subsidieaanvragen en andere processen mogen eenvoudiger worden ingericht. De verwachting is dat de gemeente ruimte biedt aan initiatieven vanuit de kern en deze actief ondersteunt.

TOERISME EN RECREATIE

Toerisme en recreatie worden overwegend positief beoordeeld. Inwoners geven aan dat toerisme in de afgelopen jaren veel heeft betekend voor het gebied. Recreatie en toerisme worden niet alleen gezien als bron van bezoekers, maar ook als een factor die bijdraagt aan de lokale economie.

Voor de toekomst wordt gepleit voor meer aandacht voor recreatieve fietsers en wandelaars. Ook de landschappelijke kwaliteiten van het gebied worden genoemd als belangrijke troef. Inwoners willen toeristen behouden en bestaande recreatieve kwaliteiten verder versterken.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Economie wordt in Pannerden sterk verbonden aan toerisme en lokale ontwikkeling. Inwoners geven aan dat toerisme economische voordelen oplevert en zien mogelijkheden om die verder te benutten.

Daarnaast wordt gesproken over de rol van de gemeente bij het ondersteunen van ondernemers en nieuwe initiatieven. Een grotere gemeente zou volgens sommige inwoners betere mogelijkheden kunnen bieden om economische ontwikkelingen te faciliteren en ondernemers verder te ondersteunen.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Waar natuur wel wordt genoemd, gebeurt dit vooral in relatie tot recreatie, landschap en de aantrekkelijkheid van het gebied voor bezoekers.

De landschappelijke kwaliteiten van de omgeving worden gewaardeerd en gezien als belangrijke voorwaarde voor recreatie en toerisme. Over klimaatadaptatie, energie of andere duurzaamheidsvraagstukken zijn tijdens deze avond weinig concrete opmerkingen gemaakt.

Inwonersavond Loo, Duiven
- Datum: 9 juni 2026
- Locatie: Zalencentrum Berentsen, Loo, Duiven
- Opkomst: circa 5 aanwezigen

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de avond in Loo komt sterk naar voren dat inwoners betrokken willen blijven bij keuzes over hun dorp en leefomgeving. Er is behoefte aan duidelijke communicatie, goede terugkoppeling en een gemeente die uitlegt waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. Inwoners benoemen daarbij expliciet dat niet alleen de huidige inwoners, maar ook toekomstige/nieuwe inwoners moeten worden betrokken.

Tegelijkertijd leeft er zorg over toenemende afstand tot bestuur en dienstverlening. Inwoners vragen zich af hoe nabijheid behouden blijft als de gemeente groter wordt. Dorpsraden, dorpshuizen en lokale informatiepunten worden gezien als mogelijke schakels tussen inwoners en gemeente. Ook klinkt de wens om minder vanuit regels “van bovenaf” te werken en meer ruimte te bieden voor maatwerk en lokale kennis.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Wonen is een belangrijk thema in Loo. Inwoners benoemen de behoefte aan woningen voor verschillende doelgroepen, vooral jongeren, starters en ouderen. Daarbij worden ook nieuwe of flexibele woonvormen genoemd, zoals tiny houses, betaalbare huurflats en bouwen voor kinderen of ouders op het eigen terrein. De onderliggende wens is dat inwoners in Loo kunnen blijven wonen, in alle levensfasen.

Wel wordt woningbouw nadrukkelijk gekoppeld aan leefkwaliteit. Inwoners geven aan dat bouwen niet moet leiden tot te veel verdichting of verlies van groen. Er wordt gevraagd om bebouwing niet te dicht op elkaar te zetten en om rekening te houden met de omgeving. Bereikbaarheid van voorzieningen blijft daarbij een randvoorwaarde: voorzieningen hoeven niet altijd in iedere kern aanwezig te zijn, maar moeten wel goed bereikbaar blijven.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Inwoners benoemen dat Loo, omliggende wijken en verschillende dorpen hun eigen karakter hebben. Ook verschillen tussen oude en nieuwe inwoners worden genoemd. Die verschillen hoeven niet te verdwijnen, maar vragen wel aandacht in hoe de gemeente inwoners betrekt en voorzieningen organiseert.

Dorpsraden en lokale organisaties worden gezien als belangrijke gesprekspartners. Inwoners willen dat deze structuren serieus worden genomen en niet alleen symbolisch worden betrokken. De wens is dat de gemeente gebruikmaakt van wat lokaal al aanwezig is: kennis van inwoners, vrijwilligers, verenigingen en bestaande sociale verbanden.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden sterk verbonden met leefbaarheid. Sportclubs, verenigingen, dorpshuizen en ontmoetingsplekken worden genoemd als voorzieningen die bijdragen aan

sociale samenhang. Inwoners geven aan dat deze voorzieningen zoveel mogelijk behouden moeten blijven, juist omdat ze mensen bij elkaar brengen.

Er wordt ook gezocht naar balans. Niet alles hoeft overal exact hetzelfde georganiseerd te worden, maar voorzieningen moeten wel bereikbaar, betaalbaar en passend blijven. Vooral voor jongeren, ouderen en bestaande verenigingen wordt het belangrijk gevonden dat voorzieningen niet langzaam verdwijnen of te ver van inwoners af komen te staan.

DIENSTVERLENING

Dienstverlening moet volgens inwoners dichtbij, begrijpelijk en toegankelijk blijven. Er wordt gesproken over het verdwijnen van punten voor dienstverlening en de vraag hoe de gemeente “dichtbij” blijft besturen. Inwoners noemen dorpshuizen en informatiepunten als mogelijke plekken waar inwoners terecht kunnen voor informatie of ondersteuning.

Goede communicatie en terugkoppeling zijn daarbij essentieel. Inwoners willen weten waar ze terechtkunnen, wat er met hun input gebeurt en hoe besluiten tot stand komen. Digitalisering kan helpen, maar mag persoonlijk contact niet vervangen. Er is vooral een grote behoefte aan een gemeente die bereikbaar is en inwoners actief meeneemt.

TOERISME EN RECREATIE

Het thema toerisme raakt voor inwoners vooral aan natuurbeleving, het gebruik van het landschap en de kwaliteit van de leefomgeving. De aanwezigen zien kansen om de toeristische aantrekkingskracht van De Liemers verder te versterken door voort te bouwen op de bestaande kwaliteiten van de regio, zoals het groene landschap, de ruimte en de wandel- en fietsmogelijkheden. Daarbij werd nadrukkelijk meegegeven dat niet alleen de al toeristisch sterke plaatsen, zoals Doesburg, aandacht verdienen, maar dat ook het aanbod en de kwaliteiten van de kleinere dorpen beter zichtbaar en gepromoot mogen worden. Zo kunnen de toeristische kansen van de hele regio beter worden benut.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Op economisch vlak vragen inwoners aandacht voor het vestigingsklimaat voor ondernemers. Onderwerpen zoals vergunningverlening en duidelijke regels worden hierbij genoemd als belangrijke randvoorwaarden.

Daarnaast worden kansen gezien in schaalvergroting, bijvoorbeeld voor het aantrekken van middelen en het versterken van de economische positie van de regio. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat keuzes transparant en evenwichtig moeten worden gemaakt.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Natuur en groen spelen een grote rol in het toekomstbeeld van Loo. Inwoners geven aan dat het bestaande landschap, de waterlopen en de groene omgeving behouden moeten blijven. Tegelijkertijd is gesproken over de opgave om de energietransitie en andere ruimtelijke ontwikkelingen een plek te geven. Daarbij werden verschillende perspectieven gedeeld. Zo spraken verschillende aanwezigen zich positief uit over de aanleg van zonnepanelen op weilanden en een mogelijke kleine kerncentrale, mits deze zorgvuldig worden ingepast in de omgeving. Inwoners zoeken naar een goede balans tussen het behoud van het groene karakter van het gebied en ruimte voor duurzame ontwikkelingen.

Inwonersavond Babberich, Zevenaar
- Datum: 9 juni 2026
- Locatie: Kultuurhus de Borg, Babberich, Zevenaar
- Opkomst: circa 15 aanwezigen

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de avond in Babberich komt naar voren dat inwoners veel waarde hechten aan leefbaarheid, nabijheid en het behoud van voorzieningen. Verschillende thema’s hangen daarbij nauw met elkaar samen: woningbouw, voorzieningen, bereikbaarheid, verenigingsleven en dienstverlening worden vaak niet los van elkaar gezien.

Een terugkerende zorg is de vraag wat schaalvergroting concreet oplevert voor inwoners en kernen. Op meerdere plekken wordt gevraagd hoe de verbinding tussen inwoners en gemeente behouden blijft en hoe ervoor gezorgd wordt dat kernen zichtbaar blijven. Tegelijkertijd klinkt ook een praktische insteek door: inwoners kijken vooral naar wat nodig is om Babberich leefbaar, bereikbaar en aantrekkelijk te houden.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Inwoners waarderen dat participatie aandacht krijgt, maar plaatsen vraagtekens bij de uitvoering. Er wordt benoemd dat participatie soms voelt alsof het wordt georganiseerd omdat het moet, en niet omdat de gemeente daadwerkelijk input wil ophalen. Hierdoor ontstaat de vraag in hoeverre inwoners echt invloed hebben op besluitvorming.

Daarnaast klinkt op verschillende plekken scepsis door over de voordelen van schaalvergroting. Een aantal inwoners verwijst naar eerdere fusies en vraagt zich af of een grotere gemeente daadwerkelijk leidt tot meer slagkracht of betere samenwerking met provincie en Rijk. Ook wordt de vraag gesteld welke aantoonbare meerwaarde een grotere gemeente biedt voor de afzonderlijke kernen.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Woningbouw is een belangrijk thema. Inwoners geven aan dat er behoefte is aan betaalbare woningen en aan een grotere diversiteit aan woningtypen. Daarbij wordt expliciet genoemd dat niet alleen voor nieuwkomers gebouwd moet worden, maar ook voor eigen inwoners, jongeren, ouderen en zorgvragers. Mensen moeten volgens inwoners ook in Babberich kunnen blijven wonen wanneer hun woonbehoefte verandert.

Bereikbaarheid wordt op meerdere manieren besproken. Er zijn zorgen over toenemende verkeersstromen, waarbij wordt aangegeven dat de infrastructuur onvoldoende meegroeit. Doorgaand verkeer vanuit Duitsland en de druk op de leefbaarheid worden genoemd als aandachtspunten. Tegelijkertijd wordt de buurtbus gewaardeerd en wordt gevraagd om voorzieningen en openbaar vervoer bereikbaar te houden, vooral voor ouderen.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Lokale identiteit is een belangrijk thema tijdens de avond. Inwoners beschrijven identiteit niet alleen als iets zichtbaars, maar ook als een gevoel. De geschiedenis van het dorp, het verenigingsleven en de verbondenheid tussen inwoners worden gezien als belangrijke onderdelen van die identiteit.

Verenigingen worden regelmatig genoemd als dragers van de gemeenschap. Ook wordt benadrukt dat verschillen tussen dorpen gerespecteerd moeten worden. Samenwerking tussen kernen wordt niet afgewezen, maar

inwoners vinden het belangrijk dat iedere kern zijn eigen karakter behoudt. Daarbij wordt ook gewezen op lokale geschiedenis, erfgoed en herkenbare plekken in het dorp.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden beschouwd als een belangrijke voorwaarde voor leefbaarheid. Inwoners noemen onder meer de huisarts, tandarts, fysiotherapie, prikpost, scholen en ontmoetingsplekken. Vooral de aanwezigheid en bereikbaarheid van zorgvoorzieningen worden belangrijk gevonden.

Er wordt daarnaast veel waarde gehecht aan ontmoeting en verbinding. Dorpshuizen, vrijwilligers, dorpsraden en andere lokale initiatieven worden gezien als belangrijke schakels binnen de gemeenschap. Inwoners staan open voor professionalisering van voorzieningen, maar geven daarbij aan dat voorzieningen wel bereikbaar moeten blijven. Openbaar vervoer en Wmo-vervoer worden daarom nadrukkelijk gekoppeld aan toegang tot zorg.

DIENSTVERLENING

Bij dienstverlening staat de menselijke maat centraal. Inwoners geven aan dat eenvoudige zaken digitaal geregeld kunnen worden, maar dat persoonlijk contact beschikbaar moet blijven wanneer inwoners hulp nodig hebben. Niet iedereen is digitaal vaardig en dienstverlening moet daarom toegankelijk blijven voor verschillende groepen inwoners.

Ook wordt gepleit voor lokale aanspreekpunten. Het idee van een loket of wegwijsfunctie in de kernen komt meerdere keren terug. Inwoners willen weten waar zij terecht kunnen en vinden het belangrijk dat de afstand tussen gemeente en inwoner niet groter wordt. Communicatie, terugkoppeling en bereikbaarheid van de gemeente worden hierbij als belangrijke voorwaarden genoemd.

TOERISME EN RECREATIE

Babberich beschikt volgens inwoners over verschillende recreatieve kwaliteiten. Het Kabouterpad, Klompenpad, speeltuinen, de Mariakapel, wandel- en fietsroutes en het recreatiegebied worden genoemd als sterke punten van het dorp. Ook wordt gesproken over de natuur en recreatiemogelijkheden als kwaliteiten die behouden en versterkt kunnen worden.

Tegelijkertijd leven er zorgen over het verdwijnen van lokale horeca. Inwoners geven aan dat horeca niet alleen belangrijk is voor bezoekers, maar ook voor de leefbaarheid van het dorp. Er wordt daarom gepleit voor behoud van horecabestemmingen in ruimtelijke plannen en voor het versterken van bestaande recreatieve kwaliteiten.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Financiën en economie komen minder nadrukkelijk naar voren dan andere thema's. Waar het onderwerp wel wordt genoemd, gaat het vooral over de ondersteuning van verenigingen, subsidiebeleid en het behoud van horeca en voorzieningen.

Daarnaast wordt bedrijvigheid genoemd in relatie tot woningbouw en gebiedsontwikkeling. De economische discussie draait daarmee vooral om de vraag hoe voorzieningen, verenigingen en leefbaarheid ondersteund kunnen worden en minder om brede economische ontwikkeling.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Inwoners beschouwen natuur en landschap als belangrijke kwaliteiten van Babberich. De bosrijke omgeving, wandel- en fietsroutes en recreatieve landschappen worden gewaardeerd en gezien als iets om te behouden.

Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor verduurzaming en toekomstige klimaat-ontwikkelingen. Met name warmte wordt genoemd als aandachtspunt voor de toekomst. Tegelijkertijd is de toon overwegend positief: inwoners vinden dat veel kwaliteiten behouden mogen blijven, mits er aandacht blijft voor natuur, landschap en duurzaamheid bij toe-komstige ontwikkelingen.

Inwonersavond Aerdt, Zevenaar
- Datum: 10 juni 2026
- Locatie: Dorpshuis Eensgezindheid, Aerdt, Zevenaar
- Opkomst: circa 10 aanwezigen

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de bijeenkomst wordt de sterke gemeenschapszin in het dorp nadrukkelijk benoemd. Inwoners geven aan dat mensen naar elkaar omkijken, elkaar kennen en zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor de leefbaarheid van het dorp. Deze sociale verbondenheid wordt gezien als een belangrijke kwaliteit die behouden moet blijven.

Tegelijkertijd spreken inwoners de wens uit dat de gemeente ook na de herindeling dichtbij en toegankelijk blijft. De gemeente moet zichtbaar en bereikbaar zijn, zowel fysiek als in het contact met inwoners. Daarbij worden een grotere afstand tot het bestuur, bureaucratie en onduidelijkheid over waar inwoners met vragen terecht kunnen als belangrijke aandachtspunten genoemd. Ook leeft de zorg dat kleine kernen binnen een grotere gemeente minder zichtbaar worden of minder invloed krijgen. Het gevoel gehoord te worden en serieus genomen te blijven, komt tijdens de bijeenkomst meerdere malen terug.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Inwoners beschrijven Aerdt als een leefbare, fijne en veilige omgeving. Er wordt aangegeven dat jongeren eerder moeite hadden om in het dorp te blijven wonen, maar dat er nu signalen zijn dat meer jongeren terugkeren. Dit wordt als positieve ontwikkeling gezien.

Op het gebied van bereikbaarheid wordt de buurtbus expliciet genoemd als een voorziening die goed functioneert en belangrijk is voor de verbinding tussen kernen: "buurtbus is goud". Tegelijkertijd wordt benadrukt dat afstanden "te doen" moeten blijven. Er ligt een duidelijke wens om voorzieningen en contact met de gemeente zo dicht mogelijk bij inwoners te organiseren.

Voor de toekomst benadrukken inwoners het belang van sterke lokale structuren, zoals een dorpsraad. Zij geven aan dat het dorp in het verleden over een dorpsraad beschikte en zien meerwaarde in het opnieuw instellen van een dergelijke vertegenwoordiging, zodat de betrokkenheid van inwoners en de verbinding met de gemeente ook in de toekomst gewaarborgd blijven.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Het dorpsgevoel wordt door inwoners gezien als een kernkwaliteit. Inwoners benoemen dat de gemeenschap sterk is, mensen naar elkaar omkijken en er voor elkaar zijn wanneer dat nodig is. Ook geven zij aan dat nieuwe inwoners

goed worden ontvangen en snel worden opgenomen in de gemeenschap. Het behouden van deze identiteit en verbondenheid wordt als essentieel beschouwd.

Tegelijkertijd wordt aangegeven dat de verbinding tussen de verschillende dorpen sterker kan. Inwoners zien kansen voor meer samenwerking, mits dit niet ten koste gaat van het eigen karakter en de identiteit van de afzonderlijke kernen. Het behoud van het eigen gezicht van de dorpen is daarbij een terugkerend thema.

Voor de toekomst ligt de nadruk op een combinatie van eigen initiatief en ondersteuning vanuit de gemeente. Inwoners geven aan dat een sterke gemeenschap in de eerste plaats door inwoners zelf wordt gevormd, maar dat goede voorzieningen, passende ondersteuning en ruimte voor lokale initiatieven belangrijk blijven om de leefbaarheid en onderlinge verbondenheid te behouden.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen spelen een belangrijke rol in de leefbaarheid van het dorp. Met name het dorpshuis wordt genoemd als een centrale plek die bijdraagt aan ontmoeting en verbinding tussen inwoners. Activiteiten zoals koffieochtenden en bijeenkomsten van verenigingen worden gezien als belangrijk voor de sociale samenhang.

Daarnaast wordt gewezen op het belang van ondersteuning voor verenigingen en vrijwilligers. Inwoners geven aan dat deze structuren behouden en waar mogelijk versterkt moeten worden. Er is aandacht gevraagd voor verschillende doelgroepen, zoals jongeren en ouderen.

Tegelijkertijd uiten inwoners zorgen over het behoud en de bereikbaarheid van voorzieningen. Volgens hen is het belangrijk dat ook kleine kernen kunnen blijven beschikken over voorzieningen die bijdragen aan de leefbaarheid van het dorp.

DIENSTVERLENING

Daarnaast komt het belang van duidelijke aanspreekpunten sterk naar voren. Inwoners geven aan dat het wenselijk is om per dorp of kern een herkenbaar aanspreekpunt te hebben. Ook wordt het belang van goede terugkoppeling benadrukt: inwoners willen weten wat er met hun inbreng gebeurt.
Voor de toekomst vinden inwoners het belangrijk dat de gemeente niet alleen efficiënt, maar vooral ook dienstverlenend, nabij en begrijpelijk werkt. Het begrip “faciliterende overheid” wordt genoemd. Daarbij wordt benadrukt dat ambtenaren zichtbaar aanwezig zijn in de verschillende dorpen en wijken, de lokale situatie kennen en oog hebben voor wat er speelt. Het organiseren van maatwerk, het behouden van persoonlijk contact en een zichtbare aanwezigheid van de gemeentelijke organisatie (bijvoorbeeld via een hub of flexplekken voor ambtenaren) worden daarbij als belangrijke elementen genoemd.

TOERISME EN RECREATIE

Inwoners zien het gebied als aantrekkelijk voor recreatie, met name voor wandelaars en fietsers. Deze kwaliteiten worden positief gewaardeerd en als iets gezien dat behouden moet blijven.
Tegelijkertijd wordt duidelijk aangegeven dat inwoners het belangrijk vinden dat ontwikkelingen niet te grootschalig worden. Voorbeelden van plannen voor grotere recreatieve ontwikkelingen roepen weerstand op. Inwoners geven aan dat deze niet passen bij de schaal en het karakter van het gebied.
De nadruk ligt daarmee op het behouden van het kleinschalige karakter en het zorgvuldig omgaan met nieuwe ontwikkelingen binnen toerisme en recreatie.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Dit thema komt minder expliciet terug in Aerdt. Waar er aandacht voor is, gebeurt dit vooral in relatie tot andere onderwerpen, zoals voorzieningen en ruimtelijke ontwikkeling.
Wel komt indirect naar voren dat inwoners kritisch zijn op ontwikkelingen die mogelijk niet passen bij het dorp, zoals grootschalige projecten. Hierbij speelt de vraag hoe keuzes worden gemaakt en welke rol economische afwegingen daarin spelen.
De nadruk ligt daarmee minder op financiële kansen en meer op het bewaken van balans en passendheid van ontwikkelingen.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Inwoners hechten veel waarde aan de ruimte, natuur en het groen in en rondom het dorp. Daarnaast wordt benadrukt dat ontwikkelingen zorgvuldig moeten worden ingepast, zodat het landschap en de natuurlijke omgeving niet onder druk komen te staan. Het behoud van het karakter van het gebied staat hierbij centraal.
Voor de toekomst wordt gewezen op het belang van maatwerk: er moeten keuzes worden gemaakt die aansluiten bij het specifieke karakter van de omgeving, waarbij natuur en ruimte belangrijke uitgangspunten vormen.

Inwonersavond Duiven (kern)
- Datum: 10 juni 2026
- Locatie: De Stek, Duiven
- Opkomst: circa 10 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de bijeenkomst werd veel gesproken over de gevolgen van een mogelijke fusie voor de relatie tussen inwoners en gemeente. Deelnemers waarderen de nabijheid van de huidige gemeente, de herkenbaarheid van bestuurders en de korte lijnen. Tegelijkertijd leven er vragen over de meerwaarde van de fusie, de gevolgen voor inwoners en de manier waarop inwoners in het proces worden meegenomen. Meerdere keren wordt benadrukt dat duidelijke communicatie, goede uitleg en vroegtijdige participatie belangrijk zijn.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

De nabijheid van bestuur wordt door deelnemers als belangrijke kwaliteit gezien. Het kennen van bestuurders en ambtenaren en het gemakkelijk contact kunnen leggen met de gemeente worden gewaardeerd. Verschillende deelnemers maken zich zorgen over een grotere afstand tussen inwoners en bestuur als gevolg van een fusie.

Er wordt gepleit voor een gemeente die luistert naar inwoners en inwoners eerder betrekt bij participatieprocessen. Ook wordt gevraagd om duidelijkheid over de reden achter de fusie en over wat bestaande afspraken en voorzieningen betekenen in een nieuwe gemeente. Communicatie wordt hierbij als belangrijk aandachtspunt genoemd.

Daarnaast worden wijk- en dorpsraden genoemd als mogelijke manier om verbinding te houden tussen inwoners en gemeenteraad. Dorpsraden kunnen fungeren als schakel tussen inwoners, verenigingen en bestuur, met een coördinerende en adviserende rol.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Er wordt aandacht gevraagd voor onderhoud van fietspaden, verkeersveiligheid en bereikbaarheid van het openbaar vervoer. Daarnaast worden zorgen uitgesproken over de bereikbaarheid van voorzieningen en gemeentelijke dienstverlening wanneer inwoners verder moeten reizen na een

fusie. Ook wordt het behoud van een goede fysieke bereikbaarheid van gemeentelijke voorzieningen genoemd.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Het verenigingsleven wordt gezien als een belangrijke kracht van Duiven. Schutterijen, carnaval en andere verenigingen dragen volgens deelnemers bij aan betrokkenheid, saamhorigheid en identiteit. Ook wordt het informele “doe maar gewoon”-karakter genoemd als kenmerk van de gemeenschap.

Deelnemers noemen daarnaast de sociale betrokkenheid van het lokale bedrijfsleven. Voor de toekomst wordt belang gehecht aan het behoud van de identiteit van Duiven en van het landschap van de Liemers.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Er wordt gewezen op de toenemende afhankelijkheid van ouderen als gevolg van vergrijzing. Daarnaast worden zorgen geuit over een beperkt aantal ontmoetingsplekken voor jongeren. Echter wordt ook aangegeven dat hier al op ingezet is en er twee plekken bijkomen.

Ook wordt aandacht gevraagd voor ouderen, mensen met een beperking en andere kwetsbare inwoners. Volgens deelnemers moeten zij goed in beeld blijven bij toekomstige beleidskeuzes. Ook worden schoolvervoer voor kinderen met een beperking en keukentafelgesprekken genoemd.

DIENSTVERLENING

Dienstverlening is een terugkerend onderwerp. Deelnemers geven aan dat digitalisering niet altijd passend is en dat persoonlijk contact belangrijk blijft. Er wordt gepleit voor fysieke contactpunten, wijkposten of loketten dichtbij inwoners en voor goede telefonische bereikbaarheid.

Ook wordt gesproken over bereikbaarheid van de gemeentelijke organisatie, snelheid van reageren en de mogelijkheid om eenvoudig contact te leggen met de gemeente. Ook wordt gewezen op het belang van persoonlijke dienstverlening voor mensen die minder goed uit de voeten kunnen met digitale middelen.

Daarnaast vragen deelnemers aandacht voor toegankelijke dienstverlening voor kwetsbare groepen en voor goede communicatie richting inwoners.

TOERISME EN RECREATIE

Dit thema is tijdens deze inwonersavond niet aan bod gekomen.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Deelnemers noemen de huidige financiële positie van Duiven als kwaliteit. Tegelijkertijd worden zorgen uitgesproken over mogelijke frictiekosten van een fusie en over stijgende kosten per inwoner. Ook wordt gevraagd wat er gebeurt met sociale minima wanneer beleid tussen gemeenten wordt geharmoniseerd. Verder wordt aandacht gevraagd voor gemeentelijke lasten en financiële gevolgen van een grotere gemeente.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Het behoud van het landschap, het voorkomen van te veel bebouwing en aandacht voor wateropvang bij nieuwbouwprojecten wordt in Duiven genoemd. Ook wordt gewezen op het belang van verkeersveiligheid en een goede inrichting van de leefomgeving. Verder heerst er tevredenheid over het groenonderhoud en hopen deelnemers dat dit zo blijft.

Inwonersavond Doesburg (kern)
- Datum: 11 juni 2026
- Locatie: Werkcafé Stadskantoor, Doesburg
- Opkomst: circa 20 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

De avond in Doesburg kent een betrokken, maar ook kritische toon. Inwoners denken actief mee over de toekomst van een grotere gemeente en zien op onderdelen kansen, maar stellen tegelijkertijd veel vragen over invloed, vertegenwoordiging en het behoud van de eigen identiteit van Doesburg.

Veel opmerkingen gaan niet zozeer gaan over de vraag óf samenwerking wenselijk is, maar over de voorwaarden waaronder die samenwerking kan slagen. Inwoners vragen aandacht voor het behouden van lokale zeggenschap, herkenbaarheid, voorzieningen en bereikbaarheid. Daarnaast komt op verschillende momenten terug dat inwoners zich onvoldoende gehoord voelen en dat communicatie beter kan.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Bestuur en democratie is één van de meest besproken thema’s tijdens de avond. Inwoners geven aan dat zij zich zorgen maken over de vraag hoe de belangen van Doesburg vertegenwoordigd blijven in een grotere gemeente. Daarbij worden concrete vragen gesteld over de positie van Doesburgse kandidaten op kieslijsten en de vertegenwoordiging van het Doesburgse belang in de gemeenteraad.

Ook leeft de zorg dat Doesburg kan worden “opgeslokt” of ondergesneeuwd raakt binnen een grotere organisatie. Inwoners pleiten daarom voor het behoud van invloed en zeggenschap op lokaal niveau. Daarbij worden dorps- en stadsraden genoemd, inclusief de wens dat deze beschikken over eigen bevoegdheden en budgetten.

Op meerdere plekken wordt daarnaast gewezen op het belang van goede communicatie. Inwoners geven aan dat zij zich niet altijd gehoord voelen. Bij een tafelgesprek kwam nadrukkelijk naar voren dat daar iets mee gedaan moet worden. Ook wordt opgeroepen om te leren van eerdere fouten en niet opnieuw het wiel uit te vinden.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Bereikbaarheid komt vooral naar voren in relatie tot openbaar vervoer en verkeer. Inwoners geven aan dat het huidige openbaar vervoer al tekortschiet en vinden dat een fusie niet mag leiden tot een verdere verslechtering van het vervoersaanbod. Daarbij wordt gewezen op de bereikbaarheid van voorzieningen buiten Doesburg.

Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor verkeersproblemen. Onder meer vrachtverkeer op sluiproutes wordt genoemd als lokaal knelpunt. Inwoners benadrukken dat er oog moet blijven voor dit soort lokale vraagstukken en noemen mogelijke infrastructurele oplossingen.

Verder wordt bereikbaarheid genoemd in relatie tot voorzieningen en het gemeentehuis. Goede verbindingen binnen de gemeente worden belangrijk gevonden, zodat inwoners gebruik kunnen blijven maken van voorzieningen en dienstverlening.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

De identiteit van Doesburg en de kracht van de gemeenschap komen sterk terug in de opbrengsten. Inwoners beschrijven een sterke gemeenschapszin, een gevoel van

"ons kent ons" en een actief verenigings- en activiteitenleven. Het helpen van elkaar en het organiseren van activiteiten worden genoemd als kwaliteiten van de stad.

Tegelijkertijd leeft de zorg dat deze identiteit onder druk kan komen te staan binnen een grotere gemeente. Meerdere inwoners benadrukken dat de eigenheid van Doesburg behouden moet blijven. Daarbij wordt gesproken over het Doesburgse belang, lokale autonomie en de wens om niet ondergesneeuwd te raken.

In Doesburg wordt gepleit voor een gezamenlijke visie en meer samenhang, maar wel met behoud van lokale identiteit en beleving. De wens is niet om verschillen uit te wissen, maar om samen te werken zonder de eigenheid van de stad te verliezen.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Bereikbaarheid van zorgvoorzieningen is een belangrijk aandachtspunt. Inwoners noemen onder meer ziekenhuizen, huisartsenposten en andere zorgvoorzieningen en benadrukken dat deze toegankelijk moeten blijven.

Meerdere reacties laten zien dat inwoners kritisch kijken naar centralisatie. Voorzieningen mogen volgens hen niet te ver van inwoners af komen te staan. Lokale steunpunten voor verschillende functies worden genoemd als mogelijke oplossing.

Ook het behoud van bestaande voorzieningen komt terug. Inwoners geven expliciet aan dat een fusie niet mag leiden tot een verarming van het huidige voorzieningenaanbod. Daarbij worden verschillende bestaande voorzieningen genoemd als voorbeelden van voorzieningen die belangrijk zijn voor de stad.

DIENSTVERLENING

Bij dienstverlening staat de menselijke maat centraal. Inwoners geven aan dat niet alles digitaal georganiseerd moet worden en dat persoonlijke ondersteuning beschikbaar moet blijven voor inwoners die daar behoefte aan hebben.

Belangrijke begrippen zijn persoonlijk contact, huisbezoeken, toegankelijkheid, continuïteit en korte lijnen. Inwoners vinden het belangrijk dat medewerkers kennis hebben van de lokale situatie en feeling houden met de kernen en inwoners waarvoor zij werken.

Daarnaast wordt gewaarschuwd dat groter niet automatisch beter is. Een groter ambtelijk apparaat mag volgens inwoners niet ten koste gaan van persoonlijk contact en kennis van de lokale omstandigheden.

TOERISME EN RECREATIE

Dit thema komt beperkt naar voren in de opbrengsten van deze avond. Waar recreatie wordt genoemd, gebeurt dat vooral in relatie tot een gezamenlijke visie voor het gebied. Er wordt gepleit voor één gezamenlijk verhaal voor het gebied, waarbij recreatie wordt genoemd als onderwerp waarop samenwerking mogelijk is. Daarbij wordt wel benadrukt dat dit moet gebeuren met behoud van lokale eigenheid en beleving.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Economie komt minder vaak aan bod dan bestuur, identiteit of voorzieningen, maar er worden wel opmerkingen over gemaakt. Inwoners geven aan dat Doesburg aantrekkelijk moet blijven voor bedrijvigheid en industrie en dat toerisme alleen geen voldoende economische basis vormt.

Daarnaast wordt gewezen op mogelijke concurrentie tussen verschillende bedrijventerreinen of economische locaties binnen een grotere gemeente. Inwoners vragen aandacht voor de vraag hoe het economische belang van Doesburg zichtbaar en relevant blijft. Tegelijkertijd wordt ook een mogelijke kans van schaalvergroting benoemd: een grotere gemeente zou meer bestuurskracht kunnen hebben om subsidies binnen te halen en duurzaamheids- of ontwikkelprojecten te realiseren.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Natuur en duurzaamheid komen enkele keren terug, vooral in relatie tot zeggenschap en continuïteit. Inwoners vragen zich af hoe natuur en landschap behouden kunnen blijven en hoe voorkomen kan worden dat lokale invloed op keuzes rondom natuur afneemt.

Daarnaast worden vragen gesteld over bestaande duurzaamheidsinitiatieven. Inwoners willen weten wat er met lopende projecten gebeurt wanneer gemeenten samengaan, bijvoorbeeld wanneer daar subsidie of andere ondersteuning aan verbonden is.

Tegelijkertijd worden ook kansen genoemd. Een grotere gemeente zou volgens sommige inwoners meer mogelijkheden kunnen hebben om investeringen en subsidies voor verduurzaming aan te trekken. Daarmee bevat dit thema zowel zorgen over invloed en continuïteit als kansen op meer slagkracht.

Inwonersavond Lobith, Zevenaar
- Datum: 11 juni 2026
- Locatie: Gildehuis, Lobith, Zevenaar
- Opkomst: circa 9 aanwezigen

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de avond in Lobith stonden leefbaarheid, betrokkenheid van inwoners en de positie van de kern binnen een grotere gemeente centraal. Inwoners spreken veel over de vraag hoe de gemeente zichtbaar en bereikbaar blijft voor de kernen en hoe ervoor gezorgd kan worden dat Lobith voldoende aandacht en voorzieningen behoudt.

Opvallend is dat de opbrengsten zowel zorgen als kansen bevatten. Er leven zorgen over het verdwijnen van verenigingen, beperkte bereikbaarheid en afnemende betrokkenheid, maar tegelijkertijd worden ook kansen gezien op het gebied van toerisme, recreatie, professionalisering van de organisatie en economische ontwikkeling.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Inwoners vinden het belangrijk dat de gemeente aanwezig blijft in de kernen. Er wordt gesproken over servicebalies in dorpen, aanspreekpunten per kern en een gemeente die niet alleen informatie ophaalt, maar ook terugkoppelt wat er met ideeën en signalen gebeurt.

Ook wordt aandacht gevraagd voor een eerlijke behandeling van alle kernen. Meerdere keren komt terug dat middelen, aandacht en voorzieningen evenredig verdeeld moeten worden. Daarnaast wordt benadrukt dat beleid niet afhankelijk mag zijn van individuele personen, maar gebaseerd moet zijn op een duidelijke visie.

Communicatie komt regelmatig terug. Inwoners vragen zich af wat er met hun input gebeurt

en vinden dat beter uitgelegd moet worden waarom gemeenten samengaan en wat de resultaten van keuzes zijn.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Bereikbaarheid komt op verschillende manieren terug. Inwoners geven aan dat het openbaar vervoer vanuit Lobith beperkt is en dat er weinig busverbindingen zijn. Ook wordt het belang genoemd van bereikbaarheid tussen de verschillende kernen.

Daarnaast wordt gesproken over een centrale ligging van voorzieningen en het gemeentehuis. Daarbij klinkt steeds de voorwaarde door dat voorzieningen voor inwoners bereikbaar moeten blijven. De woonopgave zelf komt beperkt aan bod tijdens deze avond.

Verkeer wordt slechts beperkt genoemd. Wel wordt verwezen naar problemen rondom de haven en het naleven van afspraken door schippers.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Gemeenschapszin vormt een belangrijke rode draad. Inwoners beschrijven Lobith als een gemeenschap die sterk draait op familieverbanden, vriendengroepen, verenigingen en vrijwilligers. Ontmoeting tussen inwoners wordt belangrijk gevonden en er worden ideeën genoemd om dat verder te stimuleren, zoals het organiseren van ‘Lobith aan tafel’.

Tegelijkertijd leven er zorgen over de toekomst van verenigingen en lokale activiteiten. Zo wordt benoemd dat verenigingen in kleine kernen verdwijnen en dat het organiseren van activiteiten steeds lastiger wordt door toenemende regels.

Ook wordt benadrukt dat inwoners zelf een verantwoordelijkheid hebben voor de leefbaarheid van het dorp en actief moeten blijven bijdragen aan de gemeenschap.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Inwoners hechten veel waarde aan voorzieningen die dichtbij georganiseerd zijn. Het gezondheidscentrum en de bibliotheek worden expliciet genoemd als voorzieningen die gewaardeerd worden. Daarnaast wordt gesproken over het belang van voldoende aandacht voor het sociaal domein in alle kernen.

De vergrijzing wordt als belangrijke ontwikkeling gezien. Volgens inwoners vraagt dit om voorzieningen, dienstverlening en ondersteuning die dichter bij inwoners georganiseerd blijven. Ook wordt gepleit voor meer samenwerking tussen verschillende vormen van dienstverlening en ondersteuning.

Een terugkerend punt is dat voorzieningen niet alleen aanwezig moeten zijn, maar ook bereikbaar moeten blijven.

DIENSTVERLENING

Bij dienstverlening ligt de nadruk sterk op nabijheid en persoonlijk contact. Inwoners willen niet dat dienstverlening volledig digitaliseert. Er wordt expliciet benoemd dat persoonlijk contact belangrijk blijft, zeker in een samenleving die verder vergrijst.

De wens voor servicebalies en aanspreekpunten in de kernen komt meerdere keren terug. Daarnaast wordt genoemd dat de gemeente zichtbaar aanwezig moet blijven en inwoners gemakkelijk de weg moeten kunnen vinden naar ondersteuning en dienstverlening.

Tegelijkertijd zien inwoners ook kansen in een grotere organisatie. Zo wordt benoemd

dat bepaalde functies, zoals handhaving of BOA-capaciteit, mogelijk professioneler georganiseerd kunnen worden.

TOERISME EN RECREATIE

Toerisme en recreatie worden door inwoners nadrukkelijk genoemd als kans voor Lobith. Inwoners wijzen op de aanwezige natuur, het uitzicht vanaf de dijken en de kwaliteiten van het gebied. Volgens hen kan toerisme beter worden gepromoot en georganiseerd.

Water en recreatie worden genoemd als kansrijke ontwikkelrichtingen voor de toekomst. Daarbij wordt opgemerkt dat goed georganiseerd toerisme niet alleen voordelen kan opleveren voor Lobith, maar ook voor de rest van de gemeente.

Opvallend is dat inwoners ontwikkeling van toerisme combineren met de wens om natuur en kleinschaligheid te behouden.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Economie komt vooral naar voren in relatie tot werkgelegenheid, toerisme en de verdeling van middelen tussen kernen. Inwoners noemen meer werkgelegenheid als wens voor de toekomst en zien toerisme als mogelijke economische versterking.

Daarnaast wordt gesproken over een eerlijke verdeling van financiële middelen. Verschillende inwoners vinden dat alle kernen recht hebben op een evenredig deel van investeringen en voorzieningen.

Ook wordt benoemd dat een grotere gemeente kan beschikken over meer kennis, expertise en een aantrekkelijker positie ten opzichte van andere gemeenten.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Natuur wordt in Lobith vaak genoemd. Inwoners wijzen op de aanwezige natuur als een belangrijke kwaliteit van het gebied en vinden dat deze beter benut kan worden voor recreatie en toerisme.

Tegelijkertijd wordt meerdere keren benadrukt dat natuur behouden moet blijven. Het behoud van de bestaande natuur en van de kleinschaligheid van het gebied wordt gezien als belangrijke randvoorwaarde voor toekomstige ontwikkelingen.

De opbrengsten laten zien dat inwoners natuur niet tegenover ontwikkeling zetten. Toerisme, recreatie en economische kansen worden juist vaak genoemd in combinatie met het behoud van natuur en landschap.

Inwonersavond Lathum, Zevenaar
- Datum: 15 juni 2026
- Locatie: Dorpshuis Lathum, Lathum, Zevenaar
- Opkomst: circa 19 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de bijeenkomst werd veel gesproken over het behoud van de leefbaarheid van Lathum als kleine kern. Deelnemers benoemen de sterke betrokkenheid tussen inwoners, de sociale samenhang en de rol van ontmoetingsplekken, verenigingen en vrijwilligers. Tegelijkertijd leven zorgen over bereikbaarheid, woningbouw voor eigen inwoners, het behoud van voorzieningen en de vraag of kleine kernen binnen een grotere gemeente voldoende aandacht blijven krijgen. Maatwerk per kern wordt belangrijk gevonden en dorpen zouden geen “eenheidsworst” mogen worden.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Deelnemers vinden dat een grotere gemeente zichtbaar en aanspreekbaar moet blijven. Er wordt gepleit voor luisteren naar inwoners en ruimte voor een eigen aanpak per dorp. Ook wordt de vraag gesteld hoe kleine kernen voldoende aandacht kunnen houden binnen de gemeenteraad.

Daarnaast worden zorgen uitgesproken over wisselingen van contactpersonen en bestuurders, waardoor inwoners hun verhaal steeds opnieuw moeten vertellen. Tijdens een fusieproces mogen volgens deelnemers de belangen van inwoners niet uit beeld raken. Ook wordt aandacht gevraagd voor voorbereiding op noodsituaties en crisisbeheersing, waarbij duidelijk moet zijn waar inwoners terecht kunnen en wie verantwoordelijk is.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Wonen komt meerdere keren terug. Deelnemers vinden dat woningbouw eerlijk verdeeld moet worden over de kernen en dat er aandacht moet zijn voor starters. Er wordt expliciet gewezen op kavels en woningen voor starters in Lathum en de zorg dat zij in de toekomst steeds minder kansen krijgen. Ook worden verschillen tussen kernen benoemd, waarbij wordt gevraagd waarom ontwikkelingen op sommige plekken wel doorgang vinden en in Lathum niet.

Mobiliteit wordt als belangrijk aandachtspunt genoemd. Openbaar vervoer wordt als urgent onderwerp benoemd en deelnemers vragen aandacht voor de bereikbaarheid van voorzieningen, scholen en dorpen. Een buurtbus wordt genoemd als mogelijke oplossing. Ook wordt aandacht gevraagd voor verkeer en vervoer in bredere zin.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

De sociale samenhang in Lathum wordt door deelnemers als grote kracht gezien. Nieuwe inwoners worden welkom geheten, inwoners helpen elkaar en veel activiteiten vinden lokaal plaats. De identiteit van Lathum wordt als sterk ervaren.

Ontmoetingsplekken spelen daarbij een belangrijke rol. Het dorpshuis van Lathum wordt genoemd als positief voorbeeld. Deelnemers vinden dat iedere kern een ontmoetingsplek zou moeten hebben. Daarnaast wordt gewaarschuwd voor het verlies van lokale eigenheid. Verschillende deelnemers benadrukken dat dorpen niet op elkaar moeten gaan lijken en dat ruimte moet blijven bestaan voor een eigen karakter en eigen plannen per kern.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden meerdere keren genoemd. Deelnemers vinden dat voorzieningen goed verdeeld moeten worden over de kernen en dat iedere kern over basisvoorzieningen moet kunnen beschikken. Daarbij worden ontmoetingsplekken, een dorpshuis, een zorgcentrum en een klein winkeltje genoemd.

Ook wordt gewezen op het belang van voorzieningen die jong en oud verbinden. Een woonvorm zoals een Knarrenhof wordt genoemd als voorbeeld waarbij verschillende generaties met elkaar verbonden blijven. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor het behouden van jongeren in het dorp en het versterken van onderlinge zorgzaamheid.

DIENSTVERLENING

Deelnemers geven aan dat digitale dienstverlening nuttig kan zijn, maar niet voor iedereen vanzelfsprekend is. De gemeente moet volgens hen daarom ook telefonisch bereikbaar blijven. Daarnaast wordt aangegeven dat voor veel digitale handelingen te veel accounts nodig zijn.

Ook wordt benadrukt dat contant betalen mogelijk moet blijven, mede met het oog op inwoners met beperkte financiële middelen. Verder wordt aandacht gevraagd voor vrijwilligers en voor de manier waarop vergunningaanvragen worden geregeld. Dienstverlening moet volgens deelnemers toegankelijk blijven voor iedereen.

TOERISME EN RECREATIE

Dit thema is beperkt aan bod gekomen. Wel wordt genoemd dat het recreatieve karakter van de IJsseldorpen belangrijk is. Verder zijn er geen uitgebreide opmerkingen gemaakt over toerisme of recreatie.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Dit thema is beperkt aan bod gekomen. Wel worden zorgen genoemd over een eerlijke verdeling van middelen tussen kernen. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor armoede en voor een eerlijke verdeling van voorzieningen en ondersteuning. Verder zijn weinig opmerkingen gemaakt over economie of gemeentelijke financiën.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Binnen dit thema wordt veel aandacht gevraagd voor biodiversiteit, natuurbeheer en het behoud van de omgeving. Deelnemers noemen onder meer knotwilgen, bloemen, minder maaien, groenstroken en ruimte voor flora en fauna. Er wordt gepleit voor meer aandacht voor biodiversiteit binnen de gemeente.

Daarnaast wordt gesproken over de balans tussen ontwikkeling en behoud van landschap. Nieuwe ontwikkelingen moeten volgens deelnemers passen binnen de omgeving en de omgevingsvisie. Ook worden vragen gesteld over zonnepanelen op landbouwgrond, horizonvervuiling en de impact van vervuilende evenementen.

Tot slot wordt vergroening van de hele gemeente belangrijk gevonden. Daarbij worden ook groene schoolpleinen, meer schaduw en ruimte voor kinderen genoemd. De rode draad is dat ontwikkelingen niet ten koste mogen gaan van natuur, landschap en leefomgeving.

Inwonersavond Herwen, Zevenaar

- Datum: 15 juni 2026
- Locatie: De Cluse, Herwen, Zevenaar
- Opkomst: circa 11 aanwezigen

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

In Herwen komt vooral een sterk dorpsgericht perspectief naar voren. Inwoners benadrukken het belang van korte lijnen, samenwerking met dorpsraden en zichtbaarheid van de gemeente in de kernen. De oproep om “het tempo erin” te houden en “door te pakken” laat zien dat er behoefte is aan voortgang, maar wel met behoud van nabijheid en contact.

Een terugkerende lijn is dat de gemeente niet te veel op afstand moet komen te staan. Inwoners vragen om duidelijke afspraken, goede samenwerking en een gemeente die weet wat er lokaal speelt. De behoefte aan “korte lijntjes met dorpsraad” en het idee van “dorpswethouders” laten zien dat bestuurlijke nabijheid voor Herwen belangrijk is.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Wonen komt vooral naar voren in relatie tot de mogelijkheid om in de kernen te kunnen blijven wonen. Er zouden mogelijkheden moeten zijn om “in de kernen te kunnen blijven wonen”. Daarmee gaat het niet alleen om bouwen, maar om het behouden van de leefbaarheid en continuïteit van het dorp.

Bereikbaarheid wordt genoemd in combinatie met wonen en voorzieningen. De vraag is niet alleen of voorzieningen aanwezig zijn, maar ook of inwoners deze kunnen blijven bereiken. De onderliggende spanning is daarmee herkenbaar: kernen moeten kunnen blijven functioneren, zonder dat voorzieningen, wonen en bereikbaarheid langzaam uit elkaar groeien.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Lokale identiteit is een van de sterkste thema’s in Herwen. Inwoners benoemen expliciet het belang van “lokale identiteit” en het behoud van herkenbare dorpsstructuren. Identiteit wordt daarbij concreet gemaakt via verenigingen, tradities en voorzieningen, zoals tennis, schutterij en andere lokale verbanden.

Het gaat dus niet alleen om het abstracte dorpsgevoel, maar om de plekken, mensen en activiteiten die het dorp dragen. Ook het gemeenschapshuis en de dorpsraad lijken daarin belangrijk. De kern van de opbrengst is dat samenwerking en schaalvergroting alleen kunnen werken als de eigenheid van Herwen zichtbaar en serieus blijft.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden duidelijk gekoppeld aan leefbaarheid. Inwoners noemen onder meer scholen, dorpshuis, dorpswinkel, verenigingen en sport. Daarbij wordt niet alleen gevraagd om behoud, maar ook om ondersteuning en samenwerking. Voorzieningen die lokaal geworteld zijn en die bijdragen aan ontmoeting, jeugd, cultuur en sociale samenhang worden als belangrijk genoemd.

Er klinkt ook zorg dat voorzieningen kunnen verdwijnen als er niet actief op wordt gestuurd. De notitie over het voorkomen dat voorzieningen verdwijnen laat zien dat inwoners alert zijn op verschraling. Tegelijkertijd wordt de gemeente niet alleen als financier gezien, maar ook als partij die kan faciliteren, verbinden en helpen bij de juiste route binnen de organisatie.

DIENSTVERLENING

Dienstverlening komt naar voren via de wens om duidelijke lijnen met de gemeente te houden. Inwoners vragen om goede samenwerking tussen dorpsraden en gemeente, met duidelijke afspraken en toegang tot de “juiste” ambtenaar of commissies. Dit wijst op een behoefte aan praktische, herkenbare aanspreekpunten.

De gemeente wordt gewaardeerd wanneer zij zichtbaar is bij het verenigingsleven en in de kernen. Dat zichtbaar zijn lijkt voor inwoners onderdeel van goede dienstverlening: niet alleen reageren vanuit het gemeentehuis, maar weten wat er speelt en aanwezig zijn bij lokale initiatieven. De spanning zit hier tussen een grotere gemeentelijke organisatie en het behoud van persoonlijke, lokale benaderbaarheid.

TOERISME EN RECREATIE

Toerisme en recreatie is tijdens de inwonersavond in Herwen niet aan bod gekomen.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Financiën komen vooral terug in relatie tot ondersteuning van lokale initiatieven en voorzieningen. Er wordt gesproken over financiële ondersteuning van goede doelen en het belang van gemeentelijke steun voor voorzieningen, verenigingen en dorpsactiviteiten.
De economische lijn zit daarmee vooral in de vraag hoe middelen worden ingezet om lokale leefbaarheid te behouden. Inwoners lijken niet primair te vragen om grote economische ontwikkeling, maar om een gemeente die lokale initiatieven mogelijk maakt en niet alleen vanuit algemene regels of centrale keuzes werkt. Maatwerk per kern is hierbij belangrijk.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Natuur, klimaat en duurzaamheid komt niet aan bod in Herwen.

Inwonersavond Westervoort (kern)
- Datum: 16 juni 2026
- Locatie: Zalencentrum Wieleman, Westervoort
- Opkomst: circa 18 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

De avond in Westervoort heeft een positieve en praktische toon. Tijdens deze bijeenkomst worden veel kansen benoemd ten aanzien van de schaalvergroting. Inwoners zien mogelijkheden voor meer slagkracht, betere voorzieningen, professionelere dienstverlening en efficiëntere organisatie.

Tegelijkertijd worden daar duidelijke voorwaarden aan verbonden. Nabijheid, lokale kennis, betrokkenheid van inwoners en behoud van het dorpsgevoel mogen niet verloren gaan.

Inwoners kijken daarmee minder ideologisch naar schaalvergroting en meer naar de vraag hoe een grotere gemeente concreet betere resultaten kan opleveren voor inwoners.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Inwoners vinden participatie, communicatie en terugkoppeling belangrijk. Er wordt meerdere keren benoemd dat inwoners moeten kunnen zien wat er met hun inbreng gebeurt. Communicatie gaat daarbij niet alleen over informeren, maar ook over verwachtingen managen en zichtbaar maken welke keuzes worden gemaakt.

Daarnaast worden verschillende ideeën genoemd om de verbinding tussen bestuur en inwoners te versterken. Zo wordt gesproken over dorpswethouders, vaste lijnen tussen gemeente en kern en een gemeente die dichtbij inwoners blijft staan. Ook wordt benadrukt dat verantwoordelijkheden helder moeten zijn en dat bestuurders besluiten moeten durven nemen.

Inwoners denken relatief vaak in oplossingen. Er wordt niet alleen gesproken over betrokkenheid, maar ook over concrete vormen van organisatie en samenwerking die kunnen bijdragen aan een beter functionerende gemeente.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Wonen is een belangrijk thema in Westervoort. Inwoners vragen aandacht voor geschikte woningen voor ouderen en kleinere huishoudens. Appartementen en seniorenwoningen worden expliciet genoemd. Daarbij wordt gesteld dat een grotere gemeente mogelijk meer slagkracht heeft om woningbouwprojecten te realiseren

en samenwerking met woningcorporaties te versterken.

Bereikbaarheid wordt overwegend positief beoordeeld. Westervoort wordt gezien als goed bereikbaar, mede door het openbaar vervoer. Tegelijkertijd wordt het belang van het behouden van openbaar vervoer en bereikbare voorzieningen benadrukt. Verder komt naar voren dat voorzieningen en dienstverlening voor inwoners bereikbaar moeten blijven, ook wanneer organisatie of schaal verandert.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Hoewel inwoners kansen zien in schaalvergroting, wordt het behoud van het dorpsgevoel nadrukkelijk genoemd. Verschillende opmerkingen gaan over buurtgevoel, bewonersgroepen, ontmoetingsplekken, sociale netwerken en lokale tradities.

Voorbeelden zoals straatvolleybal, verenigingen en lokale activiteiten worden genoemd als belangrijke onderdelen van de gemeenschap. Ook komt terug dat inwoners veel om elkaar geven en dat lokale kennis niet verloren mag gaan.

Daarnaast wordt gedacht aan een grotere rol voor bewonersinitiatieven. Inwoners zien kansen om onderhoud, beheer en lokale opgaven samen met inwoners en ondernemers op te pakken.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden belangrijk gevonden, maar de nadruk ligt minder op behoud alleen en meer op kwaliteit en organisatie. Verschillende inwoners wijzen erop dat voorzieningen bereikbaar moeten blijven en dat goede faciliteiten belangrijk zijn.

Zorg wordt sterk gekoppeld aan welzijn, wonen en ondersteuning. Mantelzorgers, ouderen en verschillende doelgroepen worden expliciet genoemd. Inwoners benadrukken dat zorg dichtbij georganiseerd moet blijven en dat vertrouwde structuren behouden moeten blijven.

Ook worden kansen gezien om voorzieningen beter te organiseren. Op de post-its wordt bijvoorbeeld gesproken over centrale sportparken met goede bereikbaarheid en betere faciliteiten.

DIENSTVERLENING

Dienstverlening is één van de terugkerende thema's van de avond. Inwoners willen betrouwbare dienstverlening, ondersteuning dichtbij huis en duidelijke aanspreekpunten. Er wordt gewaarschuwd voor bureaucratie en voor versnippering van dienstverlening.

Tegelijkertijd worden kansen gezien om processen te verbeteren. Op de post-its wordt gesproken over kortere wachttijden, efficiëntere aanvraagprocessen en beter georganiseerde dienstverlening. Ook wordt benoemd dat een grotere gemeente mogelijk meer professionaliteit kan bieden.

Een belangrijke rode draad is dat dienstverlening zowel efficiënt als persoonlijk moet blijven. Nabijheid en toegankelijkheid worden daarbij als belangrijke voorwaarden genoemd.

TOERISME EN RECREATIE

Toerisme en recreatie worden vaker genoemd dan in sommige andere kernen. Inwoners zien Westervoort als een gebied met recreatieve kwaliteiten en kansen voor verdere ontwikkeling. Er wordt gesproken over fiets- en wandelroutes, recreatiegebieden en de

aantrekkelijkheid van de omgeving.
De opbrengsten laten zien dat inwoners recreatie niet alleen zien als vrijetijdsbesteding, maar ook als kans voor de regio. Het thema wordt overwegend positief benaderd.

Wel blijft dit een minder uitgebreid besproken onderwerp dan wonen, dienstverlening of bestuur.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Op het gebied van financiën en economie ligt de nadruk op verstandig organiseren en efficiënt gebruik van middelen. Inwoners vinden dat zorgvuldig met publieke middelen moet worden omgegaan en dat financiële keuzes uitlegbaar moeten zijn.

Daarnaast worden schaalvoordelen genoemd. Gezamenlijke inkoop wordt gezien als kans om middelen slimmer in te zetten en meer maatschappelijke impact te realiseren. Ook wordt gesproken over bedrijventerreinen, economische ontwikkeling en het versterken van de positie van de gemeente.

Inwoners spreken niet enkel over bezuinigingen, maar over efficiënter werken en meer waarde halen uit beschikbare middelen.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Groen en leefomgeving worden regelmatig genoemd. Inwoners vinden dat groenonderhoud aandacht verdient en wijzen op de kwaliteit van de leefomgeving als belangrijk onderdeel van Westervoort.

Daarnaast worden lokale kennis, groenbeheer en betrokkenheid van inwoners genoemd als belangrijke voorwaarden voor goed beheer van de openbare ruimte. Op verschillende plekken wordt gesproken over zelfbeheer of gezamenlijke verantwoordelijkheid voor groen en leefomgeving.

Natuur en duurzaamheid zijn geen dominante thema's tijdens deze avond, maar komen wel terug als onderdeel van leefbaarheid, woonkwaliteit en de identiteit van Westervoort.

Inwonersavond Giesbeek, Zevenaar
- Datum: 16 juni 2026
- Locatie: Kulturhus De Brede Blik, Giesbeek, Zevenaar
- Opkomst: circa 16 aanwezigen

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Inwoners benoemen verschillende voordelen van schaalvergroting, zoals meer specialistische kennis, meer bestuurskracht en betere mogelijkheden om voorzieningen in stand te houden. Tegelijkertijd wordt regelmatig benadrukt dat dorpen zichtbaar moeten blijven en dat de afstand tussen inwoners en gemeente niet te groot mag worden.

Opvallend is dat veel thema's met elkaar verbonden worden. Woningbouw wordt gekoppeld aan leefbaarheid en voorzieningen, bereikbaarheid aan deelname aan het maatschappelijk leven en natuur aan identiteit. Daarnaast staan behoud van lokale kwaliteiten en het benutten van lokale kennis centraal.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Inwoners vinden het belangrijk dat de gemeente zichtbaar aanwezig blijft in de dorpen. Er wordt gesproken over spreekuren, lokale loketten, aanspreekpunten in de kernen en het benutten van lokale kennis. Ook wordt genoemd dat vrijwilligers, dorpsinitiatieven en agrariërs nadrukkelijk betrokken moeten blijven.

Tegelijkertijd worden voordelen gezien van een grotere organisatie. Meer specialistische kennis en meer bestuurskracht worden meerdere keren genoemd. Daarbij leeft wel de wens

dat ook kleinere kernen voldoende aandacht houden en niet uit beeld raken.

Communicatie komt terug in de vorm van terugkoppeling. Inwoners geven aan dat niet alleen informatie opgehaald moet worden, maar dat ook duidelijk moet zijn wat er met die informatie gebeurt. Daarnaast wordt gevraagd om helder uit te leggen wat een eventuele herindeling concreet oplevert voor inwoners.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Wonen is een belangrijk thema tijdens de avond. Er wordt vooral gesproken over woningen voor jongeren, starters, eenoudergezinnen, ouderen en kleinere huishoudens. Doorstroming wordt genoemd als belangrijk aandachtspunt. Ook wordt aangegeven dat ouderen mogelijkheden moeten houden om in het dorp te blijven wonen.

Daarnaast worden leegstaande gebouwen genoemd als mogelijke locatie voor woningbouw. Woningbouw wordt niet los gezien van leefbaarheid; inwoners leggen nadrukkelijk de relatie tussen woningen, voorzieningen, scholen en verenigingen.

Bereikbaarheid komt sterk terug. De verbinding met Zevenaar wordt als aandachtspunt genoemd en inwoners pleiten voor betrouwbare busverbindingen. Het pontje tussen Rheden en Lathum wordt expliciet genoemd als voorziening die behouden moet blijven. Ook wordt een werkende buurtbus als oplossing gezien. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor toegankelijkheid van gebouwen en voorzieningen voor mensen met een beperking.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Het verenigingsleven wordt gezien als een belangrijke kracht van Giesbeek. Er wordt verwezen naar vrijwilligers, dorpscontacten, scholen, verenigingen en ontmoetingsplekken. Ook jongeren komen regelmatig terug, niet alleen als doelgroep voor woningen, maar ook als belangrijke groep voor het verenigingsleven en de leefbaarheid van het dorp.

Daarnaast wordt gewezen op het belang van cultuurhistorie, erfgoed en lokale geschiedenis. Erfgoed wordt breed opgevat: zowel tastbaar als immaterieel erfgoed wordt genoemd als iets dat behouden moet blijven.

Natuur speelt eveneens een belangrijke rol in de identiteit van Giesbeek. Inwoners beschrijven natuur als één van de kwaliteiten van het dorp en zien natuur en landschap als belangrijke onderdelen van de leefomgeving.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden vaak in relatie tot leefbaarheid genoemd. Inwoners geven aan dat voldoende schaal nodig is om voorzieningen te behouden. Ouderenvoorzieningen en mogelijkheden om in het dorp te blijven wonen worden expliciet genoemd.

Ook het cultuurhuis, verenigingen en ontmoetingsplekken worden gezien als belangrijke voorzieningen. Deelnemers noemen een verschil tussen mogelijkheden voor jongeren en ouderen. Voor ouderen worden relatief veel activiteiten genoemd, terwijl voor jongeren juist wordt aangegeven dat er weinig voorzieningen buiten verenigingen beschikbaar zijn.

DIENSTVERLENING

Bij dienstverlening staat nabijheid centraal. Inwoners vinden dat dienstverlening dichtbij georganiseerd moet blijven. Loketten, spreekuren, inlooppunten en aanspreekpunten worden meerdere keren genoemd.

Digitalisering wordt geaccepteerd, maar inwoners geven aan dat dienstverlening niet uitsluitend vanuit regels of systemen georganiseerd moet worden. De menselijke maat blijft belangrijk. Ook willen inwoners duidelijkheid over verantwoordelijkheden en weten waar zij terecht kunnen.

Een concreet idee dat meerdere keren terugkomt is het gebruik van bestaande voorzieningen voor gemeentelijke dienstverlening, bijvoorbeeld een bibliotheek als buurtloket of contactpunt.

TOERISME EN RECREATIE

Dit thema komt beperkt naar voren tijdens de avond.

Waar recreatie wordt genoemd, gebeurt dat vooral indirect via natuur, landschap en leefomgeving. Er zijn geen uitgebreide discussies gevoerd over toeristische ontwikkeling of recreatieve voorzieningen. Het thema speelt daardoor een kleinere rol dan wonen, voorzieningen of bereikbaarheid.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Financiën en economie komen beperkt aan bod. Waar het onderwerp wordt genoemd, gaat het vooral over de voordelen van een grotere gemeentelijke organisatie. Meer specialistische kennis, meer capaciteit en meer mogelijkheden om voorzieningen in stand te houden worden daarbij genoemd.

Daarnaast wordt gesproken over het belang van agrariërs en het benutten van kennis uit het buitengebied. Economische ontwikkeling als zelfstandig onderwerp komt verder relatief weinig terug.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Natuur is één van de sterker vertegenwoordigde thema's tijdens de avond. Inwoners beschrijven Giesbeek als een gemeente met veel natuur en geven aan dat zuinig met natuur moet worden omgegaan. Ook wordt genoemd dat natuur en groen een vaste plek moeten krijgen in grotere plannen.

Diverse deelnemers vinden dat dorpsraden en inwoners betrokken moeten worden bij groenplannen. Daarnaast wordt gewezen op het belang van vertrouwen tussen inwoners en gemeente bij besluiten over groen en natuur.

Natuur wordt sterk gekoppeld aan identiteit. Samen met erfgoed en landschap vormt het voor veel inwoners een belangrijk onderdeel van wat Giesbeek kenmerkt.

Inwonersavond Angerlo, Zevenaar
- Datum: 17 juni 2026
- Locatie: Dorpshuis de Meent, Angerlo, Zevenaar
- Opkomst: circa 10 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de avond in Angerlo staat leefbaarheid centraal. Inwoners koppelen leefbaarheid nadrukkelijk aan de aanwezigheid van voorzieningen, woningbouw, verenigingen en persoonlijk contact met de gemeente. Daarbij wordt meerdere keren benoemd dat kleine kernen zichtbaar moeten blijven binnen een grotere gemeente.

Er is aandacht voor dat voorzieningen, activiteiten en betrokkenheid afnemen wanneer jongeren vertrekken en vergrijzing toeneemt. Tegelijkertijd zien inwoners kansen wanneer de gemeente actief ondersteunt, samenwerkt met verenigingen en aandacht blijft houden voor de afzonderlijke kernen.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Inwoners geven aan dat kernen zichtbaarder moeten worden binnen de gemeente. Dorpsplannen worden genoemd als manier om meer aandacht te krijgen voor lokale behoeften en ontwikkelingen. Ook wordt gevraagd om meer focus vanuit de gemeente op de kernen zelf.

Persoonlijk contact speelt een belangrijke rol. Inwoners noemen onder meer een contactpersoon of zelfs een wethouder per kern als voorbeeld van een bestuur dat dichtbij inwoners staat. Daarbij wordt aangegeven dat afspraken moeten worden nagekomen en dat inwoners oprechte aandacht verwachten. Ook wordt benoemd dat het vertrouwen in de gemeente onder druk kan komen te staan wanneer de gemeente groter wordt.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Woningbouw is een belangrijk onderwerp tijdens de avond. Inwoners geven aan dat er te weinig woningen worden gebouwd en dat er behoefte is aan woningen voor verschillende doelgroepen. Daarbij wordt expliciet gesproken over bouwen voor diverse doelgroepen en voldoende betaalbare woningen.
Wonen wordt niet alleen gezien als een opgave op zichzelf, maar ook als voorwaarde voor het behoud van leefbaarheid. Inwoners leggen een directe relatie tussen woningbouw, het behouden van jongeren in het dorp en het in stand houden van voorzieningen en activiteiten.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Verenigingen, dorpshuizen en vrijwilligers worden gezien als belangrijke dragers van de gemeenschap. Inwoners geven aan dat deze voorzieningen en netwerken zorgen voor ontmoeting, betrokkenheid en verbondenheid binnen de kern.

Ook wordt aandacht gevraagd voor de eigen identiteit van de gemeenschap. Dat blijkt onder meer uit opmerkingen over archeologische vondsten uit Herwen en de wens om aandacht te houden voor de geschiedenis en eigenheid van de kernen. De gemeenschap wordt niet alleen gezien als een verzameling inwoners, maar ook als een netwerk van verenigingen, vrijwilligers en lokale initiatieven.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Zorg en voorzieningen vormen een van de meest besproken thema's. Inwoners noemen onder meer de huisarts, school, winkel, sporthal, dorpshuis en kermis als voorzieningen die belangrijk zijn voor de leefbaarheid. Vooral het behoud van de huisarts in het dorp wordt expliciet genoemd.

Daarnaast wordt gesproken over goed bereikbare zorgvoorzieningen, wijkteams en de Wmo. Inwoners vinden het belangrijk dat ondersteuning dichtbij georganiseerd blijft. Ook wordt gewezen op het belang van multifunctionele voorzieningen en ontmoetingsplekken waar verschillende activiteiten samenkomen.

DIENSTVERLENING

Bij dienstverlening ligt de nadruk op ondersteuning door de gemeente. Inwoners noemen onder andere subsidieaanvragen en procedures die eenvoudiger kunnen worden ingericht. De gemeente wordt gezien als een belangrijke partner voor verenigingen en initiatieven in de kernen.
Ook wordt gevraagd om een laagdrempelige en zichtbare overheid. Daarbij gaat het niet alleen om dienstverlening vanuit het gemeentehuis, maar vooral om de vraag of inwoners zich gehoord voelen en weten waar zij terecht kunnen.

TOERISME EN RECREATIE

Dit thema komt beperkt naar voren tijdens de avond. Waar recreatie wordt genoemd, gebeurt dat vooral in relatie tot leefbaarheid, activiteiten en ontmoetingsplekken binnen de kern.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Financiën en economie komen vooral indirect aan bod. Inwoners stellen vragen over prioritering en subsidies en vragen zich af hoe middelen in een grotere gemeente worden verdeeld.

Daarnaast wordt benoemd dat voorzieningen in de kernen ondersteuning nodig hebben. De financiële discussie gaat daarmee vooral over het behoud van leefbaarheid en voorzieningen, en minder over economische ontwikkeling in bredere zin.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Waar leefomgeving aan bod komt, gebeurt dat vooral in relatie tot wonen, voorzieningen en leefbaarheid van de kern, en niet specifiek vanuit natuur-, klimaat- of duurzaamheidsvraagstukken.

Inwonersavond Groessen, Duiven
- Datum: 17 juni 2026
- Locatie: Zalencentrum Gierling, Groessen, Duiven
- Opkomst: circa. 8 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de avond in Groessen komt sterk naar voren dat inwoners waarde hechten aan nabijheid, duidelijkheid en betrokkenheid. Meerdere opmerkingen gaan over communicatie, informatie en de vraag hoe lijnen met politiek en bestuur behouden blijven. Ook wordt gevraagd hoe inwoners worden meegenomen in keuzes, hoe de gemeente straks aanspreekbaar blijft en hoe besluitvorming begrijpelijk wordt georganiseerd.

Een terugkerend punt is de positie van kleine kernen in een grotere gemeente. Inwoners benoemen kansen van schaalvergroting, maar ook aandachtspunten. Daarbij gaat het vooral om de vraag of de eigenheid van kernen, lokale kennis, voorzieningen en betrokkenheid voldoende zichtbaar blijven.

Daarnaast geven inwoners aan behoefte te hebben aan minder regels en eenvoudigere procedures. Met name op het gebied van ruimtelijke ordening wordt aangegeven dat inwoners meer ruimte zouden willen om op eigen erf of in de tuin aanpassingen te doen, zoals het plaatsen van een hekwerk of schuur, zonder daarvoor onnodig complexe vergunningstrajecten te doorlopen. Ook wordt opgemerkt dat informatie over regels, vergunningen en aanvragen momenteel lastig te vinden is en dat duidelijke communicatie hierover gewenst is.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Op het gebied van wonen gaat het vooral over de vraag hoe inwoners in Groessen en de andere kernen kunnen blijven wonen. Er wordt gesproken over “wonen je hele leven”, passend bouwen voor verschillende levensfasen en het splitsen van woningen. Ook wordt benoemd dat woningbouw en woonmogelijkheden duidelijker moeten worden uitgewerkt, met heldere eisen en communicatie.

Daarnaast wordt benadrukt dat nieuwe inwoners zich welkom moeten voelen, maar ook oog moeten hebben voor het karakter en de gebruiken van Groessen. Als voorbeelden worden de kermis en agrarische activiteiten genoemd: inwoners vinden het belangrijk dat mensen die zich in het dorp vestigen weten wat daarbij hoort en begrip hebben voor zaken als geluidsoverlast tijdens de kermis of geurhinder afkomstig van agrarische bedrijven.

Bereikbaarheid wordt meerdere keren als belangrijk thema genoemd. Inwoners geven aan dat bereikbaarheid nu op onderdelen goed gaat, maar dat dit behouden moet blijven. Daarbij gaat het zowel om fysieke bereikbaarheid van voorzieningen als om bereikbaarheid van de gemeente. Ook steunpunten in de buurt worden genoemd als alternatief voor één centraal stadhuis. De buurtbus, taxi en mobiliteit komen terug als voorzieningen die bijdragen aan verbinding tussen kernen.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Het behoud van de eigen identiteit per kern wordt meerdere keren expliciet benoemd. Inwoners vinden het belangrijk dat iedere kern ruimte houdt voor het eigen karakter, eigen voorzieningen en lokale gebruiken. Daarbij wordt ook benoemd dat wat in de ene kern passend is, in een andere kern anders kan zijn.

Er is dus behoefte aan maatwerk en oog voor verschillen tussen dorpen.

Daarnaast wordt lokale kennis gezien als belangrijke kracht. Inwoners willen dat de gemeente deze kennis benut, bijvoorbeeld bij beleid, uitvoering en keuzes over voorzieningen. Tegelijkertijd klinkt de zorg dat standaardisering en schaalvergroting kunnen leiden tot minder maatwerk. De balans tussen één grotere gemeente en behoud van lokale eigenheid is daarmee een belangrijke rode draad.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden door inwoners nadrukkelijk gekoppeld aan de leefbaarheid van de kernen. Daarbij worden onder meer sportvoorzieningen, scholen, verenigingen, het zwembad en voorzieningen voor ouderen genoemd. Niet zozeer de locatie van een voorziening staat daarbij centraal, maar vooral de bereikbaarheid ervan. Inwoners geven aan dat niet iedere kern over alle voorzieningen hoeft te beschikken, mits deze binnen redelijke reistijd bereikbaar zijn en ruime openingstijden hebben.

Tegelijkertijd wordt gezocht naar een balans tussen nabijheid en efficiëntie. Inwoners vinden het belangrijk dat per kern wordt gekeken welke voorzieningen lokaal nodig zijn en welke voorzieningen ook gezamenlijk kunnen worden georganiseerd. Daarbij klinkt de wens dat de gemeente voorzieningen en lokale initiatieven faciliteert en ondersteunt, zonder alles zelf over te nemen

DIENSTVERLENING

Dienstverlening komt in Groessen sterk naar voren als thema van nabijheid, duidelijkheid en toegankelijkheid. Inwoners vragen om heldere communicatie, goede aanspreekpunten en duidelijke regels. Daarnaast komt de wens naar voren om dienstverlening efficiënter en eenvoudiger te organiseren. Digitale dienstverlening wordt genoemd als kans, mits deze het makkelijker maakt. Tegelijkertijd blijft persoonlijk contact belangrijk, bijvoorbeeld via steunpunten in de buurt of ambtenaren die naar inwoners toe gaan. Inwoners benadrukken dat regels minder belemmerend moeten zijn en samenwerking moeten stimuleren.

TOERISME EN RECREATIE

Toerisme en recreatie komen in Groessen beperkt naar voren. Waar recreatie raakt aan de opbrengsten, gaat het vooral om voorzieningen, leefbaarheid en het gebruik van de omgeving. Sportvoorzieningen, verenigingen en activiteiten worden wél vaker genoemd als belangrijke onderdelen van het dorpsleven.

Daarmee ligt de nadruk in Groessen minder op toeristische ontwikkeling en meer op het behouden van lokale recreatieve en maatschappelijke voorzieningen. Vooral sport en verenigingsactiviteiten worden gezien als belangrijk voor ontmoeting, leefbaarheid en binding in de kern.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Financiën komen vooral terug in relatie tot verdeling, voorzieningen en schaalgrootte. Inwoners vragen zich af hoe kosten straks verdeeld worden tussen gemeenten en kernen. Ook wordt benoemd dat er verschillen zijn tussen huidige gemeenten, bijvoorbeeld in lasten of uitvoering, en dat de vraag speelt hoe dit financieel wordt rechtgetrokken.

Daarnaast wordt schaalvergroting deels gezien als kans: een grotere gemeente kan mogelijk meer geld of middelen hebben om voorzieningen te behouden. Tegelijkertijd klinkt de zorg dat keuzes financieel eerlijk moeten worden gemaakt, met aandacht voor iedere kern.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Natuur, klimaat en duurzaamheid komen minder uitgebreid terug dan thema’s als dienstverlening, voorzieningen en identiteit. Wel worden natuur, landbouw, groen en leefomgeving genoemd als onderdelen die aandacht vragen bij toekomstige keuzes. Inwoners benoemen onder meer dat natuur goed is en dat cultuur, landbouwperspectief en bestaande structuren behouden moeten blijven.

Daarnaast raakt duurzaamheid aan bereikbaarheid en voorzieningen. Bij bereikbaarheid wordt bijvoorbeeld de spanning genoemd tussen bereikbaarheid en duurzaamheid. Ook wordt in bredere zin gevraagd om balans: tussen regels en maatwerk, tussen efficiëntie en lokale behoeften, en tussen centrale voorzieningen en behoud van leefbaarheid in kernen.

Inwonersavond Zevenaar (kern)
- Datum: 18 juni 2026
- Locatie: Turmac Cultuurfabriek, Zevenaar
- Opkomst: circa 10 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens deze inwonersavond werd veel gesproken over het behoud van kwaliteiten die inwoners nu waarderen. Daarbij gaat het om voorzieningen dichtbij huis, een sterk verenigingsleven, het landelijke karakter van de omgeving, toegankelijk bestuur en een gemeente die inwoners kent en bereikbaar is. Ook komt meerdere keren terug dat inwoners zich afvragen welke lessen worden getrokken uit eerdere herindelingen. Vertrouwen in de overheid wordt daarbij gekoppeld aan het nakomen van afspraken en het oplossen van zaken die nog openstaan uit eerdere trajecten.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Inwoners noemen het vertrouwen in de lokale overheid als belangrijke kwaliteit. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat openstaande punten uit eerdere herindelingen invloed hebben op dat vertrouwen. Meerdere deelnemers vinden dat eerst zaken uit eerdere fusies goed moeten worden afgerond voordat nieuwe stappen worden gezet.

Ook wordt aandacht gevraagd voor participatie en het bereiken van inwoners. Een deelnemer noemt expliciet dat de weg naar een nieuwe fusie als snel wordt ervaren. Daarnaast wordt gewezen op zorgvuldig omgaan met communicatie richting inwoners, bijvoorbeeld rondom bijeenkomsten en nieuwsbrieven.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Wonen komt aan bod vanuit de vraag of gebouwd wordt wat daadwerkelijk nodig is. Scheef wonen wordt expliciet genoemd. Deelnemers wijzen op ouderen die graag willen verhuizen, maar waarvoor dit financieel lastig is. Er wordt gepleit voor woningbouw die beter aansluit bij de behoefte van inwoners en voor meer aandacht voor doorstroming.

Op het gebied van bereikbaarheid en verkeer wordt verkeersveiligheid meerdere keren genoemd. Een deelnemer noemt het verlagen van snelheden binnen de bebouwde kom van 50 naar 30 kilometer per uur als mogelijke maatregel om verkeersveiligheid en leefbaarheid te verbeteren. Ook wordt gevraagd of gemeenten hun woningbouwopgaven en bouwplannen meer gezamenlijk kunnen afstemmen.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Het verenigingsleven wordt door deelnemers gezien als een belangrijke kracht van de gemeenschap. Verenigingen zorgen voor verbinding en sociale cohesie en dragen bij aan de leefbaarheid van de kernen. Deelnemers noemen ook het belang van cultuurhistorische verenigingen en het behoud van lokale karakteristieken.

Daarnaast worden het landelijke karakter van de omgeving en de afwisseling in landschappen genoemd als kwaliteiten die behouden moeten blijven. Er wordt gepleit voor het behoud van het lokale en voor aandacht voor verschillen tussen verenigingen en kernen.

Ondersteuning van verenigingen komt nadrukkelijk terug. Daarbij gaat het niet alleen om financiële ondersteuning, maar ook om huisvesting, continuïteit en een passend huisvestingsbeleid voor verenigingen en maatschappelijke organisaties.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Inwoners benadrukken het belang van goed bereikbare voorzieningen die bijdragen aan de leefbaarheid van de kernen. Daarbij worden onder meer voorzieningen voor jongeren, sporthallen, zwembaden, bibliotheken en het afvalaanbiedstation genoemd. Ook het behoud van bestaande voorzieningen wordt belangrijk gevonden. Inwoners geven aan dat voorzieningen niet per se in iedere kern aanwezig hoeven te zijn, maar wel goed bereikbaar moeten blijven, zodat zij voor alle inwoners toegankelijk zijn.

DIENSTVERLENING

Inwoners waarderen een toegankelijke en laagdrempelige dienstverlening. Er wordt expliciet gesproken over een prettige en snelle servicebalie en het belang van bereikbaarheid van gemeentelijke dienstverlening. Daarnaast wordt genoemd dat flexibiliteit, toegankelijkheid en nabijheid behouden moeten blijven.
Ook wordt aandacht gevraagd voor de toekomstige bereikbaarheid van gemeentelijke voorzieningen en dienstverlening.

TOERISME EN RECREATIE

Toerisme en recreatie zijn tijdens deze inwonersavond slechts beperkt besproken. De opmerkingen die zijn gemaakt, hebben vooral betrekking op het behoud van de cultuurhistorie, monumenten en de landschappelijke kwaliteiten van de omgeving. Deze elementen worden door inwoners gezien als waardevol voor de identiteit van het dorp en verdienen volgens hen blijvende aandacht.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Dit thema is tijdens de inwonersavond beperkt aan bod gekomen. De opmerkingen die zijn gemaakt, hebben vooral betrekking op de kwaliteit van de leefomgeving. Zo geven deelnemers aan dat het onderhoud van monumenten blijvende aandacht verdient en wordt het winkelaanbod, mede door de beperkte leegstand, positief gewaardeerd. Ook wordt kort gesproken over de besteding van gemeentelijke middelen. Verdere opmerkingen over toerisme, recreatie, economie, werkgelegenheid of gemeentelijke financiën zijn tijdens de bijeenkomst nauwelijks gemaakt.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Binnen dit thema wordt vooral gesproken over vergroening en klimaatadaptatie. Een deelnemer noemt specifiek de wens om meer bomen toe te voegen in versteende straten, onder meer om de verblijfskwaliteit te verbeteren en beter om te gaan met klimaatverandering. Daarbij wordt uitgesproken dat bestaande vergroeningsmaatregelen moeten worden voortgezet.
Ook wordt aandacht gevraagd voor het onderhoud van groenvoorzieningen. Daarnaast komen afvalinzameling, afvalstromen en het behoud van een goed functionerend afvalaanbiedstation naar voren als concrete aandachtspunten voor een eventuele nieuwe gemeente.

Inwonersavond Spijk, Zevenaar
- Datum: 18 juni 2026
- Locatie: Hof Zum Walde, Spijk, Zevenaar
- Opkomst: circa 15 aanwezigen

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

De opbrengsten uit Spijk laten een duidelijke betrokkenheid bij het dorp zien. Inwoners zijn trots op de rust, veiligheid en de ligging aan de uiterwaarden. Tegelijkertijd leven er zorgen over het verdwijnen van voorzieningen, het afnemen van bereikbaarheid en de afstand tot de gemeente.

Veel opmerkingen gaan over praktische leefbaarheid. Inwoners spreken over scholen, openbaar vervoer, speelvoorzieningen, het dorpshuis, woningbouw en communicatie. Daarbij klinkt regelmatig de wens door dat Spijk voldoende aandacht blijft krijgen binnen een grotere gemeente en dat niet alle besluiten vanuit Zevenaar worden bekeken.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Inwoners geven aan dat de gemeente zichtbaarder aanwezig mag zijn in het dorp. Op verschillende plekken wordt gepleit voor een dorpscontactpersoon met mandaat, een herkenbaar aanspreekpunt dat daadwerkelijk iets kan regelen voor het dorp. Ook wordt genoemd dat wethouders vaker zichtbaar

zouden moeten zijn in de kernen en dat de gemeenteraad vaker buiten het gemeentehuis zou kunnen vergaderen. Meerdere deelnemers geven aan dat beter geluisterd moet worden naar inwoners en dat de afstand tussen gemeente en dorp kleiner moet worden.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Wonen komt vooral terug in relatie tot sociale huur, starters, jongeren en ouderen. Inwoners geven aan dat er te weinig sociale huurwoningen zijn en dat doorstroming onvoldoende op gang komt. Daarbij wordt genoemd dat veel ouderen in relatief grote woningen blijven wonen, terwijl passende alternatieven ontbreken.

Ook jongeren worden regelmatig genoemd. Er leven zorgen over hun mogelijkheden om in het dorp te blijven wonen en over de beschikbaarheid van woningen voor jonge inwoners.

Bereikbaarheid is eveneens een belangrijk onderwerp. Inwoners noemen het ontbreken van openbaar vervoer in het weekend en vragen aandacht voor verbindingen met omliggende kernen. Ook worden heel praktische voorzieningen genoemd, zoals een bushokje. Bereikbaarheid wordt daarbij niet alleen gezien als vervoersvraagstuk, maar ook als voorwaarde voor leefbaarheid.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

De trots op Spijk komt duidelijk naar voren. Inwoners noemen de rust, veiligheid, het landschap en de uiterwaarden als belangrijke kwaliteiten van het dorp.

Ook het dorpshuis, verenigingen en vrijwilligerswerk worden gezien als dragers van de gemeenschap. Er wordt meerdere keren gesproken over activiteiten voor ouderen en jongeren en over het belang van ontmoeting. Tegelijkertijd leven er zorgen over het verdwijnen van voorzieningen en initiatieven die juist bijdragen aan de samenhang in het dorp.

Vrijwilligerswerk wordt expliciet genoemd als iets dat ruimte moet krijgen. Inwoners vinden dat initiatieven vanuit het dorp ondersteund moeten worden en niet onnodig belemmerd mogen worden.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen zijn een van de meest besproken onderwerpen tijdens de avond. Inwoners noemen onder meer het dorpshuis, de school, speelvoorzieningen en ontmoetingsplekken.

De school wordt meerdere keren genoemd als gemis. Daarnaast wordt verwezen naar het verdwijnen of verminderen van andere voorzieningen. Inwoners geven aan dat het behoud van voorzieningen essentieel is voor de leefbaarheid van het dorp.

Het dorpshuis komt vaak terug als belangrijke ontmoetingsplek. Verschillende deelnemers vinden dat deze voorziening versterkt of nieuw leven ingeblazen moet worden. Ook worden concrete wensen genoemd, zoals speelvoorzieningen voor kinderen en ontmoetingsplekken voor jongeren.

DIENSTVERLENING

Inwoners willen dat dienstverlening toegankelijk en persoonlijk blijft. Op verschillende plekken wordt gesproken over duidelijkheid, persoonlijk contact en de zichtbaarheid van de gemeente.

Er klinkt kritiek op lange wachttijden en op processen die als traag worden ervaren. Ook wordt genoemd dat klachten niet altijd voldoende worden opgepakt. Tegelijkertijd zien inwoners voordelen van een professionelere gemeentelijke organisatie, zolang dit niet leidt tot meer afstand tussen gemeente en inwoners.

Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor communicatie. Inwoners vinden dat informatie tijdig gedeeld moet worden en via kanalen die daadwerkelijk worden gebruikt. De Zevenaar Post wordt bijvoorbeeld genoemd als medium dat in Spijk weinig wordt gelezen. Ook wordt benadrukt dat de gemeente niet te veel moet beloven en duidelijk moet communiceren over wat wel en niet mogelijk is.

Meerdere deelnemers vragen zowel betere dienstverlening als meer aanwezigheid in het dorp. Professionalisering wordt dus niet afgewezen, maar moet volgens inwoners hand in hand gaan met nabijheid.

TOERISME EN RECREATIE

Dit thema komt slechts beperkt naar voren tijdens de avond.

Waar recreatie wordt genoemd, gaat het vooral over de kwaliteit van de leefomgeving, de uiterwaarden en het landschap rond Spijk. Er zijn geen uitgebreide opmerkingen gemaakt over toeristische ontwikkeling of recreatieve voorzieningen als zelfstandig onderwerp.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Financiën en economie worden beperkt genoemd. Voor zover het onderwerp terugkomt, gebeurt dat vooral indirect via woningbouw, leefbaarheid en voorzieningen. Er worden geen uitgebreide opmerkingen gemaakt over economische ontwikkeling of bedrijvigheid. Wel klinkt de wens door dat voldoende middelen beschikbaar moeten blijven voor onderhoud, voorzieningen en leefbaarheid in het dorp.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Natuur wordt niet uitgebreid besproken, maar de omgeving van Spijk speelt wel een belangrijke rol in hoe inwoners naar hun dorp kijken. De uiterwaarden, rust en landschappelijke kwaliteit worden expliciet genoemd als kwaliteiten van het dorp.

Natuur wordt daarmee vooral genoemd als onderdeel van de identiteit en aantrekkelijkheid van Spijk en minder als zelfstandig onderwerp van beleid.

Inwonersavond Oud-Zevenaar en Ooy
- Datum: 25 juni 2026
- Locatie: Schuttersgebouw E.M.M., Ooy-Zevenaar, Zevenaar
- Opkomst: circa 16 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de avond in Oud-Zevenaar en Ooy komt sterk naar voren dat inwoners waarde hechten aan nabijheid. Dat geldt zowel voor het bestuur als voor de dienstverlening en de voorzieningen in de kernen. Inwoners geven aan dat zij betrokken willen worden bij ontwikkelingen en dat de kennis en ervaring van inwoners beter benut kunnen worden. Dorpen moeten herkenbaar blijven en niet uit beeld raken in een grotere gemeente.

Daarnaast komt meerdere keren de spanning naar voren tussen ontwikkelen en behouden. Inwoners zien kansen voor woningbouw, nieuwe bewoners en economische ontwikkeling, maar vragen tegelijkertijd aandacht voor het behoud van het dorpse karakter, de leefomgeving en de verbondenheid met het platteland.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Inwoners vinden het belangrijk dat de afstand tussen bestuur en inwoners klein blijft. Er wordt expliciet benoemd dat inwoners betrokken moeten worden bij ontwikkelingen en dat hun kennis en ervaring benut moeten worden. Ook wordt gewezen op het belang van zichtbaarheid van de dorpskernen binnen een grotere gemeente.

Meerdere deelnemers benadrukken dat bestuur niet alleen gaat over besluitvorming, maar ook over herkenbaarheid en verbondenheid. Inwoners vragen aandacht voor het behoud van de eigen identiteit van kernen en willen voorkomen dat die ondergesneeuwd raakt. Daarbij wordt het belang genoemd van korte lijnen tussen inwoners, bestuurders en ambtenaren.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Woningbouw is een belangrijk onderwerp tijdens de avond. Inwoners spreken over nieuwbouw, betaalbare woningen en woningen voor verschillende doelgroepen. Daarbij wordt aandacht gevraagd voor starters, gezinnen en levensloopbestendig wonen. Ook wordt benoemd dat woningen betaalbaar moeten blijven en dat nieuwbouwwoningen momenteel als duur worden ervaren.

Bereikbaarheid wordt overwegend positief beoordeeld. Onderhoud van de infrastructuur en bereikbaarheid voor woon- en werkverkeer worden als sterke punten genoemd. Tegelijkertijd leven er wensen voor verbetering van het openbaar vervoer en worden zorgen benoemd over verkeersdrukte. De uitdaging ligt volgens inwoners in het combineren van woningbouw met bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Het behoud van de eigen identiteit van Oud-Zevenaar en Ooy is een duidelijke rode draad. Inwoners hechten veel waarde aan de herkenbaarheid van de kern, de verbondenheid met het platteland en de rol van lokale verenigingen en vrijwilligersorganisaties.

Vrijwilligers, ondernemers, verenigingen en inwoners worden gezien als belangrijke dragers van de gemeenschap. Tegelijkertijd wordt aandacht gevraagd voor vergrijzing en het aantrekken van jongere inwoners. Volgens deelnemers blijft een kern alleen vitaal wanneer er voldoende ontmoeting, activiteiten en betrokkenheid blijven bestaan.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden gezien als een belangrijke voorwaarde voor leefbaarheid. Inwoners noemen onder meer verenigingen, maatschappelijke organisaties en voorzieningen die bijdragen aan ontmoeting en sociale samenhang. Daarbij wordt benadrukt dat voorzieningen bereikbaar en toegankelijk moeten blijven.

Ook wordt gewezen op de rol van vrijwilligersorganisaties. Deze organisaties worden gezien als onmisbaar voor het functioneren van de gemeenschap.

DIENSTVERLENING

Inwoners geven aan dat dienstverlening persoonlijk en dichtbij moet blijven. Digitalisering is niet voor alles een oplossing en direct contact met inwoners blijft belangrijk. Korte lijnen, zichtbaarheid en fysieke aanwezigheid worden als belangrijke voorwaarden voor goede dienstverlening gezien. Daarbij wordt benadrukt dat ambtenaren de verschillende dorpen en hun inwoners moeten kennen, weten wat er lokaal speelt en regelmatig in de kernen aanwezig zijn. Daarnaast wordt gepleit voor meer en betere communicatie. Inwoners willen weten waar zij terecht kunnen en wat er met hun inbreng gebeurt. Een grotere gemeente mag volgens deelnemers niet leiden tot meer afstand tussen inwoners en de overheid.

TOERISME EN RECREATIE

Toerisme en recreatie komen minder nadrukkelijk naar voren dan andere thema's, maar worden gekoppeld aan de aantrekkelijkheid en levendigheid van de kern. Inwoners noemen recreatie, horeca en activiteiten als belangrijke elementen voor een fijn woon- en leefklimaat. Er wordt gesproken over het organiseren van meer activiteiten en het versterken van de aantrekkingskracht van de omgeving. Daarbij ligt de nadruk niet op grootschalig toerisme, maar vooral op voorzieningen en activiteiten die bijdragen aan ontmoeting en leefbaarheid.

FINANCIËN EN ECONOMIE

Economische ontwikkeling wordt belangrijk gevonden, maar moet volgens inwoners wel passen bij de schaal en identiteit van de kern. Ook woningbouw raakt aan dit thema. Inwoners benoemen de betaalbaarheid van woningen en de vraag voor wie nieuwe woningen worden gebouwd. Daarmee wordt economie vooral gekoppeld aan leefbaarheid, wonen en het behouden van voorzieningen in de toekomst.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Inwoners geven aan dat natuurgebieden waardevol zijn en vragen aandacht voor het behoud van groen en open ruimte. Tegelijkertijd erkennen deelnemers dat er behoefte blijft aan woningen. De uitdaging ligt volgens hen in het vinden van een goede balans tussen bouwen en behouden. Daarbij worden duurzaamheid, groenstroken en de kwaliteit van de leefomgeving expliciet genoemd als aandachtspunten voor de toekomst

VERSLAGEN THEMA-AVONDEN

De themabijeenkomsten waren bedoeld voor stakeholders binnen de Liemers. Samen met verenigingen, maatschappelijke organisaties, ondernemersnetwerken en initiatiefnemers uit de vier gemeenten gingen wij in gesprek op specifieke thema's. Elke participatieavond stonden twee thema's centraal, om dieper in te gaan op specifieke thema's.

Thema-avond Loo, Duiven: Wonen, mobiliteit & bereikbaarheid en Financiën & economie
- Datum: 9 juni 2026
- Locatie: Zalencentrum Berentsen, Loo, Duiven
- Thema's: Wonen, mobiliteit & bereikbaarheid en Financiën & economie
- Opkomst: circa 18 aanwezigen

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

De gesprekken tijdens deze thema-avond laten zien dat deelnemers sterk kijken naar de samenhang tussen wonen, bereikbaarheid, economie, voorzieningen en leefbaarheid. Wonen wordt niet als een op zichzelf staande opgave gezien, maar in relatie tot voorzieningen, mobiliteit, energie, economie en de aantrekkelijkheid van de verschillende kernen.

Deelnemers zien regelmatig kansen in regionale samenwerking en schaalvergroting. Een grotere gemeente wordt onder meer genoemd als mogelijkheid om meer kennis, uitvoeringskracht en invloed te organiseren. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat verschillen tussen kernen zichtbaar moeten blijven en dat er ruimte moet blijven voor lokale identiteiten en behoeften.

Daarnaast komt meermaals naar voren dat inwoners, ondernemers, woningcorporaties en andere betrokken partijen actief betrokken moeten worden bij de uitwerking van plannen en beleid. Ook wordt gewezen op het belang van korte lijnen tussen inwoners, ondernemers en de gemeente.

WONEN, MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Het woningtekort wordt door deelnemers als een belangrijke opgave gezien. Daarbij wordt benadrukt dat de oplossing niet alleen in nieuwbouw ligt. Er wordt ook gewezen op het beter benutten van de bestaande woningvoorraad, het bevorderen van doorstroming en het realiseren van woningen die aansluiten bij de behoefte van verschillende doelgroepen. Betaalbare koopwoningen en sociale huur worden expliciet genoemd.

Wonen wordt nadrukkelijk gekoppeld aan leefbaarheid. Deelnemers vinden het belangrijk dat mensen in hun eigen kern kunnen blijven wonen en dat woningbouw aansluit op de kenmerken en behoeften van een gebied. Daarbij wordt gewezen op de noodzaak om ruimte te houden voor verschillen tussen kernen.

Bereikbaarheid komt terug in relatie tot voorzieningen, dagelijkse verplaatsingen en verbindingen tussen kernen. Goede fietsverbindingen worden meerdere keren genoemd. Ook wordt gesproken over verkeersveiligheid en verbindingen tussen verschillende delen van de regio. Bereikbaarheid wordt vooral gezien als voorwaarde om voorzieningen, scholen, zorg en werk toegankelijk te houden.

Daarnaast komt de energietransitie naar voren als onderdeel van de woonopgave. Er worden vragen gesteld over de overgang naar aardgasvrije woningen, warmtenetten en warmtepompen. Daarbij ligt de nadruk niet zozeer op de wenselijkheid van de energietransitie, maar vooral op de praktische uitvoering ervan.

FINANCIËN EN ECONOMIE

De economische discussie richt zich sterk op samenwerking, ondernemerschap en de toekomstige economische positie van de regio. Deelnemers zien kansen om economische samenwerking binnen de regio te versterken.

Netcongestie wordt genoemd als een belangrijk knelpunt. Volgens deelnemers lopen initiatieven rondom bedrijfsontwikkeling en energietransitie vast doordat het elektriciteitsnet onvoldoende capaciteit heeft. Ook wordt benoemd dat bedrijven daardoor soms uitwijken naar Duitsland. Er wordt gepleit voor een sterkere gezamenlijke lobby richting netbeheerders en andere overheden om deze problematiek aan te pakken.

Daarnaast wordt gesproken over het benutten van bestaande kennis en succesvolle werkwijzen. Er wordt voorgesteld om goed werkende processen en aanpakken tussen gemeenten uit te wisselen en breder toe te passen. Een grotere schaal wordt daarbij gezien als mogelijkheid om meer expertise, kennis en uitvoeringskracht te bundelen.

Toerisme en erfgoed komen eveneens terug als economische kwaliteiten van de regio. Monumenten, historische kernen en de aantrekkelijkheid van plaatsen zoals Doesburg worden genoemd als belangrijke sterke punten. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat economische ontwikkeling niet ten koste mag gaan van het karakter van de kernen. Ondernemerschap, toerisme, leefbaarheid en identiteit worden gezien als onderwerpen die met elkaar in balans moeten blijven.

Tot slot klinkt de wens door om economische keuzes steeds te verbinden aan de vraag wat inwoners en ondernemers daadwerkelijk nodig hebben. Korte lijnen, goede samenwerking en betrokkenheid van verschillende partijen worden daarbij als belangrijke voorwaarden genoemd.

Thema-avond Doesburg: Lokale identiteit & verbonden gemeenschappen en Toerisme & recreatie
- Datum: 11 juni 2026
- Locatie: Werkcafé Stadskantoor, Doesburg
- Thema's: Lokale identiteit & verbonden gemeenschappen en Toerisme & recreatie
- Opkomst: circa 16 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de gesprekken werd veel gesproken over de vraag wat Doesburg onderscheidt van andere plaatsen en hoe die eigenheid behouden kan blijven binnen een eventuele nieuwe gemeente. Deelnemers benadrukken dat Doesburg een sterk en herkenbaar profiel heeft als historische Hanzestad, vestingstad en centrum van cultuur, erfgoed en evenementen. Tegelijkertijd leeft de vraag hoe een gezamenlijke Liemerse identiteit kan ontstaan zonder dat lokale verhalen, kenmerken en gemeenschappen naar de achtergrond verdwijnen.

Meerdere keren komt naar voren dat deelnemers niet tegen samenwerking zijn, maar wel willen voorkomen dat alle kernen hetzelfde worden. Samenwerking wordt vooral gezien als een manier om elkaar te versterken, voorzieningen in stand te houden en gezamenlijke kansen te benutten. Daarbij wordt meermaals benadrukt dat verschillen tussen kernen juist een kwaliteit vormen.

LOKALE IDENTITEIT EN VERBONDEN GEMEENSCHAPPEN

Lokale identiteit wordt sterk verbonden aan kleinschaligheid, herkenbaarheid en sociale verbondenheid. Meerdere deelnemers noemen het belang van een gemeenschap waarin mensen elkaar kennen, elkaar groeten en betrokken zijn bij hun omgeving. Volksfeesten,

tradities, verenigingen en lokale initiatieven worden gezien als belangrijke dragers van die identiteit.

De historische identiteit van Doesburg komt veelvuldig terug. De stad wordt omschreven als Hanzestad, vestingstad, historisch stadje en zelfs als een “pareltje in de Liemers”. De historische binnenstad en het culturele karakter van de stad worden gezien als kwaliteiten die behouden moeten blijven.

Tegelijkertijd wordt benadrukt dat identiteit niet alleen over gebouwen of geschiedenis gaat, maar ook over gemeenschappen. Verschillende deelnemers wijzen op het belang van buurtschappen, dorpen en wijken die niet uit beeld mogen raken. Er wordt expliciet aandacht gevraagd voor kleinere gemeenschappen die anders gemakkelijk vergeten kunnen worden.

Zorgen over de gevolgen van een grotere gemeente komen worden meerdere keren benoemd. Deelnemers vragen zich af hoe de eigenheid van kernen behouden blijft wanneer beleid, voorzieningen en budgetten centraal georganiseerd worden. Er leeft angst dat kleinere kernen of stadsdelen ondergesneeuwd kunnen raken of dat lokale verschillen onvoldoende worden meegenomen.

Daarom worden verschillende ideeën genoemd om lokale invloed te behouden. Dorpsraden en stadsraden worden regelmatig genoemd als instrumenten om lokale belangen te bewaken. Daarbij gaat het niet alleen om advies geven, maar ook om daadwerkelijke invloed, bijvoorbeeld via eigen budgetten of beslissingsruimte voor lokale vraagstukken. Ook lokale aanspreekpunten en zichtbaarheid van bestuur worden belangrijk gevonden.

Een aantal deelnemers benadrukt dat samenwerking niet automatisch tot een fusie hoeft te leiden. De wens om samen te werken wordt breed gedeeld, maar daarbij moet volgens hen ruimte blijven bestaan voor lokale keuzes, lokale identiteit en maatwerk.

TOERISME EN RECREATIE

Toerisme wordt door veel deelnemers gezien als een belangrijk onderdeel van het profiel van Doesburg. De historische binnenstad, de Hanzegeschiedenis, cultuur, evenementen en de vestingstad-identiteit worden genoemd als belangrijke kwaliteiten die bezoekers aantrekken. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat Doesburg meer is dan een toeristische bestemming alleen; het is ook een plek waar mensen wonen, werken en leven.

Een terugkerend onderwerp is de vraag hoe toerisme zich verhoudt tot leefbaarheid. Meerdere deelnemers benoemen dat toerisme kansen biedt, maar dat ook moet worden voorkomen dat de druk op de binnenstad te groot wordt. Op een werkblad wordt expliciet gevraagd hoe de aantrekkelijkheid voor toeristen behouden kan blijven zonder dat dit ten koste gaat van bewoners.

Daarnaast wordt gesproken over toeristenbelasting en de manier waarop opbrengsten uit toerisme worden ingezet. Verschillende deelnemers vinden dat opbrengsten uit toerisme zichtbaar terug moeten vloeien naar voorzieningen, recreatie en de kwaliteit van de leefomgeving. Daarbij worden onder meer het zwembad, recreatieve voorzieningen en ontmoetingsplekken genoemd.

Enkele personen benoemden het behoud van het zwembad. Dit zien zij als ontmoetingsplek en als voorziening die belangrijk is voor gezondheid en voor ouderen. Regionale samenwerking wordt hier juist als kans gezien: een bredere gemeente kan mogelijk helpen voorzieningen, zoals bijvoorbeeld het zwembad, te behouden.

Meerdere deelnemers zien kansen om toerisme en recreatie meer regionaal te benaderen. Daarbij worden recreatieve routes, fietsverbindingen, waternetwerken en verbindingen langs de IJssel genoemd. Ook wordt gesproken over het benutten van gebieden tussen gemeenten, bijvoorbeeld voor recreatieve verbindingen of gezamenlijke evenementen.

Spreiding van toeristen is een terugkerend thema. In plaats van alle bezoekers naar dezelfde plekken te trekken, wordt voorgesteld om toeristen beter over de regio te verdelen en meer gebruik te maken van de kwaliteiten van verschillende kernen. Daarbij worden fietsroutes door alle kernen en recreatieve verbindingen tussen gebieden als kansen genoemd.

Ook gezamenlijke evenementen worden meermaals genoemd. Deelnemers opperen ideeën zoals regionale festiviteiten, gezamenlijke festivals of het beter verbinden van bestaande evenementen. Daarbij wordt niet gezocht naar één uniforme identiteit, maar juist naar manieren om de verschillende verhalen en kwaliteiten van de kernen zichtbaar te maken.

Een gedachte die op meerdere werkbladen terugkomt, is dat toerisme niet alleen bedoeld is voor bezoekers van buitenaf. Recreatie en toerisme kunnen ook helpen om inwoners kennis te laten maken met andere delen van de Liemers. Er wordt gesproken over inwoners die “bij elkaar in de keuken kijken”, het ontwikkelen van een gezamenlijk verhaal en het actief stimuleren dat inwoners andere kernen leren kennen.

De rode draad in de gesprekken is dat toerisme en recreatie vooral worden gezien als middelen om kwaliteiten zichtbaar te maken, gebieden met elkaar te verbinden en voorzieningen in stand te houden. Deelnemers zoeken daarbij naar een balans tussen regionale samenwerking, leefbaarheid en het behoud van het eigen karakter van Doesburg.

Thema-avond Westervoort: Zorg & voorzieningen en Natuur, klimaat & duurzaamheid
- Datum: 16 juni 2026
- Locatie: Zalencentrum Wieleman, Westervoort
- Thema’s: Zorg & voorzieningen en Natuur, klimaat & duurzaamheid
- Opkomst: circa 30 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de gesprekken kwam naar voren dat deelnemers zowel bij zorg en voorzieningen als bij natuur, klimaat en duurzaamheid veel waarde hechten aan samenwerking, maar tegelijk aandacht vragen voor lokale kracht en nabijheid. Regionale samenwerking wordt gezien als kans om kennis, capaciteit en voorzieningen te bundelen, maar daarbij moet volgens deelnemers behouden blijven wat lokaal goed werkt.

Op meerdere momenten werd gesproken over het belang van korte lijnen, vertrouwen en persoonlijk contact. Deelnemers vinden dat inwoners, vrijwilligers, verenigingen en maatschappelijke organisaties een belangrijke rol spelen in het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Er klinkt een duidelijke wens door om niet uitsluitend vanuit regels en systemen te werken, maar meer vanuit praktische oplossingen en de behoeften van inwoners.

Daarnaast wordt meerdere keren gewezen op ontwikkelingen die de komende jaren steeds belangrijker worden, zoals vergrijzing, toenemende zorgvraag, klimaatverandering, druk op voorzieningen en de energietransitie. Deelnemers pleiten daarbij voor een langetermijnvisie en een meer integrale aanpak waarin verschillende beleidsterreinen met elkaar worden verbonden.

ZORG EN VOORZIENINGEN

Veel gesprekken gingen over de vraag hoe zorg en ondersteuning in de toekomst toegankelijk en betaalbaar kunnen blijven. Deelnemers wijzen op de toenemende druk op de zorg als gevolg van vergrijzing, bevolkingsgroei, langere wachtlijsten en een groeiende vraag naar ondersteuning. Daarbij werden onder meer huisartsenzorg, GGZ en andere vormen van ondersteuning genoemd.

Een terugkerend thema is preventie. Deelnemers pleiten ervoor om meer te investeren aan de voorkant, zodat problemen eerder worden gesignaleerd en voorkomen kan worden dat mensen pas hulp krijgen wanneer de situatie al is geëscaleerd. Gezondheid wordt daarbij breed opgevat. Het gaat niet alleen om medische zorg, maar ook om bewegen, welzijn, sociale contacten, gezondheid van de leefomgeving en het versterken van de eigen kracht van inwoners.

Ook vertrouwen en menselijke maat komen veelvuldig terug. Er wordt gesproken over het verminderen van bureaucratie, het werken vanuit vertrouwen en het zoeken naar oplossingen in plaats van procedures. Verschillende deelnemers vinden dat professionals meer ruimte moeten krijgen om maatwerk te leveren. Daarnaast wordt gewezen op het belang van persoonlijke contacten en zichtbare, toegankelijke ondersteuning dichtbij inwoners.

Er wordt gesproken over samenredzaamheid. Inwoners, vrijwilligers, verenigingen, bibliotheken, stichtingen en andere maatschappelijke organisaties worden gezien als belangrijke partners bij het ondersteunen van mensen. Volgens deelnemers hoeft niet iedere vraag direct door professionele zorg te worden opgelost. Er wordt juist gezocht naar een betere balans tussen professionele ondersteuning en de kracht van lokale netwerken.

Regionale samenwerking wordt overwegend positief beoordeeld, vooral wanneer die helpt om specialistische kennis en voorzieningen beschikbaar te houden. Tegelijkertijd wordt gewaarschuwd voor te veel centralisatie. Deelnemers vinden dat sterke lokale teams, lokale initiatieven en de identiteit van kernen behouden moeten blijven. Wat lokaal goed functioneert, moet niet verdwijnen door harmonisatie of schaalvergroting.

In de aanvullende uitwerkingen wordt veel aandacht besteed aan de toekomstige zorgvraag. Daarbij wordt gewezen op de groeiende groep ouderen, mantelzorgers, chronisch zieken en mensen met een levenslange of levensbrede beperking die zelfstandig wonen. Deelnemers zien kansen voor meer regionale samenwerking rond niet-planbare ondersteuning, zodat mensen tijdig hulp kunnen krijgen wanneer reguliere ondersteuning of mantelzorg tijdelijk wegvalt. Daarbij worden preventie, multidisciplinaire samenwerking en het voorkomen van crisiszorg als belangrijke uitgangspunten genoemd.

Verder wordt gewezen op het belang van innovatie, digitale ondersteuning en het delen van expertise tussen organisaties. Succesvolle aanpakken mogen volgens deelnemers niet verloren gaan, maar juist regionaal gedeeld worden. Tegelijkertijd blijft het uitgangspunt dat ondersteuning dichtbij inwoners georganiseerd moet worden.

NATUUR, KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Binnen het thema natuur, klimaat en duurzaamheid werd veel aandacht besteed aan groen, biodiversiteit en leefkwaliteit. Groen wordt niet alleen gezien als natuurwaarde, maar ook als een belangrijke voorwaarde voor gezondheid, welzijn en een prettige leefomgeving. Op meerdere werkbladen worden bomen, groenstructuren, groene linten en biodiversiteit genoemd als onderwerpen die versterkt moeten worden.

Deelnemers pleiten voor een actief en langjarig groenbeleid. Daarbij wordt gesproken over meer groen, minder verharding, natuurontwikkeling, biodiversiteit en het verbeteren van groene zones. Ook wordt aandacht gevraagd voor specifieke gebieden, zoals de Broekgebieden, en voor mogelijkheden om natuur beter te verbinden met recreatie en leefomgeving.

Groen wordt regelmatig gekoppeld aan gezondheid. Verschillende deelnemers noemen expliciet de relatie tussen groen, gezondheid en educatie. Er wordt gepleit voor meer aandacht voor milieu-educatie en bewustwording, zodat inwoners beter betrokken worden bij duurzaamheid en natuurbeheer.

Klimaatadaptatie is een tweede belangrijke lijn. Er wordt gewezen op toekomstige uitdagingen zoals droogte, watertekorten en waterschaarste. Volgens deelnemers moet hier tijdig op worden voorbereid. Waterbeheer, samenwerking met het waterschap en een langetermijnvisie worden hierbij genoemd als belangrijke aandachtspunten.

Ook de energietransitie komt uitgebreid aan bod. Op de werkbladen worden energie-gemeenschappen, zonnepanelen, energie-opwekking en zelfvoorzienendheid genoemd. De aanvullende notities leggen daarnaast sterk de nadruk op netcongestie. Volgens deelnemers vormt de beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet een belangrijke belemmering voor verduurzaming en economische ontwikkeling. Bedrijven, inwoners en organisaties lopen hierdoor tegen grenzen aan bij het verduurzamen van gebouwen, energieopwekking en elektrificatie.

Er wordt gepleit voor een actievere rol van gemeenten en regionale samenwerking rondom energie-infrastructuur. Mogelijke oplossingen die worden genoemd zijn collectieve energieopslag, energiedeling, energiehubs, warmtenetten en het meenemen van energie-infrastructuur in ruimtelijke plannen.

Deelnemers vinden dat duurzaamheid niet los gezien moet worden van economie, wonen en ruimtelijke ontwikkeling.

Tot slot wordt duurzaamheid breed opgevat. Naast natuur en energie worden ook onderwerpen genoemd als circulaire economie, biobased bouwen, vergroening van bedrijventerreinen, biodiversiteit en slimme combinaties van functies. Energieopwekking en natuur worden daarbij niet als tegenstellingen gezien, maar juist als onderwerpen die zoveel mogelijk in samenhang ontwikkeld moeten worden.

Thema-avond Zevenaar: Bestuur & democratie en Dienstverlening
- Datum: 18 juni 2026
- Locatie: Turmac Cultuurfabriek
- Thema's: Bestuur & democratie en Dienstverlening
- Opkomst: circa 15 deelnemers

ALGEMENE BEELDEN EN OPMERKINGEN

Tijdens de gesprekken stond de vraag centraal hoe een grotere gemeente dichtbij inwoners, kernen en lokale netwerken kan blijven staan. Deelnemers zijn over het algemeen positief over bestaande vormen van participatie, dienstverlening en samenwerking, maar benadrukken dat deze kwaliteiten behouden moeten blijven in een toekomstige gemeente.

Op meerdere werkbladen wordt gesproken over vertrouwen, nabijheid en zichtbaarheid. Daarbij gaat het niet alleen om bestuurders en ambtenaren, maar ook om dorpsraden, participatieraden, wijkraden, welzijnsorganisaties, aanbieders en andere maatschappelijke partners. Deelnemers vinden het belangrijk dat een nieuwe gemeente niet opnieuw begint, maar voortbouwt op wat al goed werkt.

Daarnaast komt regelmatig naar voren dat verschillen tussen kernen aandacht verdienen. Deelnemers benadrukken dat niet alleen fysieke afstand van belang is, maar ook verschillen in cultuur, geschiedenis en identiteit tussen dorpen, wijken en kernen. Verschillende deelnemers waarschuwen voor een situatie waarin inwoners meer afstand tot bestuur en besluitvorming ervaren.

BESTUUR EN DEMOCRATIE

Een belangrijk onderwerp tijdens de avond was de positie van inwoners, dorpsraden en andere lokale vertegenwoordigers binnen een grotere gemeente. Deelnemers zien bestaande dorpsraden, participatieraden, wijkraden en andere lokale overlegstructuren als belangrijke schakels tussen inwoners en gemeente. Deze structuren worden gewaardeerd en zouden volgens deelnemers een belangrijke rol moeten blijven spelen.

Meerdere deelnemers geven aan dat betrokkenheid van inwoners niet moet stoppen bij het ophalen van ideeën en meningen. Er wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor terugkoppeling: inwoners willen weten wat er met hun inbreng gebeurt en waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. Transparantie over besluitvorming wordt als voorwaarde gezien voor vertrouwen.

Daarnaast wordt regelmatig gesproken over de rol van dorps- en stadsraden. Verschillende deelnemers vinden dat deze raden meer moeten kunnen doen dan alleen adviseren. Er wordt gesproken over een grotere rol bij lokale besluitvorming, het beheren van middelen of het realiseren van maatwerk in de eigen kern. Lokale invloed moet volgens deelnemers ook daadwerkelijk voelbaar zijn.

De nabijheid van bestuur komt sterk terug in de gesprekken. Deelnemers vinden het belangrijk dat wethouders en ambtenaren zichtbaar blijven in de kernen en aanwezig zijn bij wijkraden, dorpsraden en andere lokale bijeenkomsten. Een overheid die dichtbij voelt, draagt volgens deelnemers bij aan vertrouwen. De zorg bestaat dat een grotere gemeente kan leiden tot meer afstand tussen inwoners en bestuurders.

Ook wordt aandacht gevraagd voor groepen die minder snel betrokken zijn. Jongeren worden daarbij expliciet genoemd. Daarnaast vinden deelnemers dat ook inwoners die kritisch zijn over de herindeling of zich minder vertegenwoordigd voelen een duidelijke plek moeten krijgen in het gesprek over de toekomst.

Een terugkerende boodschap is dat de vorming van een nieuwe gemeente niet moet betekenen dat bestaande succesvolle werkwijzen verdwijnen. Deelnemers pleiten ervoor om eerst goed te inventariseren welke processen, overlegstructuren en samenwerkingen goed functioneren en daarop verder te bouwen. Leren van elkaar en het behouden van succesvolle relaties met maatschappelijke partners wordt gezien als belangrijk uitgangspunt.

DIENSTVERLENING

Binnen het thema dienstverlening wordt veel gesproken over begrijpelijke, bereikbare en persoonlijke dienstverlening. De huidige dienstverlening wordt overwegend positief beoordeeld. Persoonlijk contact, vaste contactpersonen en medewerkers die de lokale situatie kennen worden gewaardeerd.

Deelnemers benadrukken dat dienstverlening meer is dan een loket. Het gaat ook om kennis van de kern, weten wat er lokaal speelt en zichtbaar zijn in de samenleving. Er wordt meermaals gepleit voor contactambtenaren, gebiedsregisseurs, gebiedsspreekuren of andere vaste aanspreekpunten die dichtbij inwoners staan.

Ook communicatie komt regelmatig terug. Deelnemers geven aan dat informatie over ontwikkelingen en de herindeling niet altijd alle inwoners bereikt. Er wordt gevraagd om tijdige, duidelijke en toegankelijke communicatie, zodat inwoners niet alleen geïnformeerd worden, maar ook begrijpen welke keuzes worden gemaakt.

Digitalisering wordt gezien als nuttig, maar niet als vervanging van menselijke dienstverlening. Deelnemers vinden dat digitale hulpmiddelen, chatbots en AI kunnen ondersteunen, maar dat persoonlijk contact beschikbaar moet blijven. Daarbij wordt expliciet genoemd dat niet iedere inwoner digitaal vaardig is. Lokale loketten, spreekuren en andere vormen van fysieke dienstverlening blijven volgens deelnemers noodzakelijk.

Verschillende deelnemers maken onderscheid tussen de organisatie achter de schermen en het contact met inwoners. Een grotere gemeente mag volgens hen een efficiënte en professionele organisatie hebben, maar inwoners moeten terecht kunnen bij een nabij en toegankelijk aanspreekpunt. De gedachte van een grote en efficiënte backoffice met een toegankelijke frontoffice komt meerdere keren terug.

Daarnaast wordt dienstverlening aan ondernemers expliciet genoemd. Ondernemers hebben behoefte aan duidelijke aanspreekpunten, overzichtelijke procedures en meer transparantie in vergunningverlening. Er wordt voorgesteld om met vaste contactpersonen of accountmanagers te werken en ondernemers eerder te betrekken bij ontwikkelingen en beleid. Ook wordt gepleit voor meer inzicht in vergunningentrajecten en het vereenvoudigen van regels en processen.

Tot slot wordt ook binnen dienstverlening benadrukt dat bestaande samenwerkingen behouden moeten blijven. Deelnemers noemen specifiek de samenwerking met partners in welzijn, zorg en maatschappelijke ondersteuning. Volgens hen is het verstandig om eerst te kijken wat goed functioneert voordat bestaande structuren worden aangepast. De nieuwe gemeente moet volgens deelnemers voortbouwen op bestaande netwerken, kennis en relaties.

VERSLAGEN PARTICIPATIE MARKT

Markten in Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar.

Opinie Pijlers heeft de participatiemomenten op de markten in de vier gemeenten verzorgd. Naast de markten in de vier gemeenten, stonden zij in Giesbeek, Lathum en Herwen om aandacht te vestigen op de bijeenkomsten van 15 juni 2026.

Tijdens de participatiemomenten op de markt zijn 196 mensen gesproken, een veelvoud van flyers en het grootste deel van de zonnebrillen uitgedeeld.

De volgende zorgen en prioriteiten zijn onderscheiden.

DIENSTVERLENING DICHTBIJ HOUDEN

In alle gemeenten is dit het belangrijkste thema. Inwoners accepteren schaalvergroting, maar niet als dit leidt tot grotere afstand tot de overheid.

- Sterke behoefte aan lokale servicepunten/ dependances
- Zorgen dat ambtenaren de lokale situatie niet meer kennen.
- Angst voor verlies van laagdrempelige toegang tot WMO, paspoorten, rijbewijzen en andere basisdiensten.

BEHOUD VAN IDENTITEIT EN CULTUUR

Inwoners hechten sterk aan het eigen karakter van hun kern.

- Schuttersleven, historische binnensteden, dorpscultuur en “ons kent ons” worden als kwetsbaar gezien.
- Fusie mag niet leiden tot uniformiteit of verlies van lokale tradities.

REGIONALE ORIËNTATIE EN LOGICA VAN DE FUSIEPARTNER

Met name Doesburg en Zevenaar plaatsen vraagtekens bij de gekozen combinatie.

- Doesburg voelt zich niet verbonden met Zevenaar (geen buslijn, andere oriëntatie).
- Zevenaar ziet meer culturele aansluiting met Montferland.
- Leg ons helder uit waarom deze fusiepartners gekozen zijn en hoe regionale samenwerking wordt vormgegeven.

SCHAALVERGROTING: NOODZAAK ERKEND, MAAR MET ZORGEN

Veel inwoners begrijpen de bestuurlijke noodzaak:

- Tekort aan personeel
- Toenemende taken
- Financiële druk
- Tegelijk leeft de angst dat kleine kernen minder invloed krijgen.

BEHOUD VAN VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden gezien als fundament van leefbaarheid.

- Winkels, zorg, verenigingen, sport en evenementen moeten behouden blijven.
- Gemeentehuis of dependance wordt als ankerpunt ervaren.
- Inwoners willen weten welke voorzieningen behouden blijven en hoe de gemeente dit borgt.

RUST, RUIMTE EN LANDSCHAP

Zorgen over verstedelijking door de Groene Metropool Regio.

- Angst dat woningbouw en bedrijventerreinen het Liemerse landschap aantasten.
- Inwoners vragen om een heldere communiceer over ruimtelijke keuzes en beschermingsmaatregelen.

NAAMGEVING: VOORKEUR VOOR ‘DE LIEMERS’

De naam is geen topprioriteit, maar wel een symbool voor herkenbaarheid.

- ‘De Liemers’ wordt breed gedragen.

KERNBOODSCHAP VOOR BESTUURDERS

De fusie wordt door veel inwoners rationeel geaccepteerd, maar het draagvlak is emotioneel kwetsbaar. Het succes van de nieuwe gemeente hangt af van drie factoren:

1. Dienstverlening moet dichtbij blijven.
2. Lokale identiteit moet zichtbaar en voelbaar blijven.
3. De fusie moet logisch en uitlegbaar zijn vanuit het perspectief van inwoners.

VERSLAGEN INPUT WEBSITE

Digitale participatie vond plaats via het online platform Op Weg naar De Liemers. Tussen 22 mei en 3 juli 2026 konden inwoners reageren op stellingen en vragen over vier thema’s: dienstverlening, lokale identiteit, bestuur en democratie en financiën en economie. Daarnaast konden zij suggesties doen voor de naam van de nieuwe gemeente en bestaande voorstellen ondersteunen. In totaal hebben 188 personen zich aangemeld voor updates van de website opwegnaardeliemers.nl.

MEERKEUZEVRAGEN

In verschillende meerkeuzevragen mochten inwoners de drie belangrijkste thema’s kiezen op wat behouden moet worden in de nieuwe gemeente, waar de nieuwe gemeente in moet investeren, en waar de nieuwe gemeente aandacht aan kon geven. In totaal hebben 96 mensen hun mening gegeven. De resultaten laten zien dat respondenten vooral veel hechten aan een gemeente die dicht bij haar inwoners staat, met goede voorzieningen, voldoende woningen, goede bereikbaarheid en behoud van de eigen identiteit en leefbaarheid van dorpen en steden. Hierbij ligt de nadruk veel meer op het versterken van de dagelijkse leefomgeving dan op economische profilering, toerisme of bestuurlijke invloed.

BEHOUDEN WAT DICHTBIJ EN HERKENBAAR IS

Inwoners geven aan waarde te hechten aan het behoud van voorzieningen dichtbij (52 respondenten), het karakter en de identiteit van de dorpen en steden (44) en leefbare en veilige buurten en dorpen (31). Andere onderwerpen zoals natuur en landschap, verenigingen, betaalbaar wonen, zorg dichtbij huis en goede bereikbaarheid worden ook genoemd, maar komen minder sterk naar voren. Dit wijst erop dat inwoners vooral willen voorkomen dat een grotere gemeente leidt tot het verlies van nabijheid, herkenbaarheid en lokale voorzieningen

INVESTEREN IN WONEN EN VOORZIENINGEN

Op de vraag waar de nieuwe gemeente vooral in moet investeren, komt wonen en woningbouw duidelijk naar voren als belangrijkste thema (55 respondenten). Daarna volgt voorzieningen (44) en bereikbaarheid en verkeer (33). Onderwerpen als toerisme en recreatie, economie en werkgelegenheid en cultuur worden minder vaak genoemd. De nadruk ligt

hiermee vooral op de dagelijkse leefbaarheid en basisvoorzieningen

TOEKOMSTIGE AANDACHTSPUNTEN

Inwoners noemen het behoud van leefbare dorpen, wijken en steden (44) en goede bereikbaarheid met auto, fiets en openbaar (37) duidelijk het meest bij de vraag naar toekomstige aandachtspunten. Daarnaast vinden veel respondenten dat er aandacht moet zijn voor het bouwen van meer woningen, het dichtbij houden van zorg en ondersteuning. En het versterken van voorzieningen.

Wat moet volgens jou altijd behouden worden in de nieuwe gemeente?

- Het karakter en de identiteit van dorpen en steden (44 ja/ 52 nee)
- Voorzieningen dichtbij inwoners (52 ja/ 44 nee)
- Rust en ruimte (13 ja/ 83 nee)
- Natuur en landschap (22 ja/ 74 nee)
- Verenigingen, sport en evenementen (25 ja/ 71 nee)
- Persoonlijk contact met de gemeente (14 ja/ 82 nee)
- Betaalbaar wonen (23 ja/ 73 nee)
- Cultureel erfgoed en historische binnensteden (15 ja/ 81 nee)
- Zorg dichtbij huis (21 ja/ 75 nee)
- Goede bereikbaarheid (22 ja/ 74 nee)
- Leefbare en veilige buurten en dorpen (31 ja/ 65 nee)

Waar moet de nieuwe gemeente volgens jou vooral in investeren?

- Wonen en woningbouw (55 ja/ 41 nee)
- Zorg en ondersteuning (31 ja/ 65 nee)
- Voorzieningen (zoals scholen, bibliotheken en sport) (44 ja/ 52 nee)
- Bereikbaarheid en verkeer (33 ja/ 63 nee)
- Economie en werkgelegenheid (17 ja/ 79 nee)
- Toerisme en recreatie (10 ja/ 86 nee)
- Natuur en landschap (24 ja/ 72 nee)
- Duurzaamheid en energie (26 ja/ 70 nee)
- Veiligheid (21 ja/ 75 nee)
- Cultuur en evenementen (19 ja/ 77 nee)

Waar moet de nieuwe gemeente volgens jou aandacht aan geven in de toekomst?

- Meer woningen bouwen (31 ja/ 65 nee)
- Zorg en ondersteuning dichtbij inwoners houden (31 ja/ 65 nee)
- Voorzieningen zoals scholen, bibliotheken en sport versterken (30 ja/ 66 nee)
- Goede bereikbaarheid met auto, fiets en openbaar vervoer (37 ja/ 59 nee)
- Meer werkgelegenheid en een sterke economie (11 ja/ 59 nee)
- Meer invloed richting provincie en Rijk (11 ja/ 85 nee)
- Meer aandacht voor natuur, landschap en duurzaamheid (24 ja/ 72 nee)
- Toerisme en recreatie versterken (6 ja/ 90 nee)
- Leefbare dorpen, wijken en steden behouden (44 ja/ 52 nee)
- Meer kansen voor verenigingen en lokale initiatieven (12 ja/ 84 nee)
- Veiligheid verbeteren (8 ja/ 88 nee)
- Cultuur en evenementen versterken (12 ja/ 84 nee)

REACTIES OP DE STELLINGEN

Dienstverlening stelling 1: de gemeente moet zoveel mogelijk werken met duidelijke standaardoplossingen, ook als die niet altijd perfect passen bij iedere situatie.

- Aantal likes: 24
- Aantal dislikes: 88

Reacties dienstverlening stelling 1

De meeste reacties draaien om de spanning tussen duidelijkheid en efficiëntie enerzijds en menselijke maat en maatwerk anderzijds. Voorstanders van standaardoplossingen noemen vooral dat standaarden zorgen voor gelijke behandeling, voorspelbaarheid, snelheid en efficiëntie. Zij vinden het belangrijk dat vergelijkbare situaties op dezelfde manier worden behandeld, zodat willekeur wordt voorkomen en de gemeente sneller kan werken. Ook wordt genoemd dat standaardoplossingen tijd vrijmaken voor ingewikkelde of uitzonderlijke gevallen.

Tegelijkertijd plaatsen ook veel voorstanders direct een belangrijke kanttekening: afwijken van de standaard moet mogelijk blijven. In veel reacties wordt de formule gebruikt: standaard waar het kan, maatwerk waar het nodig is. Respondenten vinden standaardoplossingen vooral geschikt voor veelvoorkomende of eenvoudige situaties, maar niet voor situaties waarin inwoners anders “buiten de boot vallen” of waarin een standaardoplossing onredelijk uitpakt.

Bij tegenstanders ligt de nadruk sterker op het risico dat standaardoplossingen leiden tot starheid, afstand tot inwoners en onvoldoende oog voor verschillen. Veel reacties noemen dat “ieder mens anders is” en dat situaties niet zwart-wit zijn. Respondenten vrezen dat een standaardaanpak ertoe kan leiden dat inwoners zich niet gehoord voelen, of dat de gemeente zich verschuilt achter regels, procedures of “het systeem”. Ook wordt meerdere keren benoemd dat de nieuwe gemeente juist dichtbij inwoners moet blijven staan en moet luisteren naar persoonlijke omstandigheden, lokale verschillen en verschillen tussen dorpen en steden.

Een terugkerend punt is dat de nieuwe gemeente niet alleen groter, maar ook menselijk en benaderbaar moet blijven. Sommige respondenten koppelen maatwerk expliciet aan het behoud van het dorpse of lokale karakter. Anderen leggen de nadruk op dienstverlening: de gemeente moet er voor inwoners zijn, niet andersom. Vooral bij zorg, ondersteuning, parkeerproblemen, lokale omstandigheden en bijzondere persoonlijke situaties vinden respondenten standaardoplossingen onvoldoende.

Er is dus geen harde tegenstelling tussen standaardisering en maatwerk. De meeste reacties wijzen juist op een gewenste balans: duidelijke basisregels en standaardprocessen voor gewone situaties, maar met voldoende ruimte, capaciteit en verantwoordelijkheid om af te wijken als de situatie daarom vraagt. Daarbij vinden respondenten het belangrijk dat uitzonderingen goed uitlegbaar zijn, dat de gemeente transparant is over keuzes en dat inwoners niet vastlopen omdat hun situatie niet in een standaardprocedure past.

Dienstverlening stelling 2: De nieuwe gemeente moet vooral inzetten op digitale dienstverlening, ook als persoonlijk contact daardoor op minder plekken mogelijk wordt.

- Aantal likes: 27
- Aantal dislikes: 55

Reacties dienstverlening stelling 2

De reacties laten een vrij eenduidig beeld zien. Hoewel een deel van de respondenten de voordelen van digitalisering benoemt, vinden de meeste respondenten dat de gemeente persoonlijk bereikbaar moet blijven. De discussie gaat dan ook niet zozeer over de vraag óf digitalisering wenselijk is, maar vooral over de vraag hoe de gemeente toegankelijk blijft voor inwoners die niet of minder goed digitaal mee kunnen komen.

Voorstanders van verdere digitalisering wijzen vooral op voordelen als snelheid, gemak, efficiëntie en lagere kosten. Digitale dienstverlening maakt het mogelijk om op ieder moment van de dag zaken te regelen en kan ervoor zorgen dat medewerkers meer tijd overhouden voor ingewikkelde vragen. Verschillende respondenten noemen bovendien dat veel inwoners inmiddels digitaal vaardig zijn en verwachten dat dit in de toekomst verder zal toenemen.

Tegelijkertijd plaatsen ook veel voorstanders een duidelijke voorwaarde bij hun steun. Vrijwel steeds wordt genoemd dat persoonlijk contact

mogelijk moet blijven voor inwoners die daar behoefte aan hebben. Daarbij worden onder andere ouderen, mensen met een beperking, inwoners die minder digitaal vaardig zijn en mensen met complexe hulpvragen genoemd. Suggesties die terugkomen zijn lokale loketten, hulp in bibliotheken, telefonische ondersteuning en fysieke spreekuren in de verschillende kernen.

Tegenstanders leggen vooral de nadruk op het belang van de menselijke maat. Zij vrezen dat verdere digitalisering leidt tot meer afstand tussen gemeente en inwoners, zeker in een grotere gemeente. Persoonlijk contact wordt gezien als belangrijk voor begrip, maatwerk, vertrouwen en het goed kunnen uitleggen van situaties. Verschillende respondenten geven aan dat niet iedereen beschikt over de vaardigheden of middelen om zaken digitaal te regelen en dat de overheid daarom voor iedereen toegankelijk moet blijven.

Daarnaast klinkt in meerdere reacties de zorg door dat een fusie de afstand tot inwoners al vergroot. Wanneer tegelijkertijd dienstverlening verder wordt gedigitaliseerd, kan die afstand volgens respondenten nog groter worden. Sommigen beschrijven digitale systemen als onpersoonlijk en vrezen dat inwoners vastlopen in procedures, websites of chatbots zonder daadwerkelijk geholpen te worden.

Net als bij de eerste stelling ontstaat uiteindelijk een breed gedeeld middenbeeld. Veel respondenten lijken een combinatie van beide benaderingen voor te staan: digitale dienstverlening voor eenvoudige en veelvoorkomende zaken, maar altijd met de mogelijkheid om persoonlijk contact op te nemen wanneer dat nodig is. Daarbij wordt de gemeente geacht rekening te houden met verschillen in digitale vaardigheden, leeftijd, mobiliteit en persoonlijke omstandigheden.

Lokale identiteit stelling 1: Binnen de nieuwe gemeente moet ruimte blijven voor verschillen tussen dorpen, wijken en steden.
- Aantal likes: 76
- Aantal dislikes: 1

Reacties lokale identiteit stelling 1

De reacties laten een eensgezind beeld zien. Vrijwel alle respondenten vinden dat er binnen de nieuwe gemeente ruimte moet blijven voor verschillen tussen dorpen, wijken en steden. Verschillen in identiteit, geschiedenis, voorzieningen en behoeften worden gezien als een vanzelfsprekend gegeven waar de nieuwe gemeente rekening mee moet houden.

Het meest genoemde argument is het belang van de eigen identiteit van kernen. Veel respondenten benadrukken dat dorpen en steden ieder een eigen karakter, geschiedenis, cultuur en tradities hebben ontwikkeld. Deze eigenheid wordt gezien als iets waardevols dat niet verloren mag gaan door de vorming van een nieuwe gemeente. Verschillende reacties noemen expliciet dat juist deze kenmerken zorgen voor herkenbaarheid, trots en verbondenheid van inwoners met hun woonplaats.

Daarnaast wordt vaak gewezen op de verschillen in behoeften tussen gebieden. Respondenten geven aan dat niet iedere kern dezelfde vraagstukken kent. Wat in de ene wijk of kern belangrijk is, hoeft dat elders niet te zijn. Voorbeelden die worden genoemd zijn verschillen in woningbouw, groen, parkeren, voorzieningen, landbouw, toerisme en economische ontwikkeling. Daarom vinden veel respondenten dat ruimte voor maatwerk nodig blijft in beleid en uitvoering.

Ook de relatie tussen identiteit en leefbaarheid komt regelmatig terug. Volgens verschillende respondenten draagt een sterke lokale identiteit bij aan betrokkenheid van inwoners, vrijwilligerswerk, verenigingsleven en het behoud van tradities. Het behoud van lokale kenmerken wordt gezien als een belangrijke voorwaarde om dorpen, wijken en steden aantrekkelijk en leefbaar te houden. Sommige respondenten stellen zelfs dat je “het hart uit een kern haalt” wanneer die eigen identiteit verloren gaat.

Tegelijkertijd betekent ruimte voor verschillen volgens veel respondenten niet dat alles overal anders moet worden georganiseerd. Een aantal reacties benadrukt dat basisvoorzieningen, dienstverlening en behandeling van inwoners gelijk moeten zijn, terwijl er daarnaast ruimte blijft voor lokale invulling. De voorkeur gaat uit naar een combinatie van een gezamenlijke gemeentelijke basis en aandacht voor de specifieke kenmerken van afzonderlijke kernen.

In een aantal reacties klinkt ook zorg door over het effect van de herindeling op de lokale identiteit. Met name inwoners van Doesburg benadrukken dat hun stad een eigen karakter heeft dat volgens hen sterk verschilt van de andere gemeenten. Sommigen vrezen dat de identiteit van kleinere kernen ondergesneeuwd raakt in een grotere gemeente of dat toekomstige besluiten steeds meer centraal zullen worden genomen. Ook wordt gewezen op het risico dat efficiëntie en uniformering op termijn kunnen leiden tot vervaging van lokale verschillen.

Lokale identiteit stelling 2: Inwoners moeten een duidelijke rol krijgen bij plannen en ontwikkelingen in hun eigen omgeving.
- Aantal likes: 49
- Aantal dislikes: 13

Reacties lokale identiteit stelling 2

De reacties laten zien dat er veel steun bestaat voor het idee dat inwoners een duidelijke rol moeten hebben bij plannen en ontwikkelingen in hun eigen omgeving. Respondenten geven aan dat inwoners hun straat, wijk of dorp vaak het beste kennen en daardoor waardevolle kennis kunnen inbrengen over kansen, knelpunten en gevolgen van plannen. Volgens verschillende reacties kan die lokale kennis helpen om plannen beter te maken en beter aan te laten sluiten op de praktijk.

Een belangrijk argument voor participatie is het creëren van draagvlak. Respondenten vinden dat inwoners eerder bereid zijn een besluit te accepteren wanneer zij tijdig zijn betrokken, ook als de uiteindelijke uitkomst niet volledig overeenkomt met hun eigen voorkeur. Daarbij wordt regelmatig genoemd dat goede participatie kan helpen om bezwaarprocedures, conflicten en juridische trajecten te voorkomen. Ook wordt benadrukt dat inwoners zich meer betrokken voelen bij hun leefomgeving wanneer zij daadwerkelijk kunnen meedenken.

Tegelijkertijd komt in veel reacties naar voren dat participatie wel duidelijke grenzen moet hebben. Verschillende respondenten benadrukken dat inwoners moeten weten waarover zij kunnen meedenken, waarover zij kunnen adviseren en welke keuzes uiteindelijk aan het gemeentebestuur zijn. Er wordt meermaals gesteld dat inspraak niet hetzelfde is als meebeslissen en dat bestuurders uiteindelijk verantwoordelijk blijven voor het nemen van besluiten, zeker wanneer verschillende belangen tegenover elkaar staan.

Daarnaast wijzen enkele respondenten op mogelijke nadelen van uitgebreide participatie. Zij vrezen dat besluitvorming trager wordt wanneer iedere stap uitgebreid met inwoners moet worden besproken. Ook wordt genoemd dat participatietrajecten soms gedomineerd kunnen worden door een kleine groep zeer actieve inwoners of door mensen die vooral aangeven wat zij niet willen. Volgens deze respondenten moet de gemeente voorkomen dat noodzakelijke ontwikkelingen vastlopen door langdurige inspraakprocessen.

Een ander terugkerend thema is de kwaliteit van participatie. Verschillende reacties maken duidelijk dat inwoners niet alleen betrokken willen worden, maar ook serieus genomen willen worden. Respondenten noemen dat participatie geen symbolisch proces mag zijn waarbij de belangrijkste besluiten feitelijk al genomen zijn. Er wordt gevraagd om duidelijke verwachtingen, eerlijke terugkoppeling en transparantie over wat er wel en niet met de inbreng van inwoners gebeurt.

Verder klinkt in meerdere reacties door dat participatie extra belangrijk wordt in een grotere gemeente. Sommige respondenten vrezen dat de afstand tussen bestuur en inwoners door de herindeling toeneemt. Juist daarom vinden zij het belangrijk dat inwoners betrokken blijven bij ontwikkelingen in hun eigen leefomgeving en dat er voldoende mogelijkheden zijn om hun kennis, ideeën en zorgen in te brengen.

Bestuur en democratie stelling 1: Eén grotere gemeente biedt kansen om sterker op te komen voor de belangen van de vier huidige gemeenten.
- Aantal likes: 51
- Aantal dislikes: 23

Reacties bestuur en democratie stelling 1

Er is een verdeeld beeld over de vraag of één grotere gemeente sterker kan opkomen voor de belangen van het gebied. Voorstanders zien vooral kansen in meer bestuurlijke slagkracht, meer invloed richting provincie en Rijk en een sterkere ambtelijke organisatie. Tegenstanders plaatsen juist vraagtekens bij de veronderstelling dat groter automatisch beter is en maken zich zorgen dat lokale belangen ondergesneeuwd raken.

Voorstanders wijzen vaak op de grotere invloed die een gemeente met meer inwoners kan uitoefenen. Volgens hen worden grotere gemeenten serieuzer genomen door provincie, Rijk en regionale samenwerkingsverbanden.

Ook wordt genoemd dat een grotere gemeente beter in staat zou zijn subsidies en investeringen aan te trekken en grotere opgaven aan te pakken, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur, woningbouw, energietransitie en waterbeheer.

Daarnaast wordt veelvuldig verwezen naar de organisatiekracht van een grotere gemeente. Respondenten verwachten dat schaalvergroting helpt bij het aantrekken en behouden van deskundige medewerkers, het opbouwen van specialistische kennis en het efficiënter organiseren van gemeentelijke taken. Verschillende reacties noemen dat kleine gemeenten steeds meer taken van het Rijk krijgen, terwijl het lastig is om daarvoor voldoende expertise in huis te hebben. Een grotere organisatie zou volgens hen beter in staat zijn om deze uitdagingen aan te kunnen.

Een deel van de voorstanders benadrukt daarbij dat samenwerking noodzakelijk wordt geacht vanwege toekomstige ontwikkelingen. Zij stellen dat individuele gemeenten steeds minder goed in staat zijn om zelfstandig hun dienstverlening op niveau te houden. Vanuit die gedachte wordt de fusie gezien als een manier om de bestuurskracht en toekomstbestendigheid van het gebied te vergroten.

Tegenstanders betwijfelen juist of een grotere gemeente daadwerkelijk beter voor alle belangen kan opkomen. Een veelgenoemde zorg is dat de belangen van kleinere kernen en gemeenten minder gewicht krijgen binnen een grotere organisatie. Vooral inwoners uit kleinere plaatsen vrezen dat besluitvorming meer wordt bepaald door de grootste kernen en dat specifieke lokale belangen daardoor naar de achtergrond verdwijnen.

Daarnaast wordt meerdere keren opgemerkt dat bestuurskracht niet uitsluitend afhankelijk is van omvang. Volgens deze respondenten zijn ook kwaliteit van bestuur, kennis van lokale omstandigheden en betrokkenheid bij inwoners bepalend. Sommige reacties stellen dat kleinere gemeenten juist beter weten wat lokaal nodig is en daardoor gerichter voor hun eigen belangen kunnen opkomen.

Een ander terugkerend punt is de mogelijke toename van de afstand tussen inwoners en bestuur. Verschillende respondenten vrezen dat een grotere gemeente minder binding heeft met afzonderlijke kernen en dat inwoners zich minder vertegenwoordigd voelen. Daarbij wordt ook gewezen op het risico dat kleinere gemeenten of dorpen op termijn worden overvleugeld door grotere plaatsen binnen de nieuwe gemeente.

Verschillende voorstanders noemen ook een duidelijke voorwaarde. Zij zien voordelen van schaalvergroting, maar vinden het belangrijk dat alle kernen zich vertegenwoordigd blijven voelen en dat niet het “recht van de sterkste” gaat gelden. De grotere invloed naar buiten toe mag volgens hen niet ten koste gaan van aandacht voor lokale belangen en identiteit.

Bestuur en democratie stelling 2: Wijk-, dorps- en stadswethouders kunnen bijdragen aan beter contact tussen inwoners en de gemeente.
- Aantal likes: 30
- Aantal dislikes: 27

Reacties bestuur en democratie stelling 2

De reacties laten een verdeeld beeld zien over de vraag of wijk-, dorps- en stadswethouders kunnen bijdragen aan beter contact tussen inwoners en de gemeente. Voorstanders zien hierin vooral een manier om de afstand tussen bestuur en inwoners te verkleinen, terwijl tegenstanders twijfelen aan de effectiviteit en vinden dat wethouders verantwoordelijk moeten blijven voor de hele gemeente.

Voorstanders benadrukken dat gebiedsgebonden wethouders kunnen zorgen voor kortere lijnen tussen inwoners en het gemeentebestuur. Zij verwachten dat een wethouder die een specifieke wijk, dorp of stad goed kent beter zicht heeft op wat er lokaal speelt en signalen sneller kan oppakken. Volgens verschillende respondenten is dit vooral van belang in een grotere gemeente, waar inwoners kunnen ervaren dat het bestuur verder weg komt te staan. Een gebiedswethouder kan volgens hen helpen om betrokkenheid te behouden en ervoor te zorgen dat lokale belangen zichtbaar blijven binnen het gemeentebestuur.

Ook wordt genoemd dat een gebiedswethouder kan bijdragen aan het gevoel dat kernen niet op één grote hoop worden gegooid. Verschillende respondenten vinden het belangrijk dat er op bestuurlijk niveau aandacht blijft voor de verschillen tussen dorpen, wijken en steden. Daarbij wordt regelmatig verwezen naar het belang van kennis van lokale verenigingen, bedrijven, maatschappelijke organisaties en leefbaarheidsvraagstukken.

Tegelijkertijd plaatsen ook veel voorstanders voorwaarden bij hun steun. Zo wordt benadrukt dat gebiedswethouders alleen meerwaarde hebben wanneer zij daadwerkelijk invloed hebben en niet uitsluitend een symbolische of representatieve functie vervullen. Daarnaast vinden enkele respondenten dat gebiedswethouders hun partijpolitieke voorkeuren opzij moeten kunnen zetten en vooral de belangen van hun gebied moeten vertegenwoordigen. Ook wordt gewaarschuwd voor het ontstaan van afzonderlijke “koninkrijkjes” binnen de gemeente.

Tegenstanders betwijfelen juist of gebiedswethouders de juiste oplossing zijn. Een veelgehoord argument is dat wethouders verantwoordelijk zijn voor de hele gemeente en hun portefeuille, niet voor één specifiek gebied. Volgens deze respondenten moeten wethouders voldoende zicht hebben op alle

kernen en hoort gebiedsgericht contact niet afhankelijk te zijn van een aparte functie. Sommigen vrezen bovendien dat de bestuurlijke organisatie hierdoor ingewikkelder wordt en dat extra functies of overlegstructuren ontstaan zonder dat dit daadwerkelijk leidt tot beter contact met inwoners.

Verschillende reacties noemen alternatieven. In plaats van wijk-, dorps- of stadswethouders zien zij meer in professionele dorpsraden, wijkraden, gebiedscontactpersonen of andere vormen van lokale vertegenwoordiging die structureel contact onderhouden met het gemeentebestuur. Deze vormen zouden volgens hen beter kunnen zorgen voor verbinding tussen inwoners en bestuur, terwijl wethouders zich kunnen blijven richten op hun inhoudelijke verantwoordelijkheden.

Daarnaast bestaat bij een aantal respondenten scepsis over de praktische werking van gebiedswethouders. Vanuit ervaringen in andere gemeenten wordt aangegeven dat wijkwethouders in de praktijk vaak weinig eigen bevoegdheden hebben, omdat de meeste onderwerpen uiteindelijk onder inhoudelijke portefeuilles vallen. Volgens deze respondenten gaat het daarom minder om de titel of functie en meer om de vraag of inwoners daadwerkelijk gehoord worden en invloed kunnen uitoefenen.

Samengevat laten de reacties zien dat veel inwoners het belangrijk vinden dat het contact tussen bestuur en inwoners ook in een grotere gemeente dichtbij blijft. Over de manier waarop verschillen de meningen echter. Voorstanders zien wijk-, dorps- en stadswethouders als een mogelijkheid om lokale signalen beter op te vangen en de afstand tot het bestuur te verkleinen. Tegenstanders vinden dat wethouders verantwoordelijk moeten blijven voor de hele gemeente en zien meer in andere vormen van gebiedsgerichte vertegenwoordiging en betrokkenheid. De centrale vraag in de reacties is daarmee niet zozeer óf er lokaal contact moet zijn, maar welke bestuurlijke vorm daar het beste bij past.

Financiën en economie stelling 1: Door de omvang van de nieuwe gemeente wordt het makkelijker om samen met provincie en Rijk kansen en uitdagingen aan te pakken.
- Aantal likes: 47
- Aantal dislikes: 15

Reacties financiën en economie stelling 1
Respondenten verwachten dat een grotere gemeente sterker kan optreden richting provincie, Rijk en andere overheden. Voorstanders zien vooral voordelen in een grotere bestuurlijke en ambtelijke slagkracht, terwijl tegenstanders betwijfelen of schaalvergroting daarvoor noodzakelijk is en vrezen dat lokale belangen minder aandacht krijgen.

Voorstanders noemen vaak dat een gemeente van ongeveer 100.000 inwoners meer invloed heeft dan vier afzonderlijke gemeenten. Volgens hen wordt een grotere gemeente serieuzer genomen door provincie en Rijk, kan zij sterker lobbyen voor investeringen en subsidies en meer gewicht in de schaal leggen bij regionale vraagstukken. Daarbij worden onderwerpen als infrastructuur, woningbouw, energietransitie, economie, recreatie en bereikbaarheid regelmatig genoemd.

Daarnaast wordt gewezen op voordelen binnen de gemeentelijke organisatie. Verschillende respondenten verwachten dat een grotere gemeente meer specialistische kennis kan aantrekken en behouden, hoogwaardiger personeel kan inzetten en complexe opgaven beter kan organiseren. Ook wordt genoemd dat schaalgrootte kan leiden tot meer expertise, betere samenwerking tussen vakgebieden en een sterkere positie bij onderhandelingen met andere overheden.

Een terugkerend argument is dat de nieuwe gemeente met één gezamenlijk verhaal naar buiten kan treden. Respondenten geven aan dat de huidige gemeenten soms afzonderlijke belangen en standpunten vertegenwoordigen, terwijl een gezamenlijke gemeente volgens hen duidelijker prioriteiten kan stellen en daardoor effectiever kan optreden richting Arnhem, Den Haag en andere partners. Daarbij wordt wel benadrukt dat die gezamenlijke koers gebaseerd moet zijn op een gedeelde visie en een zorgvuldige afweging van belangen.

Tegenstanders plaatsen vraagtekens bij de veronderstelling dat groter automatisch tot meer invloed leidt. Sommigen wijzen erop dat het inwonertal en de opgaven in het gebied hetzelfde blijven, ongeacht de bestuurlijke vorm. Volgens hen kunnen gemeenten ook via samenwerking sterke resultaten bereiken zonder volledig te fuseren. In meerdere reacties wordt gesteld dat samenwerking tussen gemeenten voldoende mogelijkheden biedt om kennis te delen en gezamenlijk op te trekken richting andere overheden.

Een andere zorg is dat lokale belangen minder zwaar gaan wegen binnen een grotere gemeente. Vooral inwoners uit kleinere kernen vrezen dat aandacht voor hun dorp of stad afneemt wanneer besluiten steeds meer vanuit een groter geheel worden genomen. Daarbij wordt gewezen op het risico dat lokale zeggenschap en herkenbaarheid verloren gaan en dat de afstand tussen inwoners en bestuur toeneemt.

Ook klinkt er scepsis door over de financiële en organisatorische voordelen van schaalvergroting. Sommige respondenten betwijfelen of een fusie daadwerkelijk leidt tot besparingen of betere voorzieningen. Zij vinden dat de voordelen vaak te vanzelfsprekend worden gepresenteerd en pleiten voor meer aandacht voor mogelijke nadelen en risico's.

Tegelijkertijd worden hier ook voorwaarden aan verbonden. Zij zien de kansen van een grotere gemeente, maar vinden dat lokale belangen, identiteit en verschillen tussen kernen zichtbaar moeten blijven. De grotere invloed richting provincie en Rijk mag volgens hen niet betekenen dat de belangen van kleinere plaatsen ondergeschikt worden aan het gemeentelijke totaalbelang.

Financiën en economie stelling 2:
Voorzieningen zoals scholen, sportverenigingen, bibliotheken, zorglocaties en ontmoetingsplekken kunnen het beste worden georganiseerd op plekken die voor veel inwoners goed bereikbaar zijn.
- Aantal likes: 17
- Aantal dislikes: 39

Reacties financiën en economie stelling 2
De reacties laten zien dat veel inwoners het belang van goed bereikbare voorzieningen onderschrijven, maar tegelijkertijd grote waarde hechten aan het behoud van voorzieningen in de verschillende kernen. De discussie gaat daardoor minder over bereikbaarheid op zichzelf en meer over de vraag of bereikbaarheid mag leiden tot concentratie van voorzieningen.

Tegenstanders vrezen vooral dat voorzieningen steeds meer in de grootste kernen worden geconcentreerd. Daarbij wordt regelmatig gewezen op de geografische spreiding van de nieuwe gemeente en de afstand tussen dorpen en steden. Respondenten uit kleinere kernen geven aan dat voorzieningen dan verder weg komen te liggen, terwijl niet iedereen beschikt over een auto of goede openbaarvervoerverbindingen. Met name voor ouderen, jongeren en minder mobiele inwoners wordt dit als risico gezien.

Een belangrijk argument tegen concentratie is het belang van voorzieningen voor de leefbaarheid van dorpen en wijken. Verschillende respondenten benadrukken dat

scholen, sportverenigingen, zorgvoorzieningen, bibliotheken en ontmoetingsplekken meer zijn dan alleen praktische voorzieningen. Zij vervullen ook een sociale functie en dragen bij aan ontmoeting, gemeenschapsgevoel en de aantrekkelijkheid van een kern. Het verdwijnen van voorzieningen wordt daarom vaak gezien als een directe aantasting van de leefbaarheid.

Tegelijkertijd erkennen veel respondenten dat niet iedere voorziening in iedere kern aanwezig kan zijn. Vooral bij grotere of specialistische voorzieningen bestaat begrip voor een meer centrale locatie. Daarbij wordt vaak onderscheid gemaakt tussen basisvoorzieningen en voorzieningen waarvoor inwoners bereid zijn verder te reizen. Basisscholen, huisartsen, ontmoetingsplekken en lokale sportverenigingen worden regelmatig genoemd als voorzieningen die dichtbij inwoners beschikbaar moeten blijven, terwijl bijvoorbeeld een bibliotheek, ziekenhuis of specialistische voorziening op grotere afstand acceptabel wordt gevonden.

Ook onder voorstanders van de stelling klinkt vaak een belangrijke nuance door. Zij vinden bereikbaarheid belangrijk, maar benadrukken dat voorzieningen niet uitsluitend voor de grootste groep inwoners moeten worden georganiseerd. Als concentratie ertoe leidt dat kleinere kernen voorzieningen verliezen, vinden veel respondenten dat onwenselijk. Meerdere reacties noemen daarom als voorwaarde dat elke kern of deelgemeente een bepaald basisniveau aan voorzieningen behoudt.

Openbaar vervoer en bereikbaarheid spelen daarbij een belangrijke rol. Verschillende respondenten geven aan dat centralisatie alleen goed kan werken wanneer inwoners voorzieningen daadwerkelijk eenvoudig kunnen bereiken. Zolang openbaar vervoer beperkt is of niet alle kernen goed verbindt, vinden zij dat voorzieningen zoveel mogelijk gespreid moeten blijven.

In de reacties klinkt daarnaast enige zorg door dat de stelling vooral vanuit financiële overwegingen is geformuleerd. Sommige respondenten vrezen dat bereikbaarheid wordt gebruikt als argument om voorzieningen samen te voegen of weg te bezuinigen. Zij waarschuwen dat efficiëntie niet het enige criterium mag zijn en dat ook leefbaarheid, sociale samenhang en lokale behoeften moeten meewegen in besluiten.

Aantal aanmeldingen voor updates

188 personen hebben zich aangemeld voor updates van de website opwegnaardeliemers.nl.

OP WEG NAAR
DE LIEMERS